
BUTLLETÍ D L'ARQUEBISBAT D BARCELONA

Núm. 155 (2015) VII-VIII

31 d'agost

Redacció i administració:

Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació

c/ Bisbe, 5 – 08002 Barcelona – Tel. 93 270 10 13; Fax 93 270 13 05

A/e: info@arqbcn.cat – Webs: www.esglesiadeparcelona.cat – www.arquebisbatparcelona.cat

Prelat

Decrets

DECRET 14/15.— Barcelona, 1 de juliol de 2015

El calendari laboral de la Generalitat de Catalunya d'aquest any disposa que el dia 25 de juliol, festa de Sant Jaume, és dia feiner.

Atenent la importància d'aquesta festa dins el calendari de l'Església i preveient les dificultats que, per causa del treball, puguin tenir els fidels per celebrar-la;

PEL PRESENT decret disposem el següent:

1. En les poblacions on s'hagi triat aquesta data com a festa local i, en conseqüència, sigui dia festiu, es manté la festa de sant Jaume com a dia de precepte;
2. En les poblacions on no sigui dia festiu, queda dispensada l'obligació de participar en la celebració eucarística, així com també queden dispensades les altres obligacions derivades de les festes declarades de precepte.

Ho decreta i firma l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

Per manament del Sr. Cardenal Arquebisbe

Sergi Gordo Rodríguez, prev.
Secretari general i Cancellier

DECRET 15/15.— Barcelona, 3 de juliol de 2015

Tenint en compte els canvis demogràfics, socials i religiosos de la nostra societat i davant la necessitat d'adequar-los a una millor atenció pastoral, un treball més conjuntat entre les parròquies i un renovat dinamisme evangelitzador;

Havent elaborat el document *Normes i orientacions pastorals per a les agrupacions de parròquies*, que inclou els criteris i les normes sobre aquesta realitat pastoral;

Havent escoltat el parer favorable del Consell Presbiteral i del Consell Pastoral Diocesà, amb el vist-i-plau del Consell Episcopal;

Donat que correspon al Bisbe Diocesà disposar tot allò relacionat a la organització eficaç en parròquies de la porció del Poble de Déu que li ha estat encomanada;

PEL PRESENT aprovem el document *Normes i orientacions pastorals per a les agrupacions de parròquies*, amb els criteris i normes que s'hi expliciten, perquè contribueixi a intensificar l'acció evangelitzadora de les parròquies i a un major dinamisme de la vida cristiana de tots els seus membres.

Ho decreta i firma l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona.

† Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

Per manament del Sr. Cardenal Arquebisbe

Sergi Gordo Rodríguez, prev.
Secretari general i Cancellier

Normes i orientacions pastorals per a les agrupacions de parròquies

A. CONSIDERACIONS

L'atenció pastoral de les parròquies ha tingut sempre una gran importància a l'hora d'exercir la missió pròpia de l'Església de Jesucrist. Al llarg del temps la parròquia ha pres unes formes que en el curs de la història han anat evolucionant. Ara, donada la realitat molt canviant de la nostra societat i la realitat de la nostra arxidiòcesi, es fa necessari fer-ne una revisió amb previsió de futur, almenys del futur immediat. Ho hem de fer amb realisme i amb fidelitat a l'ecclesiologia del Concili Vaticà II, que ha d'estar a la base de la reflexió i de les accions que es facin per dur a la pràctica les agrupacions de parròquies.

Alguns dels principis que fonamenten i donen sentit a l'agrupació de parròquies són: la configuració de l'Església com a Poble de Déu, la participació de tothom en l'única missió d'aquest Poble, la insubstituïbilitat del ministeri ordenat, la participació dels laics en la missió de l'Església, el seu caràcter secular i la seva missió enmig de les realitats del món secular, la comunió eclesial.

Vivim un temps que demana intensificar la comunió i la missió eclesial. Aquests dos principis eclesials exigeixen en el si de l'Església un estil de treball més de conjunt als bisbes, als preveres, als diaques, als religiosos i religioses i als laics i laiques. Cadascú ha de sentir-se Església, cridat i enviat pel Senyor a treballar en la seva missió, i d'acord amb la seva condició eclesial.

L'agrupació de parròquies demana que superem una visió de mínims o una acceptació indiferent i que siguem capaços de fer-ho amb coratge, amb esperança i amb visió de futur. El Papa Francesc ens diu que «la pastoral en clau de missió pretén abandonar el còmode criteri pastoral del 'sempre s'ha fet així'. Invito tothom a ser audaços i creatius en aquesta tasca de repensar els objectius, les estructures, l'estil i els mètodes evangelitzadors de les pròpies comunitats» (*Evangelii Gaudium*, núm. 33). L'agrupació de parròquies l'hem de viure com un moment propici que Déu ens ofereix per revisar el que fem, millorar tot el que puguem i començar una nova etapa amarada de zel evangelitzador, d'anunci de la bona nova de Jesucrist, fidels a les diferents vocacions i carismes i curulls d'amor a l'Església, al servei de la seva comunió i de la seva missió en cada parròquia, en cada agrupació de parròquies i a tota l'arxidiòcesi. Amb aquest esperit i per tal d'ajudar el treball pastoral que van fer les agrupacions de parròquies de l'arxidiòcesi, som invitats a fer nostres i a dur a la pràctica les orientacions i normes següents.

B. NORMES I ORIENTACIONS PASTORALS

1. **a)** Entenem l'agrupació de parròquies com l'establiment d'uns vincles entre parròquies veïnes amb la funció de potenciar i promoure l'acció pastoral conjunta al servei de la comunitat i la missió de l'Església en el territori de les parròquies agrupades. Aquest treball conjunt ha de ser un projecte compartit per les comunitats parroquials agrupades.
b) Aquesta vinculació i nova forma de servei pastoral no suprimeix cap de les parròquies agrupades, sinó que les articula entre elles per anar a una renovació que les faci unes comunitats més vives, evangelitzadores, i afavorint una pastoral de conjunt entre elles.
c) L'agrupació de parròquies forma part d'un arxiprestat i d'una zona pastoral i s'integra en la pastoral de conjunt de l'arxiprestat i de la zona pastoral.
d) Les parròquies que constitueixen una agrupació tindran totes elles com a norma general un mateix rector.
e) El rector ha d'actuar amb tota la responsabilitat que li correspon a cada una de les parròquies, i ha de fer tot el possible, amb la col·laboració de tothom, perquè cada una tingui la vitalitat pastoral que pugui tenir, en bé de cada fidel i de tota la comunitat que té encomanada pel ministeri episcopal. Així tindran ple sentit aquestes orientacions.
2. Els objectius principals d'una agrupació de parròquies són:
a) promoure una pastoral de conjunt entre les parròquies agrupades;
b) fomentar una pastoral més evangelitzadora, especialment atenta al primer anunci de la fe i a la iniciació cristiana;
c) vincular les parròquies agrupades amb la pastoral de conjunt de l'arxiprestat, de la zona pastoral i de l'Església particular, amb especial referència als objectius i les indicacions dels plans pastorals establerts per l'arxidiòcesi de Barcelona.
3. A cada agrupació de parròquies hi ha d'haver una parròquia en la que resideixi el rector a la rectoria. A cada una de les parròquies hi ha d'haver la infraestructura de locals necessària, d'acord amb el projecte pastoral que es faci per a tota l'agrupació, aprovat pel Vicari Episcopal corresponent.
4. **a)** A cada agrupació cal crear grups responsables dels diferents camps de la pastoral de les parròquies agrupades. Caldrà vetllar per l'acompanyament i la formació dels agents de pastoral de l'agrupació parroquial, d'acord amb el *Directori de la parròquia* de la Conferència Episcopal Tarraconense de 21 de gener de 2001.
b) Cal tenir ben present, però, que l'agrupació de parròquies no substitueix de cap manera la funció de l'arxiprestat, sinó que cal que estigui integrada en l'arxiprestat i en la seva pastoral de conjunt. En la determinació dels àmbits pastorals o serveis que poden fer unides les diverses parròquies agrupades i quins poden conservar-se

a cada una de les parròquies, caldrà determinar-ho en un diàleg amb el Vicari Episcopal de la zona pastoral i amb l'Arxiprest. Per això, és molt convenient que totes les parròquies d'una agrupació parroquial formin part del mateix arxiprestat.

- c) Cal assegurar un bon treball pastoral en els diversos àmbits que aconsellin ser portats de forma conjunta en el si de l'agrupació, com poden ser la catequesi, la pastoral de joventut, la pastoral dels malalts, etc. Les delegacions diocesanes ajudaran els equips de treball de les agrupacions parroquials.
 - d) El rector haurà de promoure una formació adequada, espiritual i pastoral, per a totes les persones amb responsabilitats en aquest camí de renovació que faciliti l'exercici d'una acció pastoral conjunta i evangelitzadora amb un esperit de conversió personal i pastoral. L'objecte d'aquesta formació és sobretot ajudar a treballar en equip, amb l'ascesi d'unitat i d'humilitat que això demana a tots.
5. Cal ressaltar sempre la importància cabdal que té la celebració de l'eucaristia el diumenge, dia del Senyor, en cada parròquia, i el lloc central que ha d'ocupar en la vida de la comunitat i de cada fidel. Per oferir un millor servei als fidels caldrà coordinar els horaris de les misses tenint en compte els horaris de les altres parròquies i comunitats de l'arxiprestat.
 6. A cada agrupació de parròquies s'ha de comptar amb el Consell Pastoral i el Consell d'Economia. Pel que fa al Consell Pastoral i al Consell d'Economia o n'hi pot haver un a cada parròquia, o bé pot ser de l'agrupació. En el cas de constituir un sol Consell Pastoral i/o un sol Consell d'Economia caldrà el vistiplau del Vicari Episcopal i del Delegat diocesà d'Economia respectivament.
 7. A cada agrupació cal vetllar per la conservació del patrimoni immobiliari, litúrgic, artístic i cultural de les respectives parròquies. L'administració de tot aquest patrimoni pot ser comuna, però la titularitat i els llibres d'administració són propis de cada parròquia.
 8. L'agrupació de parròquies ha de tenir de manera descentralitzada o centralitzada el servei de despatx parroquial, així com la ubicació, la conservació i la integritat dels llibres sacramentals, tenint en compte la normativa diocesana sobre aquestes qüestions. Si es considera convenient centralitzar el despatx parroquial, caldrà que el rector en parli amb el Vicari Episcopal respecte per obtenir-ne el seu vistiplau. A cada parròquia on hi hagi despatx hi ha d'haver els llibres i els segells corresponents de la pròpia parròquia i de les que no tinguin el servei de despatx i li hagin estat assignades. A cada despatx parroquial hi ha d'haver el *Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona*.
 9. Cada agrupació de parròquies, amb un treball pastoral ben coordinat, cal que participi plenament en la pastoral de conjunt pròpia de cada arxiprestat i que estigui ben vinculada amb els organismes diocesans, d'acord amb el *Directori de l'arxiprestat*, de la Conferència Episcopal Tarraconense de 21 de gener de 2001.

10. Periòdicament cal procedir a una revisió i avaluació del treball realitzat en cada agrupació que permeti veure els objectius assolits i les dificultats que han anat sorgint. Aquestes revisions ajudaran a millorar si cal les presents normes i orientacions pastorals per a les agrupacions de parròquies.

Homilies i al·locucions

Paraules del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en l'inici del procés diocesà de la causa de beatificació de la Rosa Deulofeu. Seminari Diocesà de Barcelona, 13 de juliol de 2015

Hem iniciat avui solemnement el procés diocesà de beatificació i canonització de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González, cristiana laica nascuda a Barcelona el 29 d'abril de 1959, i Delegada Diocesana de Pastoral de Joventut de l'Arxidiòcesi de 1990 a 2004. És un motiu de joia. Estem molt contents. La Rosa va morir el 5 de gener de 2004 i en complir-se exactament cinc anys de la seva mort, mogut per molts testimonis de la seva vida i de la mort, vaig iniciar per part de l'arxidiòcesi la causa de beatificació. Avui, practicades diverses tramitacions, iniciem formalment aquest procés diocesà per tal de lliurar-lo, un cop acabat, a la Congregació romana per a les Causes dels Sants.

En les exèquies de la Rosa ja hi hagueren manifestacions de la seva fama de santedat. Reprodueixo unes paraules de Mn. Josep Mª Rovira Belloso: «Molts vam experimentar, en les exèquies a Sant Agustí, la impressió que vivíem un moment religiós important... Jo vaig dir, a totes les persones que trobava a la sortida del temple, que em semblava viure el darrer episodi de la vida de Santa Teresa de Lisieux. No penso que això fos emotivitat d'un moment... Com més dies passen, més penso que Déu ha visitat el seu poble, com en temps de Josep Oriol. El Senyor ha mostrat el seu amor a la nostra estimada ciutat».

Estem contents d'aquesta celebració perquè la Rosa, que esmerçà molts anys al servei de l'Església i dels joves, coronà aquest treball eclesial amb el lliurament dolorós de la seva vida per una greu malaltia i quan encara tenia una llarga vida per endavant. La Rosa va anar entenent i vivint que la nostra vida és Crist i cal que ell creixi en nosaltres i en la nostra debilitat és quan es manifesta més i millor la seva força. Ella escrivia l'advent de 2003, que «el Senyor és en nosaltres i és amb Ell que podem. Viure des d'aquesta certesa ens fa descobrir que la vida en Crist és font d'alegria. Ens ho diu Sant Pau: 'Germans, viviu sempre contents en el Senyor'. Però també vull dir-vos —continua escrivint la Rosa— que en aquests moments de malaltia, reaccio dient-me: ho vull, però a voltes em costa».

L'amor que la Rosa tenia la portava a estimar i servir l'Església. Sempre es va sentir Església i sempre va anar donant la seva vida, treballant en diversos serveis eclesials, coronant-ho amb la seva dedicació en cos i ànima a la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut de la nostra estimada arxidiòcesi, però ben oberta a tota l'Església. Tot això ho va fer com a conseqüència i exigència del seu lliurament a Jesús i oferint-se cada dia al que el Senyor volia d'ella per estimar més i més els fills i filles de Déu, però especialment els joves. El secret de la seva vida i del seu treball evangelitzador es troba en qui la Rosa se sentia estimada des de tota l'eternitat, infinitament i gratuïtament per Déu i va voler respondre a aquest amor. Per la Rosa, la vida cristiana és una relació interpersonal amb Jesucrist, una relació entre l'estimat i l'estimada.

¿Per què l'arxidiòcesi de Barcelona inicia la causa de beatificació de la Rosa Deulofeu? ¿Per agrair el seu treball eclesial? ¿Per satisfer els seus pares i familiars i amics, l'obra que ella ha fet? No. Ho fem perquè la Rosa pot ser un bon testimoni de vida cristiana especialment pels joves, perquè va realitzar el seu servei eclesial amb la pràctica de virtuts cristianes i va viure exemplarment la seva greu malaltia essent encara jove. Voldríem que els joves d'avui tinguin un nou testimoni de vida cristiana i els pugui ajudar en la seva resposta a Déu. Volem, també, recordar que la Rosa rebé del pastor diocesà l'encàrrec de responsable diocesana de la joventut i que ens cal potenciar el treball pastoral amb joves i que cal demanar la seva intercessió per tal que els joves trobin acollidors que els portin a un encontre personal amb Jesucrist en anunciar-los el primer anunci joiós de l'amor del Senyor que morí i ressuscità per amor a cadascun d'ells.

Ho fem també per posar en relleu que en l'Església i en la pastoral la santedat és capital. Com sabeu la santedat és la primera i fonamental vocació de tot cristià i cristiana. Com veieu, estimats tots i especialment els joves, el que hem fet avui ho hem fet pensant, estimant i treballant pels joves i amb joves, nois i noies, que són estimats per Jesús, com ho fou la Rosa, eternament, infinitament i gratuïtament. Li demanarem a ella la seva intercessió, i tots, però especialment els joves, treballarem per tal que la pastoral de joventut arribi arreu on hi hagi joves.

El que estem fent és per al bé de l'Església. Demanem la intercessió de Maria, Mare de l'Església, sota l'advocació de la Mare de Déu de Montserrat, per tal que aquesta causa de beatificació doni ja bons fruits en el treball amb els joves.

Homília del Sr. Cardenal Arzobispo de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en la missa funeral por el Sr. Leopoldo Rodés. Basílica de Santa María del Mar, 16 de julio de 2015.

A petició de la família del Sr. Leopoldo Rodés el Sr. Cardenal va pronunciar la major part de l'homília en castellà en atenció a les persones vingudes de fora de Catalunya

Nos hemos reunido para orar por nuestro hermano Leopoldo que ha regresado a la casa del Padre. Acompañamos a la familia, a la esposa, a los hijos y a los nietos, con nuestro afecto y con nuestra oración. En nuestros corazones sentimos el dolor que ocasiona la muerte de una persona querida y aún más al tratarse de una muerte repentina ocasionada por un accidente de circulación.

Sin embargo de nuestros corazones brota un agradecimiento a Dios por el don que nos ha concedido en la persona y la obra de nuestro querido hermano. Por su vocación cristiana, por su vocación de esposo y de padre y por su vocación de gestor de las cosas de este mundo, de este mundo creado por Dios y confiado al cuidado de los hombres y de las mujeres, de acuerdo con aquel mandato que nos dio en el Paraíso: creced, multiplicaos y dominad la tierra. Conducid la creación a su plenitud. El Concilio Vaticano II nos dijo que lo que es específico de los laicos cristianos es estar presentes en el mundo para ofrecer los valores del Evangelio a todas las realidades temporales. Nuestro hermano Leopoldo vivió su vida cristiana como esposo, padre de familia y abuelo, y ha participado colaborando en muchas instituciones de la sociedad y también en realidades eclesiales. Ha ejercido un trabajo de mecenas en el campo cultural, universitario, económico y social. Ha sido una expresión de su amor a Dios y a los hermanos tal como nos dice Jesús en el Evangelio que hemos escuchado. Todo el bien que hacemos a una persona por pequeña que sea, lo hacemos al Señor. No podemos separar el amor a Dios y el amor al prójimo.

Esta celebración cristiana del funeral nos ayuda a entender a la luz de la fe una poco más el sentido de la vida y el sentido de la muerte. La Palabra de Dios que hemos escuchado nos ayuda a ello. Como nos ha dicho el Apocalipsis, por la resurrección de Cristo, podremos ver un cielo nuevo y una tierra nueva, porque el Señor de la Gloria es el alfa, la primera letra del alfabeto, y la omega, la última, es el principio y el fin, y los creyentes en él vivirán eternamente la felicidad de que él será su Dios y ellos serán hijos de Dios.

El apóstol Pablo nos ha dicho en la primera lectura que mientras vivimos, vivimos para el Señor y que cuando morimos, morimos para el Señor, en la vida y en la muerte somos del Señor. La vida es de Dios y nos la confía para que la dediquemos al servicio de los demás durante todo el tiempo que Dios nos la concede. Y ciertamente siempre somos de Dios, en la vida y en la muerte. Esto nos da un sentido muy providencial de la vida y también de la muerte. Esto nos da también mucha confianza para que siempre estemos en las manos de nuestro Padre celestial.

El Apóstol nos ha dicho que en la muerte somos del Señor, del Señor que es Dios y es eterno. El Génesis nos habla de que Dios nos ha creado a su imagen y semejanza y nos ha creado para la eternidad ya que Dios es eterno. Todos tenemos deseo de eternidad, todos queremos superar el espacio y el tiempo. En la muerte somos del Señor de la

vida y de la vida eterna. Porque Jesucristo murió y resucitó, también nosotros resucitaremos, a una vida eterna en Dios. Este es el mensaje lleno de vida en los momentos dolorosos de la muerte.

Nuestro hermano se alimentaba con la Eucaristía, participando del Cuerpo y de la Sangre de Jesús. El Señor nos ha dicho en el Evangelio que quien come mi Cuerpo y bebe mi Sangre no morirá, vivirá y vivirá para siempre, porque quien come mi Cuerpo y bebe mi Sangre — nos dice el Señor — está en mí y yo en él.

El fragmento del Evangelio que hemos escuchado forma parte de la narración de la resurrección de Lázaro, el amigo de Jesús. En medio del dolor de las dos hermanas de Lázaro, Jesús les dice: «Yo soy la resurrección y la vida. El que cree en mí, aunque muera vivirá». Por el bautismo somos especialmente los amigos de Jesús, él que es la resurrección y la vida y nuestra fe en él nos hace participar de la vida después de la muerte y de la resurrección en el último día. Nuestro hermano tenía el don de la fe cristiana, creía en Jesús, Dios y hombre, su Salvador, muerto y resucitado. Nuestro consuelo es que por la misericordia de Dios — ya que todos somos pecadores y, por esto, oramos también por él en esta celebración —, confiamos en que ha empezado a gozar de la vida eterna y plenamente feliz en Dios esperando la llegada de sus seres queridos.

Déu posa els nostres germans perquè els imitem en les seves virtuts i perquè seguim els seus bons consells. Els familiars i els amics imiteu tot el que és bo del nostre germà i seguïu els seus bons consells. A tots ens correspon continuar pregant per ell i per tots els fidels difunts i viure la nostra vida cristiana seguint els ensenyaments de l'Evangelí per trobar-nos un dia amb ells.

La mort és mestra de vida; ens fa entendre allò que realment és important en aquest món i allò que potser ens inquieta i no té especial importància. Mentre vivim hem de viure per al Senyor i per als germans, posant la nostra vida i els nostres béns al servei dels germans més necessitats. D'aquest món no ens en portarem res, només les bones obres que hàgim fet tal com ha dit Jesús a l'Evangelí, tot el bé que hàgim fet especialment a les persones necessitades. D'aquesta manera podrem escoltar les paraules del Fill de l'Home: Veniu vosaltres, beneïts del meu Pare i entreu en el regne preparat per a vosaltres des de la creació del món. Ja sabem què ens preguntarà el Senyor quan ens cridi. Com escriu Sant Joan de la Creu: «En el capvespre de les nostres vides, serem jutjats en l'amor» (*Paraules de llum i d'amor*, 57).

El Senyor Jesús en la creu ens va donar la seva Mare com a Mare nostra en la persona de l'Apòstol Joan. Maria, sota l'advocació de la Mare de Déu de Montserrat com mare amatent guiarà el nostre germà i a tots cap el cel.

Paraula i vida

El monestir de Montserrat i la litúrgia (5/07/2015)

Em sembla ben oportú recordar un centenari que s'escau aquests dies: el del primer Congrés Litúrgic de Montserrat, que es va celebrar del 5 al 10 de juliol de 1915, convocat per tots els bisbes de les diòcesis catalanes i presidit pel nunci Francesco Ragonesi, essent-ne el secretari un destacat sacerdot, el prevere sabadellenc doctor Lluís Carreras, que fou qui presentà la proposta a l'abat Marcet de Montserrat.

El Congrés aplegà mes de dues mil persones —entre les quals un arquitecte anomenat Antoni Gaudí, molt interessat en tots els aspectes de la litúrgia cristiana— i va tenir una gran importància per introduir els fidels de les diòcesis catalanes en la litúrgia i per donar més dignitat a les celebracions de la fe catòlica, finalitats que feren d'aquest esdeveniment una fita important en la renovació de l'espiritualitat litúrgica a la nostra terra.

Es van assenyalar quatre objectius del Congrés, tots ells entorn de la litúrgia: aprofundiment, participació activa, foment de la vida sacramental i reactivació de la vida comunitària. Resulta molt significatiu que aquests objectius ja anunciaven els de la reforma litúrgica promoguda pel Concili Vaticà II: mig segle abans del gran concili ecumènic del segle XX, a Catalunya ja es sintonitzava amb el moviment litúrgic europeu, un dels moviments que sens dubte van preparar la reforma del Vaticà II.

Un detall significatiu d'aquest Congrés foren les celebracions litúrgiques, entorn del metropolità i dels bisbes de la Tarraconense, en les quals excel·liren l'homilia del bisbe de Vic Josep Torras i Bages i les paraules de clausura del nunci pontifici Francesco Ragonesi. Les conclusions estaven centrades en la participació activa de tots els cristians en la litúrgia; una participació integral que es desitjava que fos a la vegada interna i externa, i que s'obria a la funció de la llengua vulgar i el cant en el culte.

El primer Congrés no fou un fet aïllat sinó que va trobar entre nosaltres un clima favorable. Després va venir, ja en temps del Vaticà II —l'any 1965—, el segon Congrés Litúrgic de Montserrat, impulsat per l'abat Gabriel Maria Brasó, del qual sorgí la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. I posteriorment se celebraria el tercer Congrés Litúrgic de Montserrat, celebrat l'any 1990, fruit del qual els bisbes de les diòcesis catalanes publicaren la comunicació pastoral *La litúrgia, font de vida espiritual*.

Cal desitjar que la commemoració del centenari del primer Congrés ens mantingui a tots ben actius en el compromís de continuar aprofundint en el solc de la dignitat i la bellesa de la litúrgia i el cant, i que ens esperoni a celebrar de tal manera que tot faciliti la participació

plena, activa i fructuosa de tots els fidels. Així donarem continuïtat als propòsits d'aquells que van promoure, fa cent anys, un congrés sobre la litúrgia a Montserrat.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Conduir responsablement (12/07/2015)

Durant els mesos d'estiu, les carreteres i autopistes s'omplen de cotxes amb motiu de les vacances. Bo serà que pensem una mica en el deure cívic i moral de conduir observant les normes de trànsit, amb prudència i amb sentit de solidaritat.

Les xifres del nombre d'accidents, de morts i de ferits en carretera s'han convertit ja en pura estadística. Es compara si són o no són més que el darrer estiu. Tanmateix, darrere d'aquestes xifres hi ha persones i famílies.

Tot això ens hauria de fer prendre més consciència de la nostra responsabilitat quan conduïm un cotxe o una moto, per tal d'obligar-nos a fer-ho amb la màxima prudència i també amb un sentit afinat de la justícia i de l'amor envers els altres, membres de la pròpia família o bé d'altres.

La majoria d'accidents de circulació es deuen als errors humans, la velocitat excessiva, els avançaments prohibits, la falta de respecte als senyals de trànsit o el fet de consumir alcohol en excés, principalment. No hi ha dubte que conduir malament, imprudentment o en males condicions físiques és una patent d'homicidi o de suïcidi.

És evident que quan conduïm un vehicle no ho fem pas enmig del desert, aïllats completament dels altres. Ho fem a les autopistes i carreteres, al costat i enmig de moltes altres persones i famílies que també hi circulen. Això fa que no siguem només responsables de la nostra vida sinó també de la vida dels altres, i tant la nostra vida com la del proïsme no són nostres, sinó de Déu. Per això, conduir bé és sinònim de solidaritat. És un deure de justícia i d'amor.

Qualsevol vida humana és valuosa i important. Però el més trist és que la majoria d'aquestes víctimes són persones joves, en plena primavera de la vida, i que la causa d'una gran part dels sinistres són infraccions de les normes de circulació que es poden evitar. També és cert que, a conseqüència d'aquests accidents de circulació, augmenta molt el nombre de persones joves hemiplègiques, les quals veuen limitades les seves capacitats per tota la vida.

La vida i la salut física són béns preciosos confiats per Déu. Els hem d'atendre raonablement, bo i tenint en compte les necessitats dels altres i el bé comú. El *Ca-*

tecisme de l'Església Catòlica, quan parla del respecte a la vida corporal, afirma que «els qui en estat d'embriaguesa o per gust immoderat de la velocitat posen en perill la seguretat dels altres i la seva mateixa a les carreteres, al mar o a l'aire, es fan greument culpables».

Bo és que invoquem la protecció de sant Cristòfol, però alhora cal que siguem conductors responsables i prudents.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

«Cap infant sense colònies» (19/07/2015)

Prenc el títol d'aquest comentari de la Fundació Pere Tarrés, que a principi d'estiu va presentar una nova edició de la campanya «Ajuda'ls a créixer. Cap infant sense colònies».

Cada estiu dedico alguns dies a visitar les colònies o els casals d'estiu que organitzen moltes institucions, entre les quals nombroses parròquies, en què els infants tenen també l'oportunitat, vivint uns dies de convivència i de lleure, de créixer com a persones. Voldria remarcar sobretot el meu encoratjament i el meu agraïment als milers de nois i noies que com a monitors d'aquestes activitats i de forma desinteressada fan possibles aquestes iniciatives. Veritablement, hi ha molts joves que saben fer d'una part de les seves vacances una expressió de solidaritat i un veritable servei social a la nostra infància.

La Fundació Pere Tarrés, amb la seva xarxa de cases de colònies i centres d'esplai —en molts dels quals funcionen també els anomenats *casals d'estiu*—, té ja una llarga experiència en aquest tipus d'activitats. Es tracta d'ajudar els infants a viure el lleure —el temps lliure— com una oportunitat per créixer com a persones.

En aquest comentari voldria, però, posar l'accent en l'objectiu fonamental que inspira la campanya solidària a què em refereixo. Sense oblidar l'esforç per arribar a tots els sectors socials, la Fundació Pere Tarrés es proposa especialment garantir l'accés a l'educació en el lleure dels infants en situació d'exclusió social.

A Catalunya —segons dades de la Fundació Pere Tarrés— un de cada quatre infants viu per sota del llindar de la pobresa, i les activitats de lleure són una de les primeres activitats que les famílies amb menys recursos no es poden permetre. Així ho demostren les xifres: el 58% de les famílies que van rebre una beca per a les colònies o casals d'estiu el curs passat disposen d'una renda inferior a 3.900 euros anuals per cada membre de la llar.

La missió de la Fundació Pere Tarrés és la promoció de la persona des de l'educació, especialment en el lleure i l'acció social, fonamentada en els valors de l'humanisme cristià. Anar a les colònies o a un casal d'estiu ajuda a construir persones.

Per això mateix és especialment oportuna la iniciativa destinada a becar infants en situació de vulnerabilitat social perquè puguin accedir als beneficis del lleure educatiu en colònies o casals d'estiu, que continuen i reforcen el treball desenvolupat durant el curs. Aquest estiu la Fundació preveu becar 4.100 infants perquè puguin participar en més de 8.500 activitats, cosa que comporta un 24% més d'infants becats que l'any anterior.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El valor del silenci (26/07/2015)

S'ha escrit que «la capacitat de silenci en l'home és el termòmetre de la seva qualitat i noblesa». Dissortadament, avui va augmentant el soroll i va disminuint el silenci. I el silenci és el que més necessitem. Per això, aquests dies que per a moltes persones anuncien un període de vacances, m'ha semblat oportú dedicar unes línies al silenci i a la reflexió.

Avui costa trobar temps per a la reflexió. I el període de vacances pot ser-hi una bona oportunitat. Recordo que el papa Francesc explica que, essent arquebisbe de Buenos Aires, passava el temps de vacances a la seva residència habitual, dedicat sobretot a la pregària i a la lectura de llibres clàssics d'espiritualitat.

Si volem reflexionar, ens cal crear silenci en el nostre propi entorn, o almenys buscar estones i espais per a la meditació. Ens cal mirar d'entrar en el silenci sense por. El silenci concentra la nostra vida i ens ajuda a aprofundir-la i a viure-la amb plenitud.

El silenci és necessari per trobar-nos a nosaltres mateixos i per descobrir-nos autènticament; ens ajuda a mirar el passat amb equanimitat, el present amb realisme i el futur amb esperança. El silenci ens permet contemplar Déu, els germans i la natura amb uns ulls nous i ens ajuda a projectar-nos vers els altres amb més generositat.

El silenci parla. Sembla una contradicció, però no ho és pas. Tanmateix, cal saber escoltar el silenci, perquè ens ofereix sempre un missatge de saviesa. En el silenci ens autodescobrim, veiem amb més claredat la nostra pròpia vida, el que fem i el que deixem de fer, la qualitat de la nostra existència i allò que Déu i el pròxim esperen de nosaltres. En el silenci escoltem la nostra consciència. Un escriptor anglès ha dit

que «el silenci és el gran art de la conversa». És ben veritat, perquè en la conversa és molt important saber escoltar l'altre quan parla. I, com és obvi, això demana una certa capacitat de callar i fer silenci en nosaltres. Només així podem escoltar realment l'altre i dialogar-hi.

Davant la solitud que fomenta la nostra civilització, a tots ens és molt necessari i profitós un diàleg interpersonal amb els altres i amb Déu. Aquest diàleg d'amistat amb Déu és precisament la pregària, com va ensenyar santa Teresa de Jesús, el cinquè centenari de la qual estem celebrant aquest any. I aquesta és una de les qualitats del silenci, que crea un clima propici per a la pregària. Per al creient tot temps és oportú per a la pregària, però el temps de vacances ho és especialment.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Pau VI, el Papa del Concili Vaticà II (02/08/2015)

El 19 d'octubre de l'any passat, el mateix dia que se celebrava a Roma la cloenda del Sínode extraordinari de bisbes sobre la família, el papa Francesc va presidir la beatificació de Pau VI. És just recordar aquest Sant Pare que fou el principal artífex del Concili Vaticà II, de la mort del qual es complirà el proper dia 6 el 37è aniversari. El seu pontificat, de 15 anys de duració, començà el 21 de juny de 1963, dia de la seva elecció, i acabà el 6 d'agost de 1978, festa de la Transfiguració del Senyor i dia de la seva mort als 80 anys a Castelgandolfo, prop de Roma.

S'ha escrit que Pau VI va ser un Papa al qual encara li hem de fer justícia, i més encara quan ja han estat canonitzats el seu antecessor i un successor seu: Joan XXIII i Joan Pau II. Recordem que Pau VI va rebre el Concili Vaticà II de mans de Joan XXIII, que morí quan tot just s'havien iniciat els treballs de la gran assemblea conciliar, i el va portar fins a la conclusió, tenint cura de la seva primera aplicació en les dècades dels 60 i 70, uns anys molt difícils per al govern de l'Església.

Recordem també que va ser el primer Sant Pare que va fer un pelegrinatge a Terra Santa, on hi va tenir una trobada memorable amb el patriarca Atenàgores, amb aquella gran abraçada entre els màxims representants de les Esglésies d'Orient i d'Occident, un gest que portaria, al final del Concili Vaticà II, a anul·lar les mútues excomunionis entre Roma i Constantinoble, que venien del segle XI.

Pau VI va ser el Papa que va fer cardenals Karol Wojtyła (el 1967) i Joseph Ratzinger (el 1977), tots dos successors seus, que han esdevingut sant Joan Pau II i Benet XVI, avui Papa emèrit.

També va ser el Papa que va començar els viatges apostòlics, a més del ja esmentat pelegrinatge a Terra Santa durant el Concili Vaticà II, a les Esglésies locals dels cinc continents. Entre les moltes coses que es poden recordar d'aquest Sant Pare hi ha l'encíclica *Populorum Progressio* (del 1967), escrita al final del colonialisme, quan naixien i creixien al món noves nacions i nous estats. Després va publicar la *Humanae Vitae* (del 1968), l'encíclica sobre el control de la natalitat i els valors de la família. De la darrera etapa del seu pontificat és la seva exhortació apostòlica sobre l'anunci de l'Evangelí, *Evangelii Nuntiandi*, del 8 de desembre de 1975, un text que encara avui és un punt de referència quan es parla de l'evangelització.

Recordo que el papa Francesc, que té una gran admiració pel papa Montini, en l'audiència que ens va concedir als participants en el recent Congrés de la Pastoral de les Grans Ciutats, el 27 de novembre de 2014, va concloure les seves paraules fent un gran elogi de Pau VI: «En els escrits del beat Pau VI quan era arquebisbe de Milà —ens va dir—, hi ha una veritable reserva de coses que ens poden ajudar a portar l'Evangelí a les grans ciutats».

+Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

La Mare de Déu d'Agost (09/08/2015)

Maria és el nom que ens evoca, als cristians, la mare del Fill de Déu. És un nom força freqüent a les nostres contrades, com a expressió de la devoció mariana i de les moltes ermites que estan dedicades a la Mare de Déu amb diverses advocacions.

A mitjan mes d'agost els cristians celebrem la festa de Maria Assumpta, que per la seva importància sovint es denominava a casa nostra amb el nom de Mare de Déu d'Agost.

L'assumpció de Maria al cel és un dogma que va proclamar el papa Pius XII l'any 1950. La veritat de l'assumpció està reafirmada pel Concili Vaticà II, que expressa així la fe de l'Església: «La Verge Immaculada, preservada immune de tota taca de pecat original, acabat el curs de la seva vida terrenal, fou assumpta a la glòria celestial en cos i ànima, i el Senyor l'exalçà com a Reina de l'univers a fi d'ésser més plenament conforme al seu Fill, Senyor dels qui regnen i vencedor del pecat i de la mort». Val a dir que segles abans del dogma sobre aquest misteri, el nostre poble ja venerava de manera especial «l'assumpció de Maria en cos i ànima al cel», i la representava victoriosa, senyora de tot, enlairant-se voltada d'àngels cap al cel.

Aquesta festa mariana proporciona als cristians una ocasió molt propícia per reflexionar sobre el futur de la seva existència en el més enllà, en el cel nou i la terra nova de

què parla la revelació. Allí, després de la mort i purificat de tota culpa, l'home trobarà la seva glorificació definitiva en Déu. Ens hi precedeix Maria, la mare de Jesús, assumpta en cos i ànima.

En els nostres dies hi ha força increença respecte de la immortalitat de l'home. El materialisme considera la mort un fet biològic fatal que acaba en el no-res, en les tenebres obscures i inexplicables de l'absurd. El materialisme sense Déu considera que l'home no deu a ningú la seva vida, puix que n'és l'amo absolut.

Avui és molt necessari presentar als homes i les dones la figura humana i divina de Jesucrist. Ell proclama amb veu solemne: «Jo sóc la resurrecció i la vida. Qui creu en mi, encara que mori, viurà; i tot aquell qui viu i creu en mi, no morirà mai més.» La immortalitat i la vida en el més enllà són veritats que professa amb fermesa el credo cristià.

La mare de Jesús, glorificada en cos i ànima al cel, és una imatge i un començament de l'Església que ha d'arribar a la plenitud en la glòria futura. Per això, Maria és un signe d'esperança ferma i de consol per al poble de Déu en marxa fins que arribi el dia del Senyor.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Exigències ecològiques (16/08/2015)

L'estiu ens apropa a la natura i fa que ens obrim més a la bellesa de la creació. Sembla que valorem millor les exigències d'una ecologia autèntica i equilibrada. El contacte amb la natura ens fa ser més conscients de la bellesa del nostre hàbitat, el qual incideix certament en la nostra vida i en la vida de les generacions que vindran.

És ben cert que el nivell de vida d'avui fa que els elements que constitueixen el nostre ambient natural se'n ressentin molt més que abans per l'ús, i no cal dir pel mal ús, que se'n fa. No hi ha dubte que el deteriorament de la natura és també conseqüència del consumisme i del caràcter desordenat del nostre desenvolupament i progrés.

El papa Francesc, inspirant-se en el «Cant de les criatures» de sant Francesc d'Assís, ha publicat recentment l'encíclica *Laudato si'*, en la qual ens proposa una *ecologia integral*. Sant Joan Pau II també parlà en dues encíclics de la qüestió ecològica i afirmava que el caràcter moral del desenvolupament no pot prescindir del respecte pels éssers que constitueixen la natura visible, que els grecs anomenaven *el cosmos*. Cal prendre major consciència que no es poden utilitzar impunement les diverses categories d'éssers vius o inanimats segons les pròpies exigències econòmiques o com

millor ens plagui. Al contrari, convé tenir en compte la naturalesa de cada ésser i la seva connexió en un sistema ordenat com és el cosmos.

Aquest document pontifici és pastoral, evangelitzador i també tècnic, perquè tracta de continguts de l'ambient que són tècnics i això demana aquest tractament específic. Va dirigit a tothom, però especialment als responsables més directes del medi ambient. El Papa es fa aquesta pregunta a l'inici de l'encíclica: «Quin tipus de món desitgem transmetre als infants que van creixent?» Aquest interrogant és al cor de la *Laudato si'* i ens porta a preguntar-nos sobre el sentit de l'existència i sobre els valors que estan a la base de la nostra vida social. Una bona ecologia demana una bona antropologia.

El Papa llança un missatge esperançador dient que «la humanitat encara té capacitat de col·laborar per construir la nostra casa comuna». I afegeix: «L'ésser humà encara és capaç d'intervenir positivament» perquè «no tot està perdut».

Hem d'agrair al papa Francesc aquesta encíclica, llegir-la i aplicar-la en bé de tots. Davant la natura visible del cosmos estem sotmesos a lleis no solament biològiques, sinó també morals, la transgressió de les quals no resta impune.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Juníper Serra, un gran missioner (23/08/2015)

Dintre d'un mes exactament, el 23 de setembre, el papa Francesc canonitzarà un gran missioner mallorquí: fra Juníper —*Ginebró*— Serra (1713-1784). Sant Joan Pau II el beatificà el 25 de setembre de 1988. Aquest franciscà esdevindrà el primer sant mallorquí, amb permís del beat Ramon Llull. Aquí és poc conegut, a diferència de als Estats Units, on és l'únic espanyol que té una estàtua en el National Statuary Hall, al Capitoli, on resideix el poder legislatiu dels Estats Units. Representa l'Estat de Califòrnia.

Precisament, el Papa el canonitzarà al National Shrine de Washington, basílica del santuari nacional de la Immaculada Concepció, en el marc del seu viatge als Estats Units. El Sant Pare ha volgut reconèixer així la gran feina d'evangelització que va fer aquest franciscà mallorquí a tot l'oest dels Estats Units. D'altra banda, el passat 2 de maig, el papa Francesc va voler celebrar una missa al Pontifici Col·legi Nord-americà de Roma, en una jornada de reflexió dedicada a recordar aquest beat franciscà nascut a Petra, Mallorca, el 1713, fundador de la missió de l'Alta Califòrnia.

És l'any 1749 quan vint missioners franciscans parteixen plens d'il·lusió cap al virregnat de la Nova Espanya, nom colonial de Mèxic. El grup arriba al port de Veracruz els primers dies de desembre. Un dels membres del grup és Juníper Serra, que té 36

anys. Els primers nou anys es dedica a predicar l'Evangelí als indígenes de Santiago Xalpan, a Querétano. Amb la doctrina cristiana els ensenya els coneixements bàsics d'agricultura i ramaderia.

Després de l'expulsió dels jesuïtes que vivien a Nova Espanya, el mallorquí rep l'ordre de posar-se al capdavant d'un grup de setze missioners que atindrà la població indígena i europea de les Califòrnies. La primera fundació espanyola fou la missió de San Diego de Alcalà, seguida per nou missions més impulsades per Serra. Aquí va donar la veritable mesura de colonitzador i missioner. Quan arribaven a un lloc convenient aixecaven una capella, unes cabanes per a residència dels frares i un petit fortí protector contra possibles atacs. Acollien els indígenes que s'aproximaven moguts per la curiositat i, quan s'havien guanyat la seva confiança, els convidaven a establir-se en les proximitats de la missió.

El 1784 fra Juníper Serra mor a la Missió de Sant Carles Borromeu, a Monterrey, Califòrnia. A la basílica d'aquesta missió descansen les despulles de qui està considerat el fundador de Califòrnia. A l'Alta Califòrnia el seu èxit fou enorme, ja que va crear vint-i-quatre noves missions. Va ser criticat, però la seva santedat es manifestà en defensar els indígenes de les ambicions de soldats, colons i representants dels poders polítics. Quan arribava a un nou indret, plantava la creu i treballava per fer justícia als pobres i els humils. Els seus mitjans eren escassos, però la seva fe era molt gran. Per això aquelles missions inicials creades pel nou sant mallorquí creixerien fins convertir-se en ciutats importants com Los Ángeles, San Francisco, San Diego o Sacramento.

+Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Francesc visitarà Cuba al setembre (30/08/2015)

El pare Federico Lombardi, director de l'Oficina de Premsa del Vaticà, va confirmar, ja fa uns mesos, que el papa Francesc viatjarà a Cuba aquest setembre, abans de la visita que farà als Estats Units entre el 22 i el 27 del proper mes. És lògic que aquesta etapa cubana hagi despertat un interès especial per les circumstàncies que són en la ment de tots.

Segons el pare Lombardi, el Sant Pare ha decidit acceptar la invitació dels bisbes cubans i de les autoritats civils del país, una invitació que li van fer fa uns mesos. En aquest sentit, a l'illa es compleix el que és habitual en els viatges pontificis, que no es fan mai sense una invitació prèvia presentada tant pels bisbes del lloc com per les autoritats polítiques. La important mediació realitzada pel Sant Pare i pels seus col·laboradors del Vaticà en la regularització de les relacions entre Cuba i Estats Units és també, sens dubte, en el rerefons d'aquest viatge.

En realitat, aquest viatge de Francesc a l'illa cal situar-lo en continuïtat amb l'actitud del Vaticà amb relació al règim cubà, un llarg i delicat estira-i-arronsa que ha passat per hores molt baixes i per hores millors, com és el cas de la situació present.

De fet, aquesta serà la tercera visita d'un successor de Pere a l'illa caribenya. La primera visita la va fer Joan Pau II el 1998; va ser una visita històrica que va marcar la fi de les disputes entre el govern comunista cubà i l'Església catòlica. És cert que no es van complir els pronòstics de determinats sectors que veien en la presència del Papa polonès el signe —o el pronòstic, certament agosarat— del final del règim castrista, però quelcom es va moure en les relacions entre l'Església catòlica i el règim cubà. D'aquella visita n'ha quedat, en la memòria popular, la frase pronunciada per Joan Pau II: que Cuba s'obri al món i el món a Cuba. Aquest desig no va ser de realització immediata, però els temps han portat canvis —alguns de ben recents— que han fet realitat el desig del papa Karol Wojtyła.

Com a gest de bona voluntat cap al Papa polonès, el llavors president Fidel Castro va restituir en el calendari de l'illa la festa de Nadal, que havia estat eliminada al final dels anys setanta.

La segona visita pontifícia a l'illa va tenir lloc l'any 2012, quan Benet XVI va arribar a la capital cubana i es va entrevistar amb Fidel i Raúl Castro. També aleshores es va fer un nou pas —un petit pas, potser. En resposta a la petició del Pontífex, el president Raúl Castro va anunciar que el Divendres Sant tornava a ser declarat festiu.

Caldrà veure el to i els possibles resultats d'aquesta nova visita papal.

Tant el règim com l'Església mesuren molt bé els seus passos. A l'illa s'ha mantingut una forta religiositat d'arrel popular, centrada sobretot en la devoció a la *Virgen de la Caridad del Cobre*, patrona de l'illa. El procés ha estat llarg i delicat, i la propera visita papal potser pugui recollir uns nous fruits que s'han anat preparant en un procés lent però irreversible.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Comunicats de premsa

El cardenal arquebisbe de Barcelona i l'editorial Claret presenten 'La pastoral de les grans ciutats'

—L'obra, editada pel cardenal arquebisbat de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, reflexiona sobre com afrontar l'evangelització a les grans concentracions urbanes i

recull les actes del I Congrés Internacional sobre la Pastoral de les Grans Ciutats celebrat a Barcelona l'any passat.

— congrés va sorgir a partir d'unes converses el 2013 entre el cardenal arquebisbe de Barcelona i qui llavors era cardenal Jorge Mario Bergoglio, uns dies abans de ser elegit papa Francesc.

Barcelona, 13 de juliol de 2015.—L'editorial Claret publica 'La pastoral de les grans ciutats', un llibre que reflexiona sobre com afrontar l'evangelització a les grans concentracions urbanes. De la mà del cardenal arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, com editor, l'obra conté les actes del I Congrés Internacional sobre la Pastoral de les Grans Ciutats, organitzat a partir d'unes converses el 2013 de Mons. Martínez Sistach amb qui llavors era cardenal Jorge Mario Bergoglio, uns dies abans de ser elegit papa Francesc.

Fruit d'aquelles converses, Barcelona va acollir el maig de 2014 experts d'arreu del món en el primer congrés, ampliant-lo el novembre amb la segona etapa de la trobada en què van participar, aquesta vegada, cardenals, arquebisbes i bisbes diocesans que van dialogar i van compartir a la llum de la seva experiència pastoral a megalòpolis.

Fidel al seu compromís d'acompanyar les noves realitats i nous reptes que sorgeixen a l'Església, Claret presenta ara aquesta obra que revela les claus del congrés. D'aquesta forma, desglossa com la globalització ha provocat que les grans ciutats del món tinguin reptes, dificultats i possibilitats similars per a l'anunci de l'Evangelí i per a la realització de la missió de l'Església.

Sobre aquest tipus de pastoral de les grans urbs s'ha escrit poc malgrat que la seva importància va en augment. El 52% de la població mundial viu en poblacions de com a mínim mig milió d'habitants —28 megaciutats tenen més de 10 milions de ciutadans— i el 2050 es calcula que arribarà al 70%.

Respecte a aquesta pastoral, el papa Francesc ha encoratjat tothom a seguir reflexionant «de manera creativa sobre la manera d'afrontar la tasca evangelitzadora als grans nuclis urbans, cada vegada en major extensió, i en els que tots necessiten sentir la proximitat i la misericòrdia de Déu, que mai els abandona».

El llibre

'La pastoral de les grans ciutats', editat pel cardenal arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, recull les nou ponències pronunciades durant la primera fase del congrés, a càrrec del sociòleg espanyol Manuel Castells; l'antropòleg francès Marc

Augé; el catedràtic i investigador Javier Elzo; l'expert en Patrística Angelo di Berardino; el pastoralista mexicà Benjamín Bravo; el vicari episcopal de Milà, Luca Bressan; el rector de la Universitat Catòlica del Congo, Jean-Bosco Matand Bulembat; el vicari general de Lieja (Bèlgica), Alphonse Borras; i el teòleg argentí Carlos María Galli, que aporta una exposició que destaca per abordar el projecte teològic-pastoral i missioner de Francesc.

En el llibre també s'inclou el document de síntesi —firmat per Armand Puig i Joan Planellas, degà i vice-degà, respectivament, de la Facultat de Teologia de Catalunya— amb què van treballar els pastors a la segona fase del Congrés; així com altres textos destacats d'aquesta etapa, el missatge que va dirigir el papa Francesc als participants i les conclusions de la cita.

Autor coordinador

Lluís Martínez Sistach (Barcelona, 1937) va ser nomenat bisbe auxiliar de la capital catalana el 1987 i, després de passar per Tortosa i Tarragona, va tornar el 2004 ja com arquebisbe i Gran Canceller de la Facultat de Filosofia i de la Facultat de Teologia de Catalunya. El 2007 és nomenat cardenal.

La pastoral a les grans ciutats és una preocupació contínua durant el seu ministeri. Ha publicat multitud de treballs en revistes especialitzades i de divulgació sobre qüestions canòniques i pastorals, especialment sobre matrimoni, organització de l'Església i relacions entre l'Església i l'Estat.

El cardenal arquebisbe de Barcelona entrega demà al papa Francesc el llibre publicat sobre el I Congrés Internacional de la Pastoral de les Grans Ciutats

BARCELONA, 23 de juliol de 2015 — El cardenal arquebisbe de Barcelona Dr. Lluís Martínez Sistach ha viatjat a Roma per lliurar al papa Francesc els exemplars de l'edició catalana, castellana i italiana del llibre «La pastoral de les grans ciutats». Aquesta obra inclou les actes del primer congrés internacional sobre aquesta pastoral. El Papa el rebé en audiència privada el dia 24 de juliol de 2015.

El llibre, coordinat pel cardenal Martínez Sistach, recull les nou ponències pronunciades durant la primera fase del congrés, a càrrec del sociòleg espanyol Manuel Castells; l'antropòleg francès Marc Augé; el catedràtic i investigador Javier Elzo; l'expert en Patrística Angelo di Berardino; el pastoralista mexicà Benjamín Bravo; el vicari episcopal de Milà, Luca Bressan; el rector de la Universitat Catòlica del Congo, Jean-Bosco Matand Bulembat; el vicari general de Lieja (Bèlgica), Alphonse Borras; i el teòleg argentí Carlos María Galli, que aporta una exposició que destaca per abordar el projecte teològic-pastoral i missioner de Francesc.

De la mà de l'arquebisbe de Barcelona, «La pastoral de les grans ciutats» conté les actes del primer congrés internacional sobre aquesta pastoral, organitzat a partir d'unes converses el 2013 de Mons. Martínez Sistach amb qui llavors era cardenal Jorge Mario Bergoglio, uns dies abans de ser elegit papa Francesc.

En aquesta obra també s'inclou el document de síntesi —firmat per Armand Puig i Joan Planellas, degà i vice-degà, respectivament, de la Facultat de Teologia de Catalunya— amb què van treballar els cardenals i arquebisbes a la segona fase del Congrés; així com el discurs que va dirigir el papa Francesc als participants.

Comunicat de l'Arquebisbat de Barcelona en relació al contingut del programa oficial de les festes de la Mercè 2015. Barcelona, 23 de juliol de 2015.-

L'Arquebisbat de Barcelona lamenta la decisió anunciada per l'Ajuntament de Barcelona que la missa solemne amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè no figuri en el programa d'actes de la Festa Major de la ciutat.

Aquesta decisió trenca amb la tradició multiseccular que sempre ha reflectit el programa oficial de les festes de la Mercè, respectant les diferents sensibilitats dels barcelonins i barcelonines, atès que molts ciutadans de Barcelona són catòlics i valoren aquesta celebració enmig dels actes de la Festa. És bonic veure els representants del poble en actes culturals, religiosos i socials que els ciutadans valoren, organitzen i celebren. La laïcitat de l'Estat harmonitza amb la manera de ser de la societat que és pluri-religiosa.

Enguany, els tradicionals actes culturals per celebrar la Solemnitat de la Mare de Déu de la Mercè tindran lloc a la basílica situada a la Plaça de la Mercè de Barcelona, tal com ha succeït des del 24 de setembre de 1868.

Els orígens de la Festivitat de la Mare de Déu de la Mercè

La festa ret homenatge a la patrona de Barcelona, que va motivar la creació en la nostra ciutat de l'orde religiós dels Mercedaris el 24 de setembre de 1218, per rescatar captius i avui dedicada al servei dels empresonats. Segles més tard, el 1687, Barcelona fou atacada per una plaga terrible de llagosta i el poble invocà la protecció a la Mare de Déu de la Mercè. Quan se'n sortiren, la proclamaren patrona de l'arxidiòcesi i s'instituí la celebració a la ciutat, encara que no ho fou de manera oficial fins el 1868, amb el papa Pius IX.

Articles i declaracions

Pròleg del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, per al llibre «100 anys de l'església de Santa Coloma de Gramenet»

Em plau molt redactar aquestes línies com a pròleg per al llibre publicat amb motiu del centenari de l'església principal de Santa Coloma de Gramenet. En aquests cent anys la primera parròquia de la ciutat ha viscut una història molt diversa, amb moments crítics i amb moments de represa i també amb moments d'un intens testimoniatge cristià, oberts a l'esperança d'una revitalització de la fe i de la vida cristiana. Aquestes pàgines en donen un bon testimoniatge.

L'anomenada «església major» ja està documentada des del 1024. Originàriament estava subjecta a la parròquia de Santa Maria de Badalona i el 1054 va ser donada pels comtes de Barcelona al capítol de la catedral. L'edifici romànic originari va ésser enderrocat el 1761 per construir-hi un temple parroquial més gran. L'edifici fou abandonat el 1915 per ésser novament utilitzat com a seu de la parròquia de Sant Josep Oriol un cop inaugurada aquesta. El temple fou saquejat i incendiat el 1936 i posteriorment restaurat per l'arquitecte Josep Alemany. Podem dir que el temple ha estat testimoni de la història de Santa Coloma i en especial del gran augment de població dels darrers temps, que han obligat a construir nous temples per atendre les necessitats pastorals dels nous barris de la ciutat.

Voldria remarcar que aquest temple simbolitza la permanència dels cristians a la ciutat en tot moment i el seu gran esforç per anar responenent a les necessitats plantejades, tant per l'accelerat increment de la població com per atendre les necessitats dels sectors més dèbils en aquests moments d'una llarga i persistent crisi econòmica que afecta molts sectors de la ciutat.

Desitjo que la celebració d'aquest centenari sigui una oportunitat per reafirmar la voluntat de l'Església de fer-se present a Santa Coloma amb un esperit de veritable solidaritat cristiana, acomplint els objectius que marquen la vida de tota l'arxidiòcesi de Barcelona per mitjà dels successius Plans Pastorals. Aquests cerquen promoure unes comunitats cristianes veritablement «samaritanes», és a dir, que actuïn en el món d'avui com el samarità de la famosa paràbola de l'Evangeli, que es facin servidores de tots, però de manera especial per aquelles persones que es troben ferides als marges de la marxa d'una societat molt dura i molt competitiva. Una «Església samaritana» — com vol ser-ho i ho és la de Santa Coloma de Gramenet — és una Església de tendresa i de solidaritat, una Església que proposa però no imposa; una Església acollidora i misericordiosa amb tots, que vol ser — com diu el papa Francesc —, com un «un hospital de campanya» per donar atenció als necessitats, guarir ferides i aixecar els ànims abatuts.

Ens apropem a la commemoració dels cinquanta anys de la clausura del Concili Vaticà II, efemèride que s'escaurà el proper 8 de desembre. Em sembla que la parròquia principal i les altres parròquies de Santa Coloma varen sintonitzar, des dels primers moments, amb la lletra i amb l'esperit del Concili Vaticà II, molt ben expressat en

aquelles paraules de l'inici de la constitució pastoral sobre l'Església en el món contemporani, titulada també *Gaudium et Spes*: «La joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels homes contemporanis, sobretot dels pobres i de tots els qui sofreixen, són també la joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de veritablement humà que no trobi ressò en el cor d'ells» (GS 1).

Aquest llibre apareix quan ens preparem per celebrar l'Any Sant Extraordinari, que ha convocat el Papa Francesc, un jubileu que ha posat sota el signe de la misericòrdia amb aquest lema «Misericordiosos com el Pare» Aquest esdeveniment ens invita a mirar cap al futur i fer nostra l'aspiració que ens confessa el Sant Pare en el document amb el que convoca l'Any que també començarà el 8 de desembre proper, en el cinquantesim aniversari de la clausura del Vaticà II: «Com desitjo que els anys per venir estiguin impregnats de misericòrdia per poder anar a l'encontre de cada persona portant la bondat i la tendresa de Déu! Que a tots, creients i llunyans, pugui arribar el bàlsam de la misericòrdia com a signe del Regne de Déu que ja està present enmig de nosaltres» (*Misericordiae Vultus*, 5).

Per acabar, em plau donar les gràcies a tots els qui han participat en la redacció d'aquest llibre. Espero que els colomenes d'avui hi trobin llocs, noms i esdeveniments que han configurat la seva realitat i que els estimuli a avançar amb confiança cap a un futur de forta vitalitat per les comunitats cristianes de la ciutat millor, que sens dubte podrà ajudar també a construir un futur millor per a la ciutat i per a tots els seus habitants.

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

L'OSSERVATORE ROMANO 163Q07A1 21/07/2015
Sintonia tra sinodo dei vescovi e giubileo
Fedeltà e misericordia

di Lluís Martínez Sistach*

È stato presentato recentemente l'*Instrumentum laboris*, ossia il documento di lavoro della prossima assemblea ordinaria del sinodo dei vescovi che si riunirà a Roma dal 4 al 25 ottobre prossimi. Questa assemblea ha creato grandi aspettative in tutta la Chiesa. Già l'assemblea straordinaria dell'ottobre dello scorso anno aveva suscitato molto interesse. Noi partecipanti ai lavori ne eravamo pienamente consapevoli. Quell'assemblea è stata come un esercizio preliminare di discernimento e — in termini sportivi — di «riscaldamento». Alla prossima assemblea spetta il compito di riunire i frutti del lavoro realizzato finora e plasmato nella *Relatio synodi*,

pubblicata per volere del Papa e sinteticamente raccolta nell'*Instrumentum laboris* presentato ai media.

L'interesse che entrambe le assemblee sinodali stanno suscitando ha una spiegazione. Tutte e due, per decisione del Papa e del segretario generale del sinodo, il cardinale Lorenzo Baldisseri, sono state precedute da un'ampia consultazione di tutto il popolo di Dio. Sentirsi chiamati a esprimere la propria opinione suscita interesse e coinvolge le persone che si considerano in una certa misura corresponsabili delle decisioni che si potranno prendere.

Credo che la lettura dell'*Instrumentum laboris* riaffermi la volontà della Chiesa di proclamare dinanzi al mondo di oggi il «Vangelo della famiglia»; vale a dire i valori che la visione cristiana del matrimonio e della famiglia propone alle persone e alle società. In questa ottica è prevedibile che il prossimo sinodo confermi il bisogno di sostenere tali valori fondamentali, sottoposti a una forte erosione nella cultura attuale, ma che dimostrano la loro validità e fecondità perenni.

La maggior parte della popolazione mondiale vive oggi in grandi città, come è stato messo in evidenza nel recente congresso internazionale sulla pastorale delle grandi città tenutosi a Barcellona e conclusosi a Roma, con la presenza del Papa. La vita nella grande città è segnata dall'isolamento, dalla solitudine, dalle difficoltà di comunicazione e dal suo costo elevato, a volte anche dalla paura e dalla violenza. Durante il congresso si è osservato che tra la gente esiste una crescente mancanza di fiducia nelle istituzioni, ma con due eccezioni, che sono la famiglia e la religione.

Nella vita urbana la famiglia offre alla persona accoglienza e compagnia; la persona è amata per se stessa, e non solo per quello che fa o per quello che ha. Nella famiglia la persona vive il senso della propria identità: in situazioni di crisi economica e di mancanza di lavoro, la famiglia offre alla persona un sostegno dinanzi alle difficoltà. Per la Chiesa la famiglia cristiana è la prima «scuola di fede», in cui i figli vivono le prime esperienze cristiane attraverso la testimonianza dei genitori e dei fratelli. La famiglia è stata giustamente considerata dal concilio Vaticano II come una «Chiesa domestica». Per questo il concilio ha affermato che «il bene della persona e della società è strettamente connesso con una felice situazione della comunità coniugale e familiare» (*Gaudium et spes*, n. 47).

Il compito del sinodo non si può però limitare a questa affermazione del «Vangelo della famiglia». La fedeltà alla Parola di Dio sul matrimonio e sulla famiglia dovrà essere accompagnata da un impegno a stare, come Chiesa, più vicino alle famiglie, ad aiutarle maggiormente nella loro formazione — prima e durante la vita matrimoniale e familiare — e a sostenere i coniugi che attraversano situazioni particolarmente dolorose.

I lavori preparatori della prossima assemblea sinodale sono intensi. A essi si unisce la preghiera del popolo di Dio affinché risultino fecondi. Infatti, per volere del Papa, la basilica della Sagrada Família di Barcellona, insieme a quelle di Nazaret e di Loreto, è stata indicata come santuario di sensibilizzazione e di preghiera per le famiglie e per i lavori del sinodo. Nella sola basilica progettata e iniziata da Antoni Gaudí, negli ultimi quindici mesi gli oltre tre milioni di visitatori hanno preso con sé ben 982.820 copie del testo della preghiera di Papa Francesco alla Santa Famiglia, edita in sette lingue.

Il sinodo deve unire due valori: quello della fedeltà e quello della misericordia. Pochi giorni dopo la chiusura dell'assemblea sinodale inizierà l'anno santo straordinario per il quale Papa Francesco ha proposto il motto «Misericordiosi come il Padre», ispirato alla frase evangelica: «Siate misericordiosi come il Padre vostro celeste».

La Chiesa è madre e maestra, come ricorda la frase che tanto stava a cuore a san Giovanni XXIII, che la prese come titolo per una delle sue encicliche. Il suo insegnamento fedele della tradizione perenne della Chiesa deve essere accompagnato dalla comprensione profonda e dalla tenerezza materna. Il beato Paolo VI, nel chiudere il concilio Vaticano II, applicò il messaggio della famosa parabola del buon samaritano alla Chiesa e la propose come il paradigma dell'attuazione della Chiesa nel mondo contemporaneo. La Chiesa deve prendersi maternamente cura delle famiglie ferite, dei separati, dei divorziati e dei divorziati risposati, tema che è stato al centro dell'attenzione dello scorso sinodo straordinario. È urgente trovare parole e procedimenti che — fedeli ai valori perenni del pensiero cristiano — siano anche significativi per queste persone, che non sono e non devono sentirsi come se fossero «scomunicate» ed escluse dalla Chiesa e dalle sue cure.

«La prima verità della Chiesa è l'amore di Cristo. Di questo amore, che giunge fino al perdono e al dono di sé, la Chiesa si fa serva e mediatrice presso gli uomini», dice Papa Francesco nella *Misericordiae vultus* (n. 12), la bolla di indizione del giubileo straordinario, che inizierà l'8 dicembre di quest'anno, nella solennità dell'Immacolata Concezione, data in cui ricorrono i cinquant'anni dalla chiusura del Vaticano II.

Dopo una lettura attenta dell'*Instrumentum laboris* e di quanto affermato dal Papa nelle recenti udienze generali del mercoledì, la mia impressione, e anche la mia speranza, è che il prossimo sinodo sia in sintonia con l'anno santo della misericordia e, in particolare con lo spirito della *Misericordiae vultus*, offrendo alle famiglie di tutto il mondo un volto veramente misericordioso. Così facendo l'assemblea sinodale farà onore al concilio Vaticano II, nel cinquantesimo della sua chiusura, e in particolare alle solenni parole iniziali della *Gaudium et spes*, la costituzione pastorale sulla Chiesa nel mondo contemporaneo: «Le gioie e le speranze, le tristezze e le angosce degli uomini d'oggi, dei poveri soprattutto e di tutti coloro che soffrono, sono pure

le gioie e le speranze, le tristezze e le angosce dei discepoli di Cristo, e nulla vi è di genuinamente umano che non trovi eco nel loro cuore».

**Cardinale arcivescovo di Barcellona*

Diverses declaracions sobre el llibre «La pastoral de les grans ciutats» (Alfa y Omega, Presència, La Razón, Catalunya Cristiana)

Texto íntegro de las declaraciones del Dr. Lluís Martínez Sistach a José Antonio Méndez, del semanario Alfa y Omega, número del 16/07/2015, pags. 8 y 9. con ocasión de la presentación del libro «La pastoral en las grandes ciudades».

- «En las grandes ciudades hay mucha sed de Dios».
- «Necesitamos laicos que se comprometan en la política»

—Presenta usted un libro sobre cómo hacer presente a Dios en las grandes ciudades, como Madrid o Barcelona. Un tema de lo más apropiado para este momento...

—No quiero hacer propaganda, pero lo digo sinceramente: este libro, para los pastores, los párrocos, los agentes de pastoral laicos, los religiosos y religiosas, los que trabajan en parroquias o arceprestazgos... tendría que ser un libro de referencia. Sobre todo deberían dejarse interpelar por el documento síntesis del Congreso y pensar. «¿qué tenemos que cambiar? No da fórmulas concretas, pero ayuda a encontrarlas en cada caso.

—Dice en la presentación que, a veces, en las grandes ciudades la Iglesia emplea «métodos pastorales con criterios rurales». ¿Cuáles son los problemas que se encuentra la Iglesia para anunciar el Evangelio a quienes viven en las grandes ciudades?

—Una gran dificultad es la interculturalidad. Esto puede ser una ventaja, pero hoy por hoy es una gran dificultad: hay distintas culturas, no una sola, y eso crea problemas. En segundo lugar está el individualismo. En las grandes ciudades la gente va a lo suyo y hay poca relación entre unos y otros. Por otras parte, hay graves problemas económicos y sociales, que hacen que la gente esté muy preocupada por cosas materiales —legítimamente— y no tenga mucho tiempo para pensar en cosas de trascendencia. Todo esto crea una dificultad para acercarse a las personas y para que ellas mismas tengan una capacidad de recepción adecuada; es decir, para que descubran a la Iglesia no como una institución que va a pedirles o a quitarles algo, sino que va a ofrecerse generosamente. De todas formas, hoy hay un gran deseo de buscar sentido a la vida.

—*Incluso en las grandes ciudades que están tan secularizadas?*

—El ambiente o algunos medios de comunicación pueden ser secularistas, pero la persona no. Del interior del hombre siempre surge en un momento u otro de la vida el sentido de trascendencia. El hombre y la mujer no son secularistas, sino trascendentalistas. En las ciudades, aunque parece que cada uno va a lo suyo, hay mucha sed de Dios.

—*Tras escuchar en el Congreso el análisis de sociólogo, filósofos, antropólogos, arzobispos... ¿cuál es el diagnóstico? ¿Qué hace mal la Iglesia en la evangelización de las grandes ciudades y qué tiene que cambiar?*

—Hace usted preguntas muy interesantes, pero si yo tuviera la respuesta, estaría ya el Congreso aplicado y en Barcelona tendríamos una pastoral perfecta...

—*Aunque las conclusiones del Congreso aún no se hayan aplicado plenamente, ¿por dónde tienen que ir los proyectos de futuro?*

—Pienso mucho en lo que dice el Papa en la *Evangelii gaudium*, porque ahí marca el programa a toda la Iglesia. De hecho, el *background* del Congreso, tanto de los expertos como de los pastores, fue la referencia a Francisco y a la *Evangelii gaudium*, porque es la que nos habla de la misión. Una misión que debe hacerse por contagio y no por imposición, con testimonios de vida. La pastoral de las grandes ciudades debe consistir sobre todo, en acercarse y acoger a las personas; una pastoral de la acogida, de la misericordia, de la comprensión..., es decir, la dimensión samaritana de la Iglesia. Creo que tenemos que ir por ahí. A veces hablamos del lenguaje que usa la Iglesia como de un problema, pero hay un lenguaje que entiende todo el mundo: el lenguaje del amor. Teresa de Calcuta no creo que hablara muchas lenguas, pero hablaba una que todo el mundo entendía: estar al lado de los pobres y ayudarlos, quererlos, abrazarlos con autenticidad. Esto lo entiende todo el mundo, lo desea todo el mundo, los espera todo el mundo, lo busca todo el mundo. La Iglesia tiene un mensaje actualísimo, porque responde a la antropología auténtica de la persona.

—*Otro de los problemas de la ciudad es que la vida tiende a leerse desde una clave política o económica. ¿Qué relación debe mantener la Iglesia con la economía y con los políticos?*

—Lo primero que tiene que hacer la Iglesia es suscitar vocaciones políticas entre los cristianos, porque es un gran déficit que tenemos en España y en el mundo. Necesitamos laicos que se comprometan en la política. La *Christifideles laici*, una exhortación apostólica después de un sínodo sobre los laicos, de 1988, dice algo que es todavía una cuestión pendiente: los cristianos laicos están demasiado encerrados en la Iglesia y poco presentes en el mundo. La Iglesia tiene que animar a los laicos y a las laicas

a que se comprometan y estén presentes como tales en el mundo: en la política, en la economía, en la cultura... ¡Falta esto! Están, sí, pero ¿Cómo cristianos? Quizás no sea fácil, pero hay que estar en las realidades temporales, y estar como cristianos, porque es donde se ventilan las cosas, donde se construye la sociedad, se busca el bien común y se elabora la justicia. Esa es la misión específica de los laicos, y es una asignatura pendiente. Si consiguiéramos esto, ya se arreglarían muchas cosas.

—*Hay personas alejadas de Dios que aceptan la actividad caritativa de la Iglesia, pero rechazan el anuncio del Evangelio y las orientaciones morales del Magisterio. ¿Cómo puede la Iglesia salvar este escollo?*

—Decían los sociólogos en el Congreso que de la Iglesia se valora el aspecto social. Pero hay el peligro de convertirla en una ONG. Por esto se debe potenciar el aspecto espiritual y el aspecto moral. La Iglesia debe ser una realidad que ilumine a las personas y a la sociedad en la espiritualidad, la moralidad y la ética. Creo que nos faltan místicos: hombres y mujeres de Dios, que hablen de Dios con autenticidad. Porque hay muchas personas que están buscando, también muchos jóvenes. Está la cuestión de la libertad: no te metas en la vida de los demás, no digas nada, respétalos. Pero no podemos callarnos. Hay que esperar el momento oportuno y ofrecernos con mucha libertad. Después está el aspecto moral, ético, que también es importante. Debemos ayudar a que los cristianos, las instituciones y todas las personas, seamos más éticos en nuestra conducta, que hagamos las cosas buscando el bien común, el bien de los demás. Esto se ve clarísimamente ahora, cuando todos estamos escandalizados por las corrupciones que hay. Este escándalo nos dice que la gente quiere pureza, actitudes limpias, éticas. No sólo en la economía, sino también en muchos otros ámbitos de la sociedad, falta un criterio ético.

—*¿Cómo debe comportarse la Iglesia en ciudades como Madrid y Barcelona con los nuevos equipos de gobierno municipal?*

—La Iglesia y el Estado son dos realidades distintas, autónomas, independientes, pero tanto la Iglesia como la Administración estamos al servicio de las mismas personas, y por tanto debe haber una cooperación. El Concilio Vaticano II habla de una sana colaboración y esto también está en el artículo 16 de la Constitución Española, que establece que el Estado mantendrá una relación de colaboración con la Iglesia católica y con las confesiones religiosas.

—*Con estas nuevas formaciones hay puntos en común, principalmente en política social, pero también notables diferencias en cuestiones como la libertad religiosa, la libertad educativa de las familias...*

—Hoy, en España, la Iglesia tiene que colaborar con todas las instituciones que buscan el bien común, también con los políticos. Siempre desde su propia identidad, y

con una colaboración que a veces será crítica, pero crítica constructiva. Colaborar no es decir sí a todo. A veces tenemos que decir: Esto no está bien, y los decimos porque queremos lo mejor para las personas y para la sociedad. La Iglesia no busca ningún privilegio, sino que sirve. Esta debe de ser la actitud de los cristianos: siempre colaborar, desde la propia identidad, y con una actitud leal que si en algunas ocasiones debe de ser crítica, tiene que ser de crítica constructiva, no destructiva.

—*Usted ha presentado, por cuestión de edad, la renuncia a la archidiócesis. Pongámonos dentro de cinco años, e imagino que ya es arzobispo emérito de Barcelona. ¿Qué actividad pastoral desearía encontrar al contemplar la que hoy es su archidiócesis, y qué características debería tener su sucesor como pastor de una gran ciudad como Barcelona?*

—En todas las ciudades del mundo yo desearía encontrar una pastoral en la que la Iglesia sea servidora de las personas, servidora de la sociedad. Abierta a todos, que ayude a todos, que acoja a todos con espíritu maternal, con comprensión, con compasión, curando las muchas heridas y dolores que existen, comprendiendo, acompañando a quienes sufren, Esta es la misión de la Iglesia para ir acompañando a cada persona hasta tener en encuentro personal con Jesús, que es lo más importante. El Papa dice en *Evangelii gaudium* que lamenta que a veces los pobres no sean evangelizados; que ayudamos materialmente a los necesitados, pero olvidamos que también tienen espíritu y alma, y por tanto tienen necesidad de ser, como todos, evangelizados. Yo siempre hablo de las obras de misericordia de la Iglesia, que son corporales y espirituales, y que resumen lo que dice Jesús cuando sufre las tentaciones en el desierto: «No sólo de pan se alimenta el hombre, sino de toda palabra que sale de la boca de Dios». Pan y Palabra.

—*Según las encuestas, la realidad social de Cataluña está cada vez más fragmentada política, ideológica y socialmente. ¿Qué cualidades cree que debe de tener un arzobispo de Barcelona en un momento como este? ¿Es necesario que sea catalán, nacionalista, o no necesariamente ni catalán ni nacionalista?*

—Prefiero no entrar en estas cuestiones de la sucesión de la diócesis, porque la renuncia ya está presentada y no hacemos bien en dejarnos enredar en estos temas. Una diócesis es como un gran tren en marcha: la vida de la diócesis se basa en hacer presente a Jesucristo y no puede detenerse porque haya un cambio de obispo. El obispo es el maquinista que no debe detener el tren para subirse él, sino que tiene que subirse en marcha para continuar la evangelización. Sea el obispo que sea, y sea como sea el obispo, lo importante es que se continúe con la vida de la diócesis sin distracciones. Lo único que importa es que no se interrumpa el anuncio del Evangelio.

Declaracions del Sr. Cardenal Arquebisbe a Mireia Rourera, de la revista *Presència*, del 19/07/2015, pags. 18 i 19.

«L'Església té el repte d'humanitzar les grans ciutats»

El cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, manté que les religions («totes les religions», especifica) «tenen un paper important en la societat perquè la gent hi confia». Efectivament, en aquest món globalitzat on la política i les institucions tenen un gran descrèdit, els experts indiquen que la família i les religions són les institucions més valorades pels ciutadans, diu el cardenal. Per això es mostra convençut que l'Església «té una gran responsabilitat perquè les persones confien que les podem ajudar». És en aquest marc i en la certesa que les grans urbs concentraran el 2050 el 80% de la població europea i gran part de la població mundial (avui el 52%) que Barcelona va organitzar, l'any passat i en dues tongades, el primer Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats, on experts primer i bisbes de grans ciutats després van analitzar i estudiar quins són els principals problemes i reptes de les grans ciutats i què hi ha de fer l'Església.

—*Ara vostè presenta «La Pastoral de les Grans Ciutats». Què s'hi pot trobar, en aquest llibre?*

—Hi ha totes les conferències pronunciades pels experts que van participar en la primera part del congrés (entre els quals hi ha els sociòlegs Manuel Castells i Javier Elzo, l'antropòleg Marc Augé i els teòlegs Alphonse Borras i Carlo Maria Galli), les reflexions i les conclusions a què van arribar els bisbes de les grans ciutats, que van analitzar el que havien dit els experts, i els missatges que va enviar el papa Francesc.

—*El llibre està dirigit al gran públic?*

—I tant! No només ha de servir per a bisbes de grans diòcesis, sinó que les conferències dels nou ponents que van intervenir en el congrés, tots de primera línia i de diferents llocs del món, són d'un gran nivell i poden interessar especialment a sociòlegs i polítics. En estar explicades amb tota claredat senzillesa, també poden interessar al públic en general. Hi ha dades i reflexions molt interessants sobre com són les ciutats, quins problemes tenen, com hi viu la gent, com s'hi troba la gent, què sent, què vol, quines necessitats té. En una segona part del llibre hi ha les reflexions dels bisbes, també les meves, que ens deixem interpel·lar pel que han dit els tècnics i aportem la nostra de pastors.

—*Van venir bisbes de 26 grans ciutats.*

—Que en total tenen influència en més de 200 milions de persones. Nosaltres vam arribar a la conclusió que «estem en una canvi d'època en què per primera vegada els

qui viuen a les ciutats són majoria» i, per tant, no té sentit aferrar-se a la manera de fer de quan la gent vivia majoritàriament en un entorn rural. Els bisbes creiem que «cal una conversió pastoral que implica una Església més oberta, descentrada de si mateixa», i que hem de saber mirar Jesús en l'altre, en qualsevol ciutadà.

—*Manuel Castells va apuntar que l'Església té una feina titànica en aquest món globalitzar «que es menja l'individu».*

—L'Església, efectivament, té el repte d'humanitzar les grans ciutats. Hem de mirar com l'humanisme cristià pot ajudar a veure «l'altre» com un «germà». És veritat que a les ciutats hi ha moltes coses dolentes: violència, por, aïllament, soledat..., però també hi ha coses positives, facilita una cultura, facilita les relacions interpersonals. Si es busca, Déu es troba.

—*La seva visió de la ciutat ha canviat?*

—El que diu el papa a mi m'ha fet veure la meua ciutat, Barcelona, d'una altra manera. Diu el papa a *Evangelii Gaudium* que Déu viu a les ciutats, a les famílies, a les places, a les llars. Diu que no hem de crear la presència de Déu a les ciutats sinó que l'hem descobrir. La presència de Déu es veu claríssimament perquè malgrat que hi hagi molt egoisme, molta violència, hi ha molta gent que se sacrifica pels altres. Hi ha persones que ajuden perquè no hi hagi desnonaments: això és una presència de Déu. Quan s'estudia una ciutat no només se l'ha d'estudiar des del punt de vista sociològic, urbanístic, econòmic, sinó també des de la vessant teològica, perquè és un lloc on Déu hi viu.

—*Què diu el papa en els seus discursos?*

—El discurs final, per exemple, va ser molt bonic, centrat bàsicament en quatre punts: en un primer punt el papa diu que de part de l'Església cal un canvi de mentalitat pastoral, que ens calen nous fulls de ruta. En segon lloc va apostar pel diàleg amb la multiculturalitat; l'Església no és l'única actora de cultura ni la primera i per tant amb totes les altres cultures hi hem de dialogar, sense complexos, sense renunciar a la nostra identitat, però amb humilitat i posant-nos «al costat de». En tercer lloc el papa va parlar de la religiositat del poble i va dir que Déu habita la ciutat i que s'ha d'anar a buscar-lo. I en quart lloc ens va parlar de la seva primera prioritat, d'atendre els pobres urbans, que cada vegada són més pobres i cada vegada n'hi ha més a tots els països.

Declaraciones de nuestro Sr. Cardenal Arzobispo a F. Otero, de «La Razón», publicadas el 18/07/2015. pag. 52.

«El Estado es laico y así debe ser, pero la sociedad no lo es»

Fue en el cónclave que elegiría a Jorge Mario Bergoglio como primer Papa latinoamericano. Entonces, el cardenal arzobispo de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, habló con su homólogo de Buenos Aires sobre la necesidad de dar un nuevo impulso ala

pastoral de las grandes ciudades. Ya con Francisco como Pontífice, Sistach decidió liderar un nuevo proyecto para reflexionar y proponer líneas de acción sobre la presencia de la Iglesia en las urbes de nuestro tiempo. Tras varios encuentros con el Papa, una audiencia y dos congresos — uno de expertos y otro de obispos—, aquella iniciativa que se forjó en los pasillos de Santa Marta coge fuerza. El primer paso ha sido la publicación del libro *La pastoral de las grandes ciudades*, editado en castellano por PPC Editorial y en catalán por Claret, editado por el propio Martínez Sistach. Durante su estancia en Madrid para presentar el volumen, dedicó unos minutos a «La Razón».

—*Reconoce que es necesario conocer nuestras ciudades. Tras este período de reflexión y análisis, ¿qué ha descubierto en ellas?*

—Bastantes cosas, pues uno vive en una gran ciudad, pero no ha leído mucho sobre ella. Desde el punto de vista sociológico he descubierto que las ciudades, como dice el Papa, son ambivalentes. Tienen muchas ventajas, pero no son para todos; también veo muchas dificultades. Me contaba un sacerdote que sale a caminar cada día que a medida que avanzaba se encontraba ciudades diferentes. Por lo tanto, hay que abrir los ojos y descubrir todas las ciudades que se presentan en una misma ciudad. Y esto es muy importante para llevar el mensaje de Jesús y que éste llegue. En uno de los congresos, un obispo de la región de Buenos Aires contaba que allí dedican una semana a recorrer la ciudad, a conocerla, a descubrir sus barrios, las personas, el arte, la pobreza. Hay que conocer y patear la ciudad, porque Dios vive en ella. Esto nos ayuda a superar todos los aspectos negativos: la violencia, la soledad, la falta de comunicación.

—*¿Y los que no ven a Dios?*

—Pero pueden ver sus efectos. Por ejemplo, Dios está en los vecinos que están al lado de los desahuciados. ¿No es esa una presencia de Dios en las grandes ciudades y en el corazón de la vida de estas personas? Seguro que la persona desahuciada encuentra a Dios en esa ayuda. Hay muchos signos de Dios en las grandes ciudades, signos de justicia, de gente que quiere cambiar de vida para ayudar a la sociedad.

—*¿Ha perdido la ciudad su cara más humana?*

—Hoy caminamos para hacerlas más humanas. Lo que pasa es que con la cantidad de personas que llegan a ella es difícil. Si una cosa buena ha traído la crisis es el haber descubierto que el dinero no lo hace todo y que se puede vivir en la austeridad. Digo austeridad, no pobreza ni miseria. Los que tenemos algunos años vivimos en la austeridad tras la Guerra Civil y seguimos viviendo. Hay valores que no se pueden olvidar, líneas rojas que no se pueden pasar, porque si no las ciudades se convierten en selvas. Si la economía sólo se dirige por criterios económicos y de ganancias, la persona queda subordinada a éstos, y la persona debe ser el centro.

—*¿Cómo debe ser la presencia de la Iglesia?*

—Debe hacerse presente en el espacio público. Vivimos en un tiempo en que el laicismo quiere relegar la fe y la religión a la conciencia y a la sacristía y limitarla en la convivencia social. El Estado es laico y así debe ser, pero la sociedad no es laica, sino plurirreligiosa. En la convivencia social tiene que estar la fe como lo está la música, el arte y la cultura.

—*El Papa habla de pastores con olor de oveja, ¿a qué tiene que oler en la ciudad?*

—A ciudadano, a persona, a masa, que son las que van en el metro cada día. Hay que estar en el medio de las personas, caminando con ellas, a su servicio. Ésta debe ser la actitud de la Iglesia. En cualquier caso, la pastoral de las ciudades es tarea de todos, obispos, curas y laicos.

—*¿Qué papel debe tener el obispo?*

—Tiene que ser el pastor de toda la ciudad y procurar que la Iglesia de ese lugar esté al servicio de todas las personas, creyentes o no creyentes. Se nos pide a la Iglesia en general que seamos receptivos y acogedores, porque las personas quieren ser acogidas como tales y no como un número.

—*Hablaba de creyentes y no creyentes. ¿Es importante en el diálogo interreligioso?*

—Sí. En este contexto, cada realidad tiene que ser coherente y ofrecer su propuesta. Este es el verdadero diálogo. Una sociedad laicista privaría a los ciudadanos de una religión u otra que se puedan manifestar en sus fiestas, tradiciones u opiniones, incluso sobre cuestiones éticas o proyectos de ley. Tienen derecho a ofrecer su punto de vista, sustentado por una antropología concreta.

El cardenal Lluís Martínez Sistach presenta el llibre «La pastoral de les grans ciutats».

Declaracions fetes a Ramon Ollé i publicades a «Catalunya Cristiana», del 26/07/2015, pags. 16-17.

—*Quins reptes comuns comparteixen les grans concentracions urbanes del món?*

—Les grans ciutats del món tenen un reptes comuns, si bé hi ha diferències en distints continents. No podem oblidar que avui vivim el fenomen social de la globalització. A més, la gran concentració de població de les ciutats és la causa de molts d'aquests reptes, dificultats i problemes. Els sociòlegs que participaren en el Congrés Interna-

cional de Pastoral de les Grans Ciutats posaren en relleu aspectes positius i aspectes negatius que presenten les megàpolis. Com ja ha indicat el papa Francesc, la ciutat produeix una mena de permanent ambivalència, perquè, al mateix temps que ofereix als seus ciutadans infinites possibilitats, també apareixen nombroses dificultats per al ple desenvolupament de la vida de molts ciutadans.

Les regions metropolitanes concentren la riquesa i el poder en totes les societats. Així són els llocs on es desenvolupen amb més facilitat la cultura, la creativitat i la innovació, fonts del benestar humà. També els serveis socials essencials, particularment la instrucció i la sanitat procuren als residents de les grans ciutats millors condicions de vida respecte d'altres grups d'hàbitat.

Tanmateix, en les grans ciutats trobem també elevades taxes d'atur, la destrucció ecològica creixent, el deteriorament de la vida quotidiana, de les condicions d'habitatge i dels transports, juntament amb la desintegració del teixit social. Entre els joves sobretot, a les grans metròpolis, es dona una explosió de la cultura del consumisme que és font de frustració i això és un incentiu a la delinqüència. Podem dir que l'expressió més directa del deteriorament de la vida social en les regions metropolitanes és l'augment de la soledat, de l'individualisme, de l'aïllament de les persones i de la violència urbana i de la cultura de la por. Cal recordar el que diu el papa Francesc respecte dels ciutadans de les grans ciutats. Si bé uns aconsegueixen el seu, desenvolupament personal i familiar, són moltíssims els «no ciutadans», els «ciutadans a mitges» o els «sobrants urbans». Hi ha tot un treball per part de tots d'humanitzar les grans ciutats i procurar que cada dia siguin menys aquests últims ciutadans i siguin més i més els ciutadans que gaudeixen de les ofertes positives de les megàpolis.

—*El contingut del llibre que acaba de presentar en català i castellà i que s'ha editat també en italià i properament s'editarà en anglès, què aportarà a la missió pastoral de l'Església?*

—El llibre inclou totes les conferències i els discursos del papa Francesc amb motiu del Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats que celebrarem el maig i el novembre de 2014 a Barcelona i a Roma, amb motiu de l'audiència que ens va concedir el Papa. Cal dir que els continguts del llibre són molt rics per conèixer més i millor la realitat global de les grans ciutats. Per això l'etapa del Congrés de maig es va dedicar a aquest coneixement sociològic, teològic i pastoral de les regions metropolitanes per tal d'oferir aquests coneixements i aquestes reflexions als pastors de grans ciutats perquè ens deixéssim interpel·lar i a la llum del que ens diuen els especialistes i del bagatge pastoral dels pastors, penséssim en comú en l'etapa del Congrés de novembre sobre com realitzar la missió de l'Església en les grans ciutats. Els cardenals i arquebisbes que ens reunirem érem pastors d'una població global d'uns 200 milions de persones.

Tanmateix, l'acostament a les grans ciutats demana com a punt de partença una mirada contemplativa i espiritual, tal com ens recorda el papa Francesc, i només en segon lloc l'anàlisi sociològica, les consideracions urbanístiques o els factors econòmics. La ciutat demana ser interpretada teològicament, per tal de contemplar-la amb una mirada de fe que descobreixi el Déu que habita en les seves llars, als seus carrers, a les seves places. Aquesta mirada dóna una visió més global de la gran ciutat i contribueix a descobrir continguts positius de la vida urbana que passarien fàcilment desapercebuts. Com ens diu Francesc en *La joia de l'Evangeli*, Déu viu entre els ciutadans promovent la solidaritat, la fraternitat, el desig de bé, de veritat i de la justícia. Certament, tot això es dóna en les grans ciutats, per això la presència de Déu no ha de ser fabricada sinó descoberta.

Penso que els continguts del Congrés i que figuren al llibre *La pastoral de les grans ciutats*, ofereixen molts elements a tots els estaments de la societat per tal que es pugui treballar més i millor en l'humanització d'aquestes grans concentracions de població.

—*Aquest llibre és fruit de la col·laboració amb experts de l'àrea de la sociologia, l'antropologia i la filosofia. Com valora aquest diàleg amb els experts i acadèmics que es va produir amb motiu del I Congrés Internacional de pastoral en les grans ciutats?*

—Valoro molt positivament el diàleg que es va aconseguir en el Congrés entre els experts. Hi van participar experts en diverses especialitats d'arreu del món i si bé les conferències foren només nou, a les tardes celebrarem una reunió conjunta dels conferenciants i dels altres experts per fer dialogar i reflexionar sobre la vida de les grans ciutats el que va possibilitar l'elaboració d'un document de síntesi. Sense la col·laboració dels experts de les diverses especialitats ens quedaríem en una visió parcial del coneixement de la realitat de la vida, dels reptes i de les possibilitats de les grans ciutats.

—*Considerant que més del 50% de la població viu a les grans ciutats, com creu que ha d'actuar l'Església?*

—Avui la meitat de la població mundial viu en grans ciutats, però aquest èxode del món rural al urbà va creixent de manera que l'any 2050 es calcula que el 70% de la població del món serà urbanita. Aquesta mobilitat humana posa en relleu el treball que en tots els ordres es pugui fer en l'estudi de les grans megàpolis perquè ofereixin un hàbitat digne i els ciutadans es puguin realitzar degudament com a persones.

Això assenyala un repte a l'Església per oferir la bona nova de Jesús a les grans Níives d'avui. No podem oblidar que l'evangelització va començar a les ciutats del temps de Jesús, Jerusalem, Roma, Atenes, Corint, Antioquia, i això va ajudar molt a difondre l'Evangeli. I també cal recordar que el Sínode dels Bisbes sobre l'evangelització, de

L'any 2012, va constatar que avui les transformacions d'aquestes grans àrees i la cultura que expressen són un lloc privilegiat de la nova evangelització.

L'Església ha de treballar en l'humanització de les grans ciutats. Davant dels reptes i problemes que caracteritzen aquestes megàpolis, l'Església ha de practicar les obres de misericòrdia corporals i espirituals. És necessari que l'Església realitzi la seva missió de bona samaritana per tal de guarir tantes persones que sofreixen en les grans ciutats. Penso que la iniciativa del papa Francesc d'oferir a tota l'Església un Any Sant extraordinari sobre la misericòrdia és molt adient pensant també en el servei que l'Església ha de prestar a la realitat actual de les grans ciutats.

Els qui viuen a les grans ciutats del món senten la desconfiança envers les institucions socials, canòniques i polítiques. Hi ha dues excepcions, la religió i la família. Manuel Castells ens digué en la seva conferència que la religió ha tingut històricament un paper essencial de consol, refugi i protecció. S'observa un creixement de la religiositat en el món, que corre paral·lela a la metropolització. El 1980, un 83% de la població mundial es declarava religiosa, mentre que l'any 2010 aquesta proporció havia crescut fins un 89%. El nostre segle XXI en una xarxa global de grans metròpolis expressa la capacitat de l'espècie humana per al progrés, però també per a l'autodestrucció. En aquest conflicte es debaten milions de persones que viuen en les grans ciutats, buscant el sosteniment de la religió per trobar el camí del bé entre les onades destructores del mal. L'Església catòlica té davant seu un repte gegantí.

Santa Teresa y la *Evangelii gaudium*

Intervención del Dr. Lluís Martínez Sistach, Cardenal Arzobispo de Barcelona, en la Mesa sobre «Unidad de vida: mundo interior», en el Congreso Interuniversitario «Santa Teresa de Jesús, Maestra de Vida», Ávila, 2 de agosto de 2015.

Agradezco muchísimo a los responsables de este Congreso que me hayan invitado a participar en esta mesa redonda de expertos sobre la unidad de vida en Santa Teresa de Jesús en relación al mundo interior. Las aportaciones de los participantes de esta mesa, contribuirán a sentar como unas bases para la temática de mañana en una mesa semejante a la de hoy, pero dedicada a la unidad de vida de la santa en el mundo exterior, en el que ella fue tan activa, sobre todo en su etapa vital de reformadora y fundadora de monasterios, sus «palomarcitos de la Virgen María».

Mi tema es «Santa Teresa y la *Evangelii Gaudium*» (EG). Les explico cómo he organizado mi breve exposición sobre esta cuestión. En primer lugar, no me voy a referirme a toda la exhortación apostólica del Papa Francisco, cuya temática —como saben— es muy amplia. Me centraré sobre en el capítulo quinto y en concreto en su primera parte, titulada «Evangelizadores con espíritu», que comprende los números del 262 al 283

del documento. La segunda parte de este capítulo está dedicado a «María, madre de la evangelización», tema sugestivo pero que exigiría otra clase de reflexiones.

Todo este capítulo es —creo— el capítulo de una mayor densidad espiritual, comenzando por el mismo título, en el que la palabra «espíritu» puede aludir tanto a la necesidad de evangelizar con nuevo ardor y entusiasmo —con *parresia* (cf. EG 259), para usar la palabra griega de la Biblia— como la necesaria presencia en la tarea evangelizadora del Espíritu Santo, acompañando y dando fecundidad a nuestros esfuerzos humanos, de la que deja constancia repetidamente San Lucas en el libro de los *Hechos de los Apóstoles*. Y el Papa Francisco es muy contundente en este punto al decirnos que sabe que «ninguna motivación será suficiente si no arde en los corazones el fuego del Espíritu. En definitiva, una evangelización con espíritu es una evangelización con Espíritu Santo, ya que Él es el alma de la Iglesia evangelizadora» (EG 261).

Aludiendo a la famosa sentencia de San Benito, el Papa Francisco nos dice que «evangelizadores con Espíritu —aquí escribe esta última palabra con mayúscula— quiere decir evangelizadores que oran y trabajan. Desde el punto de vista de la evangelización no sirven ni las propuestas místicas sin un fuerte compromiso social y misionero, ni los discursos y praxis sociales o pastorales sin una espiritualidad que transforme el corazón» (EG 262).

Todavía deseo subrayar la semejanza del estilo de Francisco, sumamente testimonial —es toda su vida la que se convierte en palabra, en mensaje— y que se expresa con viveza en frases, sentencias y aforismos, y el de Teresa de Jesús, el cual es también muy testimonial, vivencial y sumamente concreto, expresivo y resumido en sabias sentencias, de sabor popular y concreto, como «también entre los pucheros anda el Señor» y otras semejantes. Sorprende la inteligencia y la fina sensibilidad ya en Teresa niña, la cual compartió con su madre y su hermano Rodrigo la afición a la lectura del *Flos Sanctorum* y de «los libros de caballerías», de cuyos lances románticos nos confiesa: «Era tan en extremo lo que me embebía, que si no tenía libro nuevo, no me parece tenía contento». Teresa será la cronista de una gran aventura interior, la vivida por ella misma.

Y vamos ya a las cuatro motivaciones para una evangelización misionera, que el Papa nos invita a vivir en imitación de los «santos que nos han precedido y enfrentaron las dificultades propias de su época» (EG 263). Nosotros vamos a confrontar estas motivaciones con el testimonio interior de la mística abulense.

1. El encuentro personal con el amor de Jesús que nos salva

Francisco cree que es necesario que la misión se sostenga sobre una base espiritual y concede especial relevancia al espacio interior, aspecto que centra nuestro coloquio.

Con una interpelación de sabor teresiano, por su realismo y franqueza, el Papa se pregunta y nos pregunta: «¿Qué amor es ese que no siente la necesidad de hablar del ser amado, de mostrarlo y de hacerlo conocer?» (EG 264).

Vean el tono vivencial de esta confesión tan interior de Francisco: «Qué dulce es estar frente a un crucifijo, o de rodillas delante del Santísimo, y simplemente ser ante sus ojos (...) La mejor motivación para decidirse a comunicar el Evangelio es contemplarlo con amor, es detenerse en sus páginas y leerlo con el corazón»(EG 264). Muy sugestiva es esta apelación al corazón, profundamente mística, que se ha expresado en la necesidad de una «teología de rodillas o teología arrodillada», a imitación de los grandes pensadores cristianos de todas las escuelas, desde Tomás de Aquino a Buenaventura.

Yendo al fondo, el Papa nos pide un amor a Cristo *contemplativo* — el término es suyo— «que nos permita redescubrir cada día que somos depositarios de un bien que humaniza, que ayuda a llevar una vida nueva. No hay nada mejor para transmitir a los demás» (EG 264).

Aquí me voy a referir a esta dimensión cristológica de la mística teresiana y sanjuanista. Santa Teresa se adentra en la persona de Cristo que por su naturaleza divina nos alza hasta Dios y por su naturaleza humana ilumina la existencia del hombre. Santa Teresa «arranca del misterio de Cristo para elevarse al misterio de Dios mediante la práctica permanente de la oración contemplativa. Todos los iniciados en la doctrina teresiana conocen la «fuerza» con que ella «utiliza» la humanidad de Jesús para interpretar y vivir el misterio de Dios; «desde la humanidad de Cristo», Teresa camina su camino hacia Dios —escribe José María Javierre—. Su penetración en el misterio la cumple apoyada, sostenida, probada y consolada con Cristo hombre, su esposo, su amor, su ternura, su ‘Jesús de Teresa’». Teresa es sobre todo la «doctora de la Iglesia» contemplativa de la humanidad de Cristo.

En Barcelona, con motivo del reciente Congreso Internacional sobre la Pastoral de las Grandes Ciudades, nos hemos confrontado con ese espíritu contemplativo que nos pide Francisco, cuando al hablar de los desafíos de las culturas urbanas habla de esa mirada contemplativa al decir: «Necesitamos reconocer la ciudad desde una mirada contemplativa, es decir, una mirada de fe que descubra al Dios que habita en sus hogares, en sus calles, en sus plazas» (EG 71).

La contemplación en Teresa es un esfuerzo para descubrir la belleza del contenido esencial del evangelio: el amor y la alabanza a Dios, la fraternidad, la amistad con Jesús y el amor fraterno, que no se imponen por un voluntarismo impuesto desde fuera, sino que brotan de una convicción o de una experiencia interior, la experiencia de que esto es lo que necesitamos, aunque no lo reconozcamos. Esa convicción ha de brotar

de lo más hondo del ser humano, y por eso el místico se resiste tanto a ser desilusionado como a ser manipulado. ¡La libertad del místico! ¡Cuán necesario es proponer a los hombres de hoy esa libertad!

El verdadero misionero, el verdadero evangelizador, «nunca deja de ser discípulo» (EG 266). Y hoy —en este año dedicado por deseo del Papa a la vida consagrada— deberíamos avanzar más en una eclesialidad profundamente fraterna de ministros ordenados con los religiosos y religiosas de vida activa y contemplativa y con los laicos cristianos, hombres y mujeres, en un solo objetivo: «evangelizamos para la mayor gloria del Padre que nos ama» (EG 267). Esto es lo que hizo Teresa de Jesús que en su lecho de muerte dirá «al fin muero hija de la Iglesia». La famosa fidelidad de madre Teresa a la Iglesia santa, la «devoción eclesial teresiana» incluye matices conmovedores, especialmente signos de reflexión y de imitación en esta época nuestra.

2. El gusto espiritual de ser pueblo.

Papa Francisco es muy latinoamericano, esto es, muy popular. Basta leer el documento llamado de *Aparecida*, del que fue el redactor principal. «La misión —nos dice— es una pasión por Jesús —lo acabamos de ver en el numero anterior-pero, al mismo tiempo, una pasión por su pueblo» (EG 268). Francisco cree profundamente en el Pueblo de Dios dotado del sentido de la fe (*sensus fidei*). «Jesús mismo es el modelo de esta opción evangelizadora que nos introduce en el corazón del pueblo» (EG 269). «Jesús quiere que toquemos la miseria humana, que toquemos la carne sufriente de los demás» (EG 270).

Se trata de vivir «la intensa experiencia de ser pueblo, la experiencia de pertenecer a un pueblo» (EG 270), sin pretender ser superiores a los demás. «Jesucristo no nos quiere príncipes que miran despectivamente, sino hombres y mujeres de pueblo. Vivamos estas indicaciones *sine glossa*, sin comentarios» (EG 271).

«Cuando vivimos la mística de acercarnos a los demás y de buscar su bien, **ampliamos nuestro interior** para recibir los más hermosos regalos del Señor. Un misionero entregado experimenta el gusto de ser un manantial, que se desborda y refresca a los demás. Esa apertura del corazón es fuente de felicidad, porque ‘hay más alegría en dar que en recibir’. (Hch 20,35) Uno no vive mejor si escapa de los demás, si se esconde, si se niega a compartir, si se resiste a dar, si se encierra en la comodidad. Eso no es más que un lento suicidio» (EG 272).

Confrontemos este texto del Papa Francisco con este de Teresa: «Mil vidas pusiera yo para remedio de un alma de las muchas que veía perder». El espíritu del Carmelo Teresiano es profundamente misionero y a la vez eclesial y popular.

La vida contemplativa de Teresa de Jesús, es ante, todo, fruto de la gracia, pero en ella es el resultado de una lucha interior, de una batalla interior trabajada e incluso dolorosa. En su ánimo tan vivaz y en su psicología tan seductora, el mundo y sus posibilidades se los planteó en plena adolescencia. Pero la muerte de la madre y más tarde de su padre, la asistencia al internado de las monjas agustinas de Santa María de Gracia y la enfermedad y los coloquios con su tío Pedro Sánchez de Cepeda, del que en *La Vida* recordará que «su hablar era, lo más ordinario (es decir, con frecuencia), de Dios y de la vanidad del mundo», en el dilema o monja o casada, inclinaron la balanza hacia la consagración total a Dios. Teresa era amiga de llegar a las últimas consecuencias. «En esta batalla estuve tres meses», son sus palabras.

Su vocación, además, no es elitismo, sino solidaridad espiritual profunda con el pueblo. Teresa es en Ávila y más allá un «acontecimiento popular», bien a pesar suyo, por cierto, que vive la angustia de saber si sus visiones son obra de Dios u obra del demonio. Teresa «objetiva» los fenómenos sobrenaturales mediante imágenes y palabras propias de la religiosidad popular característica de su tiempo. Percibimos en torno a su persona y a los lances que vive — y que le cuestan no pocas angustias por las discrepancias de sus confesores y de sus consejeros— el perfume de los sucesos «populares». De ahí la fascinación de su estilo, fruto de una gran capacidad de introspección, con un castellano juvenil, es decir, casi «en estado de formación», menos hecho y más de raíz popular que, por ejemplo, el de Juan de la Cruz, que es más clásico y perfeccionado.

Ella —con las posibilidades femeninas de su tiempo— será una persona para los demás, a imagen de Cristo, «el hombre para los demás». Ella es la primera que establece algo que hasta en aquel momento era impensable. Las monjas de la juventud de Teresa ya rezaban por el Papa, por los obispos, por los sacerdotes y los misioneros. Pero ella establece una conexión esencial de la vida contemplativa femenina con la dinámica evangelizadora de la Iglesia, de toda la Iglesia. Con su reforma llena la clausura de resonancias apostólicas. Quiere que sus monasterios sean un manantial espiritual para el pueblo. Su pasión por la página evangélica de la samaritana va en este sentido. La contemplativa «de alma» —es decir, asumiendo esa vocación e interiorizándola— es un ejemplo más —y eminente desde la visión cristiana de la persona— de lo que Francisco llama «la enfermera de alma, el docente de alma, el político de alma, esos que han decidido a fondo ser con los demás y para los demás» (EG 273). Teresa quería una campana, ni que fuera un modesto címbalo o cimbaillo, para que sonara para las de dentro y para las personas de fuera. «Teresa quiere que la gente de alrededor lo sepa, y quiere que al menos sus monjas lo sepan: están por todos, son para todos».

Frente a la escisión de la cristiandad a causa de la reforma luterana, Teresa se propone hacer lo que ella pueda, a pesar de ser mujer y se dirá que a las mujeres las tiene el

mundo bastante «acorraladas». Permítanme esta cita, tan suya en su estilo lleno de gracia: «Mil vidas pusiera yo para remedio de un alma de las muchas que ví perder y como me ví mujer y ruin i imposibilitada de aprovechar en nada en el servicio del Señor, que toda mi ansia era, y aún es que, pues tiene tantos enemigos y tan pocos amigos, que esos fuesen buenos, y así determiné a hacer eso poquito que yo puedo y es en mí, que es seguir los consejos evangélicos con toda la perfección que yo pudiese; y procurar esas poquitas que están aquí hiciesen lo mesmo».

La dimensión popular de Teresa tiene una de sus manifestaciones en su acendrada devoción a San José, que la acompañó toda su vida.

3. La acción misteriosa del resucitado y de su Espíritu

En el capítulo segundo de *Evangelii Gaudium* el Papa reflexiona sobre la falta de «espiritualidad profunda» en nuestro mundo, que se traduce en el pesimismo, el fatalismo, la desgana y la desconfianza. Si nada puede cambiar es inútil esforzarse (cf. EG 275). No nos quedemos prisioneros de la angustia, porque una situación de angustia sólo comporta desgracias.

Frente a esto, el Papa opone «la fuerza de la resurrección de Cristo y cada evangelizador es un instrumento de ese dinamismo» (EG 276). La resurrección de Cristo provoca por todas partes gérmenes de ese mundo nuevo; y aunque se los corte, vuelven a surgir porque la resurrección del Señor ya ha penetrado la trama oculta de esta historia, porque Jesús no ha resucitado en vano. Nada se pierde, a la luz de la fe. Nada es inútil.

Pero necesitamos una decidida confianza en el Espíritu Santo que «viene en ayuda de nuestra debilidad» (Rm 8,26) y «Él sabe bien lo que hace falta en cada época y en cada momento. ¡Esto se llama ser misteriosamente fecundos!» (EG 280).

Esta es la fe y confianza que sostiene a los místicos. No seamos pelagianos ni semipelagianos, confiemos en la gracia de Dios y actuemos. Tenemos un ejemplo en Teresa. Hablar de la interioridad de la Santa obliga a referirse a los fenómenos místicos que fueron su gloria y en cierta manera su cruz. Ella los vivió como lo que son a la luz de la fe, gracias sobrenaturales de Dios a su alma, pero mujer de gran sentido común, nos dejó este párrafo que vale un imperio: «En lo que está la suma perfección, claro está que no es en regalos interiores ni en grandes arrobamientos ni visiones ni en espíritu de profecía, sino en estar nuestra voluntad tan conforme con la de Dios que ninguna cosa entendamos que quiere que no la queramos con toda nuestra voluntad, y tan alegremente tomemos lo sabroso como lo amargo, entendiendo que lo quiere su majestad».

Su destino se expresa en dos objetivos: estar con Dios, conformarse a su voluntad —como acabamos de ver— y realizar la reforma del Carmelo. Aquí les invito a ver esa reforma como una expresión del dinamismo del Resucitado y del Espíritu en la vida de la Iglesia y del mundo. Son los gérmenes de resurrección de los que nos habla el Papa Francisco y que acabo de mencionar. Si Cristo ha resucitado, si el Espíritu está en la Iglesia como su alma y su vigor, todo puede resucitar, todo puede renovarse.

Estamos en el momento de la madurez humana de Teresa, en el momento de su «segunda conversión» a Cristo. Sorprendentemente, a partir de este momento su vida se hace más humana, más activa, más influyente en la sociedad. No es una mística socialmente «recogida», sino muy activa. Teresa ama los «letrados», sus confesores y consejeros dominicos de Salamanca, pero está abierta al humanismo de los profesores franciscanos de la Universidad de Alcalá, fundada por el cardenal Cisneros, hermano de hábito de su admirado Francisco de Osuna, fervoroso franciscano. Así avanza en la vivencia de la «teología mística» con la ayuda también de los jesuitas, sobre todo del padre Francisco de Borja, y del franciscano Pedro de Alcántara o el dominico padre Báñez, tan decisivos para ella. Ella, como Francisco de Asís, basa su reforma en un retorno al Evangelio leído en toda su radicalidad y su pureza, *sine glossa*, y a la tradición carmelitana primitiva, sin las mitigaciones posteriores.

4. La fuerza misionera de la intercesión

El último punto del capítulo quinto de *Evangelii Gaudium* que comento se refiere a la oración, a la intercesión, así la llama el Papa. La fe en la acción interior del Espíritu se expresa en nosotros en intercesión. ¡Nunca podemos cansarnos de interceder! «Así descubrimos que interceder no nos aparta de la verdadera contemplación, porque la contemplación que deja fuera a los demás es un engaño» (EG 281).

Defendamos la plegaria no sólo de alabanza a Dios, sino también la plegaria de petición, la plegaria del padrenuestro contiene siete intenciones; las hay de alabanza, pero también las hay de petición. La plegaria es expresión de la fe. «Los grandes hombre y mujeres de Dios fueron grandes intercesores» (EG 283) dice el Papa al final del apartado que he tomado como punto de referencia. El que ora sabe que «Dios siempre nos gana de mano» (*Ibid.*).

Teresa de Jesús, ahora felizmente «doctora de la Iglesia», entra en este círculo reducido de grandes maestros como «doctora de la virtud de la humildad» y «doctora de la oración». Los estudiosos de su vida valoran mucho la influencia que tuvo en su espíritu el libro *Tercer abecedario*, del franciscano Francisco de Osuna, y la *Subida al monte Sión*, de Laredo. El «Abecedario» es una guía, que era justo lo que Teresa ne-

cesitaba para orientarse en el laberinto de sus impulsos íntimos. El hábito y el don de la oración será en adelante lo que estructurará su interior: el interior de una vocación mística metida frecuentemente —sobre todo en la segunda parte de su vida, la de las fundaciones— en el caos de las preocupaciones humanas.

Teresa nos dará —cuando ya haya mejorado el «*Abecedario*» del padre Osuna— su personal definición de la oración como «tratar de amistad estando muchas veces tratando a solas con quien sabemos nos ama», porque el núcleo esencial de la oración «no está en pensar mucho, sino en amar mucho». Teresa llamará a esta vivencia fundamental «haber comenzado a tener oración». Amor a Dios y oración en Teresa es lo mismo: el sol que ilumina y calienta su vida, tan llena de pruebas de todo orden que asumirá siempre con una «determinada determinación», para decirlo con una fórmula muy suya. La oración y las enfermedades marcan toda su vida, su interior y su exterior.

Para ella, no es más perfecta la monja que tiene «más gustos en la oración, y arrobamientos, y visiones o mercedes», sino quien descubra ser la más ruin de todas, y esto que se entienda en sus obras («*Camino de perfección*). A Teresa los acontecimientos todos de su vida se le reflejan en la oración como en un espejo. Los somete todos a la presencia de Dios. Y se pone a la escucha de la «voz interior». Este es el *sancta sanctorum* de la Teresa interior, que escribe *El libro de la Vida* y más tarde el de *Las Moradas*, no como libros teóricos; sino que, sencillamente, cuenta «lo que le pasa», es decir, el testimonio de su vida interior, que es el objeto de esta mesa redonda. Teresa vive, sobre todo en la última etapa de su vida, en el clima espiritual de lo que los místicos —y ella misma en *Las Moradas*— llaman «el matrimonio espiritual»; éste es su interior; lo que le ocurre fuera es pura anécdota, un soporte de su aventura sagrada que es sobre todo interior, siempre marcado por un toque de discreción y de equilibrio frente a penitencias extraordinarias, de amor en todo a lo verdadero, de realismo femenino y de sentido común. E incluso de buen humor.

Esta es, a mi entender, la Teresa más importante, la Teresa interior. Creo que todos hemos de dar gracias a Dios «por el don de esta gran mujer», como dice el papa Francisco en el mensaje dirigido al obispo de Ávila, monseñor Jesús García, con motivo del inicio de los actos del quinto centenario del nacimiento de la gran santa abulense.

5. Una doble conclusión para el diálogo

Llegados a este punto cabe formular una doble conclusión que sólo enumero, pero que podemos referirnos a ella en el diálogo que seguirá:

Primera conclusión: de la confrontación de los mensajes del Papa Francisco y con algunos puntos del mensaje teresiano cabe concluir que todo avance en la **reforma**

eclesial, para que ésta tenga estabilidad y fecundidad, ha de ir precedida y acompañada y fecundada —como su misma «alma»— por una profunda renovación espiritual e interior.

Segunda conclusión: de la confrontación y similitud de los objetivos misioneros de Teresa de Jesús y del Papa Francisco y de los presupuestos indicados por ambos, cabe concluir **la especial actualidad y urgencia** en esta hora eclesial, tanto del pensamiento y el testimonio teresianos como de los objetivos espirituales indicados por el Papa Francisco en el documento programático de su pontificado.

Y gracias por su atención.

Ávila, 2 de agosto de 2015

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arzobispo de Barcelona

Secretaria General

Ordes sagrats

L'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, el diumenge 5 de juliol de 2015, al Santuari de Sant Antoni de Pàdua de la Casa Provincial Franciscana del carrer Santaló 80, de Barcelona, confereix el sagrat orde del **DIACONAT**

Fra RASAMISON JEAN FLÉMOQUIN, OFM

Fra RAKOTONDRAVAO LOVANIRINA HENINTSOA PHILBERTIN, OFM

Nomenaments parroquials

17.07.15 – Rvd. P. Francesc Carreró Vidal, Sch.P., vicari de la parròquia de Sant Marc i vicari de la parròquia de Santa Bernardeta, ambdues de Barcelona.

17.07.15 - Rvd. P. Jaume Salas Olivé, Sch.P., vicari de la parròquia de la Mare de Déu del Carme, de Barcelona.

17.07.15 – Rvd. Sr. Xavier Morlans Molina, adscrit a la parròquia de Santa Anna, de Barcelona.

Nomenaments no parroquials

24.07.15 – Membres de la Junta directiva de l'associació Consell General de German-dats i Confraries de l'Arquebisbat de Barcelona:

Sr. Miguel Angel Soto, president

Sra. Isabel María Rodríguez, vicepresidenta

Sra. Estefanía Soto, secretària

Sr. Jesús Santodomingo, tresorer

Sr. José Antonio Carrasquilla, vocal

Sr. Manel Riera, vocal

Sr. Francisco Guitérrez, vocal

Sr. Daniel Paños, vocal

Sr. Lorenzo Molina, vocal

Rvd. Sr. Gregori Manso, consiliari

24.07.15 – Membres del patronat de la *Fundació Buguet*, fundació autònoma privada de l'Església a l'Arxidiòcesi de Barcelona:

Rvd. Sr. Arcadi Llagostera Illa

Rvd. Sr. Francesc Lladós Pastallé

Rvd. Sr. Jaume Aymar Ragolta

Sr. Joan de Figarolas Bosch

Sr. Ramon Lóbez García

24.07.15 – Membres de patronat de la *Fundació Sardà Pujades*, fundació pia autònoma de l'Arquebisbat de Barcelona:

1. Aprovació al nomenament de membres del patronat, per quatre anys renovables indefinidament (art. 8 dels estatuts), de les següents persones:

Sr. Jordi Costa i Molina

Sr. Enric Julià i Danés

Sra. Margarita Rius López

2. La composició del patronat de la *Fundació Sardà Pujades*, a dia d'avui és com segueix:

Rvd. Sr. Antoni M. Llompart i Mas, *President*

Sr. Josep Garcia Buxadé, *Vicepresident*

Sr. Jordi Mañosas i Capellades, *Secretari*

Sra. Margarita Rius López, *Tresorera*

Sr. Jordi Costa i Molina, *vocal*

Sr. Xavier Echeverria i Noci, *vocal*

Sr. Ramon Fitó i Gil, *vocal*

Sr. Enric Julià i Danés, *vocal*

Sr. Agustí Xifre i Navarro, *vocal*

Institucions d'ensenyament superior

02.07.15 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de l'*Institut Superior de Ciències Religioses* de Girona, i a complerts els requisits corresponents, com a Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya, a la qual està afiliat l'esmentat Institut, nomena DIRECTOR l'*Institut Superior de Ciències Religioses* de Girona el Rvd. Dr. Pere Carreras i Caballé, pel termini que estableixen els estatuts de l'esmentat Institut.

02.07.15 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de l'*Institut Superior de Ciències Religioses* Sant Fructuós de Tarragona (INSAF), i a complerts els requisits corresponents, com a Gran Cancellier de la Facultat de Teologia de Catalunya, a la qual està afiliat l'esmentat Institut, nomena DIRECTOR l'*Institut Superior de Ciències Religioses* Sant Fructuós de Tarragona

(INSAF) el Rvd. Dr. Joan Miquel Bravo Alarcón, pel termini que estableixen els estatuts de l'esmentat Institut.

02.07.15 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Vic, i acomplerts els requisits corresponents, com a Gran Canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya, a la qual està afiliat l'esmentat Institut, nomena DIRECTOR *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Vic el Dr. Marc Sureda i Jubany, pel termini que estableixen els estatuts de l'esmentat Institut.

02.07.15 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Mallorca (ISUCIR), i acomplerts els requisits corresponents, com a Gran Canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya, a la qual està afiliat l'esmentat Institut, nomena DIRECTOR *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Mallorca (ISUCIR), el Rvd. Dr. Mons. Jordi Gayà Estelrich, pel termini que estableixen els estatuts de l'esmentat Institut.

02.07.15 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Mallorca (ISUCIR), i acomplerts els requisits corresponents, com a Gran Canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya, a la qual està afiliat l'esmentat Institut, nomena VICEDIRECTOR *l'Institut Superior de Ciències Religioses* de Mallorca (ISUCIR), el Rvd. Dr. Joan Andreu Alcina, pel termini que estableixen els estatuts de l'esmentat Institut.

09.07.15 - El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen, d'acord amb els estatuts de *l'Institut Superior de Ciències Religioses Don Bosco* de Barcelona, com a Ordinari del lloc, ha conferit MISSIO CANONICA al professor:

Llic. Salvador Ramos Cantos, per a impartir Història de l'Església

In pace christi

Mn. Lluís Hernández Alcàsser

Morí a Barcelona el 20 de juliol de 2015 en la pau de Crist. Amb una esquela publicada a la premsa es comunicava la seva defunció dient que «el Sr. Cardenal Arquebisbe, el Sr. Bisbe auxiliar, tot el presbiteri i els diaques ho fan saber als fidels de l'Església perquè l'encomanin a la misericòrdia del Senyor. Les exèquies tindran lloc el 22 de juliol de 2015, a les 9.30 hores, a la capella de les Germanetes dels Pobres (Sant Salvador, 1, de Barcelona).

Mossèn Lluís Hernández nasqué a Barcelona el dia 13 de novembre de 1936, fills de pares immigrants de Múrcia a Barcelona, visqué al barri de Sant Andreu. Va fer els estudis eclesiàstics al Seminari Menor de la Conreria, on ingressà als 13 anys, i al Seminari Conciliar de Barcelona, i fou ordenat prevere el dia 17 de setembre de 1961, a la parròquia de Santa Maria de Cornellà de Llobregat.

La seva activitat ministerial va tenir les destinacions següents: vicari de Santa Engràcia (1962), vicari de Sant Pacià (1963), adscrit a Sant Miquel Arcàngel de Santa Coloma de Gramenet i responsable del sector «Les Oliveres», aleshores un sector amb molts problemes socials i amb una parròquia en projecte (1970), on es traslladà a viure amb la seva mare. L'any 1972 fou nomenat ecònom de la parròquia de San Ernest i l'any 1999 rector de Sant Sebastià de Barcelona, càrrec al qual va renunciar dos anys després i va quedar-s'hi com a adscrit. L'any 2006 passà com a adscrit a la parròquia de Santa Madrona i el mateix any fou nomenat rector de Santa Clara de Badalona. També fou professor de religió a l'INEM Puig Castellar (1976), el primer institut de Santa Coloma, i va col·laborar amb l'Apostolat del Mar.

Mn. Hernández inspirava el seu apostolat sacerdotal en l'Associació Sacerdotal del Pradó, de la qual era membre, sempre molt interessat pels problemes socials i a fer present l'Evangelí en el món dels pobres. Durant un temps, va anar a col·laborar amb la diòcesi de Riobamba, a l'Equador. Allí va conèixer el bisbe Leónidas Proaño, «el bisbe dels indígenes», que el va influir profundament i va fer que centrés la seva activitat en defensa dels més pobres. A causa de la seva implicació en les lluites socials de les comunitats indígenes, fou deportat del país per les autoritats dictatorials. De retorn a Barcelona, va desenvolupar una intensa activitat en l'àmbit municipal a Santa Coloma de Gramenet, on es presentà en la llista del PSUC i de la que fou alcalde des del 1979 fins al 1991. Durant el seu mandat va treballar molt per a resoldre els nombrosos problemes d'infraestructures de Santa Coloma, que a causa d'una forta immigració passà en poc temps de ser un poble a ser una ciutat.

Els darrers anys, afectat per la malaltia degenerativa de Parkinson, es retirà a la residència de les Germanetes dels Pobres del carrer Sant Salvador del barri de Gràcia. La missa exequial es va celebrar a la capella d'aquesta residència i fou presidida pel Sr. Cardenal Arquebisbe —company de curs de Mn. Lluís Hernández— Dr. Lluís Martínez Sistach, el qual pronuncià l'homília, en què va remarcar que Mn. Lluís Hernández fou sempre i sobretot sacerdot, un sacerdot que va viure l'amor a Déu i als més pobres, seguint l'espiritualitat del Pradó. Amb el cardenal varen concelebrar 18 preveres, entre els quals hi havia els vicaris episcopals, Mn. Salvador Bacardit i Mn. Joan Cuadrench, companys de curs i sacerdots de l'Associació Sacerdotal del Pradó.

Acabada la missa exequial, va parlar en primer lloc el seu germà, Jaume, que donà les gràcies en nom de la família per la nombrosa assistència i recordà el seu germà

dient que volia sobretot que totes les persones poguessin viure amb dignitat. També varen intervenir diverses persones del partit Iniciativa per Catalunya, intervencions que va cloure l'actual alcaldessa de Santa Coloma, Núria Parlom, recordant la intensa tasca del mossèn per fer que Santa Coloma tingués tots els serveis socials propis d'una ciutat. Finalment, es va llegir el text titulat «El meu darrer missatge», de dos folis d'extensió, redactat com a testament espiritual del mossèn, en què expressa la seva fe en la vida eterna i del qual el Sr. Cardenal, en unes paraules finals, va dir que era »la darrera homilia de Mn. Lluís Hernández. Donà les gràcies a tothom i especialment a les Germanetes dels Pobres, que el varen atendre en la darrera etapa de la seva vida.

El fèretre fou traslladat després a Santa Coloma, on a la sala de plens de l'Ajuntament fou instal·lada la capella ardent des de dos quarts de dotze del migdia fins a dos quarts de cinc de la tarda, perquè totes les persones que ho volguessin poguessin retre el darrer homenatge a Mn. Lluís Hernández. A les cinc fou enterrat al cementiri de Santa Coloma de Gramenet en un acte íntim per desig de la seva família.

En el recordatori, disposat pel mossèn, s'hi van posar aquestes dues citacions de la Bíblia: «Els creients sabem que aquell que va ressuscitar Jesús, el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb Jesús i ens portarà al costat d'Ell (2 Co, 4,14). «A tu alço els meus ulls; a tu, que tens el tron al cel, perquè espero la teva misericòrdia» (Salm 123).

Mn. Antoni Verdura Roger

Morí a Barcelona el 31 de juliol de 2015, confortat amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica (ACS). L'Arquebisbat de Barcelona, la família, la parròquia de Sant Marcel del nostre Arquebisbat, la Fundació Valldejuli, la Fundació Pere Tarrés i l'Esplai Trencaclosques varen publicar esqueles a la premsa comunicat la defunció d'aquest mossèn que va destacar per la seva gran vocació educadora per mitjà de les colònies d'estiu i del lleure.

Va ser membre del primer patronat de la Fundació Pere Tarrés quan aquesta es va constituir i havia estat en l'equip del Servei de Colònies de Vacances.

Mn. Antoni Verdura nasqué a Barcelona el 19 de setembre de 1926 i va fer els primers estudis eclesiàstics al Seminari de Vic, però en l'etapa de formació teològica passà al Seminari de Barcelona i fou ordenat el 22 de desembre de 1956. Va ser vicari a la parròquia de Vilafranca del Penedès i a la de Sant Joan d'Horta, però la seva més llarga dedicació va ser, a més de la parròquia de Sant Joan, la parròquia de Sant Marcel, també a Horta, de la qual va ser fundador, i com a rector i fundador de la parròquia, les seves cendres, després de la incineració, seran dipositades a la paret del presbiteri.

La sala de vetlla va quedar instal·lada a la Residència Valldejuli (Passeig Maragall, 378). La celebració de l'eucaristia de comiat tingué lloc a la veïna parròquia de Sant Marcel (carrer Petrarca, 52), el dia 1 d'agost a les 17 hores. Presidí la celebració el Sr. Bisbe Auxiliar, Mons. Sebastià Taltavull, amb qui varen concelebrar el vicari episcopal de la zona, Mn. Jesús Sanz; el rector de la parròquia de Sant Marcel, Mn. Josep Iglesias, i 15 preveres més, companys i amics i col·laboradors del mossèn difunt, sobretot a l'arxiprestat d'Horta. També participà en la cerimònia el diaca Mn. Josep Urdeix.

Els familiars, els residents de la Fundació Valldejuli, els infants i monitors dels Esplais Trencaclosques i Sant Joan d'Horta, amb el Sr. Josep Oriol Pujol, president de la Fundació Pere Tarrés i els feligresos de la parròquia varen omplir totalment el temple parroquial, que resultà insuficient per acollir la nombrosa comunitat que volia acomiadar mossèn Antoni Verdura.

En celebrar-se l'eucaristia un dissabte a la tarda, les lectures bíbliques foren les del diumenge, que era el XVIII de durant l'any, centrades en l'eucaristia com a veritable aliment de vida eterna. El Sr. Bisbe va donar a la seva homilia un to molt evangelitzador, remarcant les paraules de Jesús «L'obra que Déu vol és que cregueu en aquell que Déu ha enviat. Així al llarg dels anys són molts els qui, a la fam de veritat i a la set d'esperança, a la pregària sincera que busca en Déu el veritable sentit de la vida, Jesús hi respon dient-nos que ell és el Pa que dóna la vida, que els qui creuen en ell no passaran fam i els qui creuen en ell no tindran mai set. L'eucaristia d'avui i de sempre fa possible que aquesta relació directa amb Jesús ressuscitat transformi interiorment la nostra vida i li doni una projecció definitiva».

El Sr. Bisbe auxiliar va fer referència a la gran dedicació de Mn. Verdura als infants i joves amb l'educació en el lleure en colònies i esplais. «Cridat a la llibertat per sempre —va acabar dient—, per a viure unit a Crist Ressuscitat, avui acomiadem Mn. Antoni Verdura, encomanant-lo a la misericòrdia de Déu, a ell que en el seu ministeri sacerdotal va servir l'Església amb amor com a pastor del ramat i va predicar amb amor la Paraula de la Veritat, Jesucrist, el mateix que ara se'ns dóna com a aliment de vida per sempre».

A l'interior del temple la missa acabà amb el cant del «Rosa d'abril». Quan el fèretre sortí al patí de la parròquia, els infants i monitors de l'esplai parroquial varen cantar «L'hora dels adéus», amb un clam d'esperança que emocionà a tothom: «No és un adéu per sempre, sinó l'adéu per un instant, i el cercle refarem i fins potser serà més gran». Que reposi en la pau de Crist Mn. Antoni Verdura.

Mn. Jaume Aregall Comas

Rector emèrit de la parròquia de Sant Josep Obrer de Barcelona, morí a la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol de Barcelona, el 7 d'agost de 2015, als 72 anys de vida

cristiana i 44 de ministeri sacerdotal, havent rebut els Sagraments i confortat amb l'oració de l'Església.

Mn. Aregall nasqué a Barcelona el 27 de març de 1943. Va fer els estudis al nostre Seminari Conciliar i fou ordenat prevere el 9 de novembre de 1970 a la parròquia del Sagrat Cor de Jesús, a Sabadell, on va fer l'etapa diaconal i en fou vicari i també a Sant Julià d'Altaura (1970) a la mateixa ciutat. També fou vicari de la parròquia de Santa Bernardeta (1976), rector de Sant Josep Obrer (1998) i adscrit a Sant Sebastià de Verdum (2012). Durant deu anys va ser missioner diocesà a Xile.

La missa exequial en sufragi de la seva ànima es va celebrar el dilluns dia 10 d'agost de 2015, a les 11 hores, a la capella de la Residència de Sant Josep Oriol. Fou presidida pel Vicari Episcopal de la Zona Pastoral e, Mn. Joan Cuadrench, donat que el Sr. Cardenal-Arquebisbe i el Sr. Bisbe Auxiliar eren aquell dia absents de l'arxidiòcesi. Amb Mn. Cuadrench varen concelebrar els també Vicaris Episcopals Mn. Joan Galtés i Mn. Jesús Sanz, i un bon grup de preveres, entre els que hi havia els preveres de la Residència i membres de l'Associació Sacerdotal del Pradó, de la qual el mossèn difunt era membre. També hi varen assistir els seus familiars i feligresos de les comunitats parroquials a les que va servir.

En l'homilia, Mn. Joan Cuadrench va dir, interpretant l'emoció de la comunitat: «en aquests moments tenim el sentiment de la pèrdua, de la separació, d'un cert buit, és humà que sigui així. Però aquest sentiment està amarat d'un altre sentiment també intens: el sentiment de l'agraïment al Senyor per la vida d'en Jaume. Agraïm la seva vida i preguem que participi plenament de la resurrecció de Jesucrist. Ell que tant cercava de conèixer més i més Jesucrist en els «Estudis d'Evangelí, que visqui la joia de veure'l en la seva llum».

Mn. Cuadrench també va dir que «fa uns mesos —ja malalt d'una llarga malaltia— va enviar a la comunitat de Sant Josep Obrer un escrit on feia com un balanç de la seva vida i que després llegirem perquè és un testimoni de fe i de vida, en el qual diu: 'Dono gràcies a Déu per la confiança immerescuda', referint-se al seu ministeri de capellà. Ell estava content de la vida que havia viscut, estava content d'haver-se dedicat preferentment als pobres, als senzills, als treballadors. En aquesta eucaristia unim-nos a l'acció de gràcies que ell feia. Nosaltres també donem gràcies al Senyor per la vida de Mn. Jaume, per tota la seva dedicació a l'Evangelí, als pobres, a tothom. Donem gràcies per la manera com ha viscut la malaltia, com l'ha acceptada, amb pau, amb serenitat, amb confiança. Va saber retirar-se, va saber acceptar la seva nova situació amb senzillesa i humilitat, ell era prou conscient de les seves flaqueses i mancaments, per això ara demanem al Senyor que l'aculli, purifiqui i transformi tota la seva vida a fi que Mn. Jaume pugui viure plenament a la llum de la mirada de Déu i participi en la vida dels sants.»

En el testimoni de Mn. Aregall llegit al final de la celebració deia, entre altres coses: «Vull expressar amb força una acció de gràcies per totes les persones que, d'una forma o altra, m'han ajudat a poder viure la vida amb aquests ideals. En especial dono gràcies al Pradó amb els ensenyaments del pare Chévrier i al companys que hem fet camí plegats. Prego a Déu perquè mai no perdem les ganes de seguir Jesús, pobres entre els pobres».

Abans del respons de cloenda de la celebració, varen pronunciar unes paraules, molt commoguts, un dels seus germans i altres persones molt vinculades amb Mn. Jaume. Mn. Joaquim Vives, company de la Residència de Sant Josep Oriol, li va dedicar una poesia que fou cantada al final, en què recordava la donació del mossèn a Déu i als germans, a Can Oriach, Copiapó, al llunyà Xile i a la parròquia de Sant Josep, «dels obrers el patró». I acaba dient: «Ja rendit i malalt enmig nostre/ hem palpat ta ofrena i bondat/. Oh, mercès per ta vida tan plena/, d'alegria, de fe i caritat.»

Religioses difuntes

Sor Genoveva Masip Torner, de les Filles de la Caritat

Va morir a Barcelona el dia de la Mare de Déu del Carme, el 16 de juliol a la matinada, als 91 anys. Sor Genoveva Masip Torner (Sabadell, 1923), pertanyia a les Filles de la Caritat des del 1944. Ha dedicat, amb gran eficàcia i discreció, la seva vida als més exclosos, famílies de les barraques que hi havia fa anys a la muntanya de Montjuïc, Can Tunis o La Mina, malalts de sida, reclusos de la Model i d'altres presons. Feia tres dècades que ajudava sobretot persones afectades de toxicomanies i malalts de la sida. Fou la fundadora de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, a la Barceloneta i impulsà, entre altres iniciatives, la fundació Acollida i Esperança. Sor Genoveva era l'Evangelí fet vida; vivia encarnant l'amor de Déu, és a dir, concretant constantment aquestes paraules de Jesucrist: «Estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat». Sor Genoveva va saber veure la grandesa de cada ésser humà i va saber ser la tendresa de Déu per a moltes persones. Posava sempre al centre la persona amb una àmplia mirada de misericòrdia, vivint en profunditat allò que diu l'Evangelí: «Tot el que vau fer a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho vau fer».

Sempre atenia tots els necessita que acudien a ella. Defugia tota publicitat, però durant molts anys els mitjans de comunicació es varen fer ressò de la seva gran feina social, que va fer d'aquesta Filla de la Caritat el rostre emblemàtic de l'acció social de l'Església, com també ho fou el germà de la Salle Adrià Trescents.

Malgrat el seu esforç per fer el bé amb discreció, rebé nombrosos reconeixements a la seva tasca social: la Creu de Sant Jordi i la medalla Conesti el 1992; el Premi de la Solidaritat de l'Institut dels Drets Humans el 1997; el Premi d'Actuació Cívica de la

Fundació Jaume I el 2004; el Premi Mossèn Vidal i Aunós el 2010 i la Medalla Carasco i Formiguera el 2011.

Sor Genoveva na donar el seu cos a la ciència, raó per la qual no es va fer l'enterament. L'endemà del seu traspàs es va celebrar una missa exequial a la Residència Betània de Barcelona. El dilluns 26 de juliol, a les 8 del vespre, es va celebrar una eucaristia en sufragi de la seva ànima a la basílica de Santa Maria del Mar, que es va omplir per les moltes persones que havien estat objecte de la seva bondat i del seu gran treball caritatiu i social.

Sor Josefa Giralt Mestre, Hospitalària de la Santa Creu

La Gna. JOSEFA GIRALT MESTRE (en religió Gna. Josepa Oriol), Hospitalària de la Santa Creu, va morir el 26 d'agost de 2015, als 93 anys d'edat i 66 de vida religiosa. Nascuda a Sant Pere de Ribas (Barcelona).

Sor. Resurrecció García Roldán

La Gna. RESURRECCIÓ GARCÍA ROLDÁN (en religió Gna. Isabel), de les Germanes Franciscanes Missioneres de la Nativitat de Ntra. Sra. (Darderes), va morir el 26 d'agost de 2015, als 93 anys d'edat i 71 de vida religiosa.

Capítols de religioses

Capítol d'eleccions

El Delegat Episcopal per a la Vida Consagrada de l'Arxidiòcesi de Barcelona, Mn. Francisc Prieto Rodríguez, va presidir el dia 2 de juliol de 2015, el Capítol d'eleccions de les Monges Mínimes del Monestir de Jesús Maria de la Ciutat i Arxidiòcesi de Barcelona.

Va resultar elegida com a Superiora de la Comunitat, per un trienni, la Rvda. M. Concepció (Edelmira) Alonso Cancelo.

En tot es va observar el que prescriu el Dret Canònic, les Constitucions de l'Orde i el Cerimonial.

Conferència Episcopal Tarraconense

Comunicat de la reunió n. 215 de la CET

Els dies 7, 8 i 9 de juliol de 2015 ha tingut lloc la reunió n. 215 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a Salardú (Vall d'Aran), del bisbat d'Urgell. La reunió ha estat presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i hi han assistit tots els seus membres.

1. Els bisbes han rebut alguns delegats de música i de litúrgia de les diòcesis catalanes que els han lliurat el volum de la segona edició del *Cantoral Litúrgic Bàsic*, que ja va ser presentat oficialment a la catedral de Tarragona el passat 20 de juny, i que és un dels fruits del Concili Provincial Tarraconense. Es tracta d'una acurada edició que serà molt útil per a les assemblees litúrgiques de totes les nostres Esglésies.

Han dialogat també sobre com recollir els reptes formulats durant el IV Congrés Litúrgic de Montserrat, especialment com orientar el Poble de Déu en la litúrgia, així com també la missió evangelitzadora de l'Església que celebra els misteris de la fe, i la relació de la litúrgia i el servei a la caritat.

2. Els bisbes han reflexionat sobre l'ensenyament de la religió a l'escola, que consideren essencial per a una educació integral dels infants i els joves, i especialment sobre l'acompanyament dels professors de religió en la seva dedicació. En aquest sentit, els bisbes han tingut coneixement de les «Orientacions» que han preparat els delegats d'ensenyament i que ajudaran el professorat a aplicar i concretar el nou *Curriculum* de l'assignatura de Religió i Moral Catòlica.

3. Els bisbes han reflexionat sobre l'Any de la Misericòrdia que el papa Francesc ha convocat, l'inici del qual es portarà a terme el proper dia 8 de desembre, solemnitat de la Immaculada Concepció, i que a les diòcesis d'arreu del món es visibilitzarà amb l'obertura de la *Porta de la Misericòrdia* de les catedrals i altres basíliques el diumenge 13 de desembre, III d'Advent. La butlla de convocatòria, *Misericordiae Vultus* (*El rostre de la misericòrdia*), ha estat publicada en català per editorial Claret a la Col·lecció *Documents del Magisteri*.

En properes reunions de la CET s'aniran concretant les accions que se suggereixin des del Pontifici Consell per a la Nova Evangelització, organisme vaticà encarregat de la promoció d'aquest Any Jubilar. Tots els cristians són convidats ja des d'ara a esdeve-

nir instruments de misericòrdia, testimonis de misericòrdia i agents de misericòrdia, no solament amb paraules sinó amb gestos concrets.

4. Els bisbes han rebut informació de l'Encontre Europeu de Joves a Àvila que es portarà a terme el proper mes d'agost. Una bona representació de joves catalans hi participarà. Així mateix, alguns bisbes catalans els acompanyaran en la ruta a peu des de Segòvia a Àvila i altres impartiran diverses catequesis durant l'Encontre.

5. Els bisbes han treballat la qüestió de la catequesi, especialment tot el que fa referència a la publicació en català del catecisme «*Testimonis del Senyor*» així com també dels materials complementaris que ha preparat el Secretariat Interdiocesà de Catequesi per tal que estiguin a disposició de les diòcesis que ho vulguin el proper curs.

6. Mons. Francesc Pardo ha informat i convidat els bisbes a la beatificació de les tres germanes màrtirs de l'*Institut de Religioses de Sant Josep de Girona*, que es portarà a terme a la Catedral de Girona el proper 5 de setembre. Totes tres van oferir testimoni de fidelitat a Jesucrist en ser assassinades per la seva condició de religioses en la persecució dels anys trenta del segle passat. Es tracta d'un acte d'especial significació per les comarques gironines, ja que són les primeres beatificacions que es faran en aquesta diòcesi.

7. També han rebut nova informació de la trobada que el grup de laics *Laïcat XXI* ha organitzat a Poblet per al proper mes d'octubre.

Els bisbes han acabat la reunió amb una visita a les esglésies romàniques de Santa Maria i de Sant Climent de Taüll, on han estat rebuts pel vicari general d'Urgell, Mn. Josep Maria Mauri; l'alcalde de la Vall de Boí, Sr. Joan Perelada; i el rector de la parròquia, Mn. Jordi Vásquez.

A Sant Climent de Taüll han pogut contemplar el magnífic *video mapping* que recrea els frescs originals dins l'absis major i el presbiteri de la nau central de l'església.

Salardú, 9 de juliol de 2015

Organismes Diocesans

Delegacions diocesanes de Catequesi de la PEB: Carta dels Delegats sobre la Setmana Catequètica

A l'atenció dels rectors i preveres responsables de la Catequesi.

Benvolguts,

Amb aquestes ratlles us adjuntem la programació de la Setmana Catequètica 2015, iniciativa de formació per als catequistes organitzada conjuntament per les Delegacions diocesanes de Catequesi de la Província Eclesiàstica de Barcelona, que tindrà lloc, si Déu vol, del 6 al 10 del pròxim més de juliol a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona.

Aquest any ampliem l'oferta d'horaris de formació. De dilluns a divendres s'ofereixen diversos cursets a elegir, amb un torn al matí i dos torns a la tarda. Cada un té una durada de deu hores. El catequista pot realitzar un curset al matí i un altre a la tarda, dos a la tarda, o bé venir només al matí o a la tarda.

Com ja vam fer l'any passat, incorporem dos cursets específics destinats a la pastoral d'adolescents i joves que animaran membres de les Delegacions diocesanes de Pastoral de Joventut.

Tots coneixem prou bé la necessitat i el valor de la formació, com també poder compartir experiències i dificultats amb altres, animar-se mútuament, etc. Per tot això us agraïrem que informeu d'aquesta oferta formativa als catequistes de la vostra parròquia o centre catequètic i els animeu a participar-hi, i, si és el cas, ajudant-los subventionant econòmicament la seva participació.

Restem a la vostra disposició en tot allò que us puguem ajudar i servir en l'àmbit catequètic.

Cordialment us saludem,

Mn. Enric Termes. Delegat diocesà de Barcelona.

Sra. Maria Isabel Capmany, delegada diocesana de Sant Feliu de Llobregat.

Mn. Carles Cahuana, delegat diocesà de Terrassa.

Delegació Diocesana de Catequesi. Les XIV Jornades Interdiocesanes de Responsables de Catequesi i la Setmana Catequètica: Formar catequistes: dues iniciatives ben reeixides

L'arquebisbat de Barcelona ha acollit aquest mes de juliol dues iniciatives ben diferents, i alhora complementàries, de formació de catequistes.

En primer lloc, els dies 1 i 2 de juliol han tingut lloc, a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona, les *XIV Jornades Interdiocesanes de Responsables de Catequesi*, organitzades pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC). En aquesta ocasió han tractat el tema de «La catequesi de nois i noies de 10 a 14 anys», amb la participació de vuitanta-sis responsables de catequesi procedents de les diverses diòcesis coordinades a nivell del SIC.

A través de quatre passos consecutius es van anar afrontant els eixos constitutius de tota metodologia catequètica, en aquest cas focalitzada en la catequesi de nois i noies de 10 a 14 anys: «El creixement i l'evolució de la seva religiositat (el destinatari)», a càrrec del Sr. Jaume Martorell, psicòleg i membre de la delegació de catequesi de Mallorca; «De l'església domèstica a la comunitat parroquial en el camí de la iniciació cristiana (l'àmbit de socialització)», a càrrec de Mn. Xavier Morell, delegat diocesà de catequesi de Tarragona; «Noves competències per al catequista acompanyant (el catequista educador)», a càrrec de Mn. Antoni Vadell, delegat diocesà de catequesi de Mallorca; i «Pedagogia i procediments didàctics (la manera)», a càrrec de Mn. Antoni Elvira, delegat diocesà de catequesi d'Urgell i Mn. Joan Àguila, catequeta i prevere de l'arquebisbat de Tarragona.

Moments de reflexió en grup, els àpats compartits, els moments de convivència, la pregària en iniciar els diferents blocs de treball i la celebració de l'Eucaristia van confegir una bona experiència de reflexió d'un moment vital i catequètic, el d'aquests nois i noies de 10 a 14 anys, difícil i alhora engrescador i necessitat d'esforços en l'acompanyament dels seus processos de creixement humà i cristià. L'Eucaristia del dimecres al vespre, els assistents es van afegir a la celebració que habitualment es realitza a la parròquia de Sant Josep Oriol, ben propera a l'edifici del Seminari i que aquest any celebra el centenari de la benedicció i col·locació de la primera pedra del temple, i que va ser presidida per Mn. Joan Amich, director del SIC. L'endemà al matí, ja a la capella del Seminari Conciliar, l'Eucaristia va estar presidida per Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona i bisbe president del SIC.

En segon lloc, la setmana següent, la del 6 al 10 de juliol, també a l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona, va tenir lloc l'habitual *Setmana Catequètica 2015*, organitzada per les delegacions diocesanes de Catequesi de l'arquebisbat de Barcelona i dels bisbats de Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Aquesta iniciativa s'adreça a tot tipus de catequistes i en aquesta ocasió, com va passar en l'edició anterior, ha comptat amb cursets que han animat membres de les delegacions diocesanes de Pastoral de Joventut dels tres bisbats.

Aquest any vam tenir la desagradable experiència d'haver de suspendre els cursets programats per als matins, donat que el nombre de persones inscrites era totalment insuficient per al seu bon desenvolupament. Per contra, les tardes es van omplir d'un bon centenar de catequistes repartits en els set cursets que es van oferir, abraçant la formació inicial dels catequistes, les diverses etapes catequètiques, la fonamentació bíblica i diverses propostes de recursos. En l'edició d'aquest any s'havia replantejat el treball en cursets de la tarda, constatant que cada vegada hi ha més catequistes que treballen i que els seus horaris eren incompatibles amb les propostes que s'havien fet en els altres anys. Per això, es va decidir allargar els cursets un dia, de dilluns a divendres, deixant de fer l'activitat conjunta que habitualment es proposava per al divendres, però possibilitant així que hi poguessin haver dos torns de cursets a la tarda, el primer de 16 a 18,15 h. i el segon de 18,30 a 20,45 h. L'experiència ha estat bona i la resposta prou positiva, de manera que aquest nou format per a les tardes, si Déu vol, es continuarà desenvolupant d'ara endavant.

Mn. Enric Termes Ferré
Delegat diocesà

Delegació Diocesana de Pastoral Familiar: Carta del Delegat sobre la Trobada Mundial de Famílies

Barcelona, juliol de 2015.

Benvolguts,

Del 22 al 27 de setembre tindrà lloc a la ciutat de Filadèlfia, als EEUU, la VIII Trobada Mundial de Famílies que té per finalitat enfortir i manifestar la riquesa de la vida, de la joia de la família cristiana i prendre consciència dels reptes que té avui plantejats, tot cercant respostes pastorals.

La Comissió organitzadora de la Trobada, conjuntament amb el Pontifici Consell per a la Família, ha editat unes Catequesis que tenen per lema «L'amor és la nostra missió»,

amb la finalitat que els assistents a la Trobada Mundial puguin preparar convenientment els temes objecte de reflexió i debat, i per a oferir a les famílies cristianes un material sobre la doctrina i moral del matrimoni i de la família.

Els deu temes Catequètics es poden resumir bàsicament en tres: el Magisteri secular de l'Església sobre el matrimoni i la família, la moral cristiana del matrimoni, i la missió evangelitzadora de l'Església al respecte.

És possible que algú pensi que el llenguatge i el desenvolupament d'alguns dels temes podrien ser tractats des d'altres perspectives o amb un llenguatge més actualitzat per a la mentalitat europea. La versió castellana oficial, que aviat també us serà lliurada, sobre la que s'ha fet la traducció catalana, utilitza un conjunt d'expressions de difícil traducció que «evoquen» clarament unes formes d'actuar o de pensament que són més de Centre-Amèrica. La traducció catalana que us presentem ha respectat al màxim les expressions originals, per fidelitat al pensament de les Catequesis.

El contingut de les Catequesis és un material que pot ser utilitzat per a reflexionar amb la comunitat durant els dies de la Trobada Mundial, o per dialogar sobre els temes que poden ser de més actualitat o de més gran interès per als feligresos.

L'Organització de les Jornades Mundials convida a participar-hi a tots els matrimonis i famílies que ho desitgin. En el cas que algun membre de la vostra comunitat tingui interès a participar-hi, el podeu posar en contacte amb la Delegació Diocesana de Pastoral Familiar, on podem oferir tot tipus d'informació al respecte.

Vostre affm.

Mn. Manuel Claret
Delegat Diocesà

Càritas Diocesana: Carta sobre l'exposició «Som migrants»

Barcelona, 3 de juliol de 2015.

Benvolgut mossèn,

El 29 de juny vam inaugurar l'exposició «Som migrants» al Caixaforum de Barcelona, una exposició que relata el drama de les persones que han de creuar la frontera per sobreviure. A través d'una trentena de fotografies podem conèixer com viuen les persones que decideixen deixar casa seva i emprendre un llarg viatge. Un viatge que

els fa creuar la frontera entre Mèxic i Estats Units i, la més coneguda per nosaltres, la «frontera sud» entre Marroc i Espanya.

Per fer-ne difusió hem elaborat un cartell i el convidem a penjar-lo per donar a conèixer aquesta mostra de fotografies que vol recordar-nos, a través d'imatges colpidores, que el fet de prendre la decisió d'emigrar a un altre país és un dret fonamental de les persones i que tothom hauria de poder exercir-lo lliurement. La migració és i ha estat present en la vida de cadascun de nosaltres. En aquet sentit, tots i totes som migrants. L'exposició, que és gratuïta i estarà a la sala 5 del CaixaForum del 30 de juny al 30 d'agost, ha estat organitzada per Càritas Diocesana de Barcelona, Entreculturas, el Servei Jesuïta a Migrants d'Espanya-MigraStudium, el Servei Jesuïta a Migrants de Mèxic i la Delegació de Pastoral Social de l'Arquebisbat de Barcelona.

Tant de bo aquestes fotografies ens ajudin a transformar la nostra mirada vers aquesta realitat, a fer-la més humana.

Li agraim el seu suport per ajudar-nos a sensibilitzar sobre el drama que viuen milers de persones que creuen fronteres cercant una vida millor.

Cordialment,

Salvador Busquets Mn. Salvador Bacardit
Director Delegat episcopal

Delegació Diocesana de l'Apostolat del Mar: Carta del Delegat sobre la diada de la Mare de Déu del Carme

Barcelona, 1 de juliol de 2015.

Benvolgut mossèn,

Un any més, estem preparant la processó en honor de la Mare de Déu del Carme que enguany celebrarem el proper 18 de juliol a la tarda.

Us agrairé que exposeu el cap de setmana del 12 de juliol el pòster adjunt en lloc ben visible.

Tanmateix us demano que a les pregàries del diumenge dia 19 afegiu la següent: «Dijous 16 de juliol va ser la diada de la Mare de Déu del Carme, patrona de la gent de la mar. Amb aquest motiu recordem la gent del mar, tots els pescadors que surten diària-

ment a la mar per portar peix a la nostra ciutat i per tots els mariners mercants que fan possible el 90 % del transport marítim mundial. Demanem al Senyor per tots ells i per les seves famílies, i també per l'Apostolat del Mar, perquè romangui sempre fidel a la seva missió de vetllar pel benestar de la gent del mar. R/. Us ho demanem, Senyor.»
Molt agraït, us saluda cordialment,

Mn. Ricard Rodríguez-Martos
Delegat Diocesà de l'Apostolat del Mar

Crònica

Crònica de la Visita Pastoral a l'arxiprestat del Poble nou durant el curs 2014-2015

Encara dins de l'estiu del 2014 ens vam assabentar que el nostre arxiprestat del Poble nou, format per 7 parròquies, seria objecte de la Visita Pastoral durant el curs 2014-2015, juntament amb l'arxiprestat del Guinardó. D'entrada vam rebre aquesta proposta amb un cert recel, per tot el que representa programar més activitats, però també —ben aviat— ho vam convertir en una bona oportunitat. Els primers àmbits on vam treballar la proposta va ser a les reunions mensuals que tenim els capellans i diaques de l'arxiprestat. Concretament en les reunions dels mesos de setembre i octubre. Com també ho vam encaixar en la reunió del Consell Pastoral Arxiprestal del mes de novembre. Va ser aquí on vam començar a programar totes les activitats.

D'una banda, vam procurar de no fer activitats ireals o que maquillessin la nostra realitat (per donar falses imatges, més positives), i —per altra— vam procurar de no doblar les activitats que ja estaven programades i que es podien aprofitar. I certament hem aconseguit que la Visita Pastoral entrés molt dolçament a dins de les nostres programacions habituals.

Els objectius que aleshores ens vam marcar van ser tres: La visita del cardenal al nostre arxiprestat podia ser molt positiva per tal que les nostres comunitats poguessin viure una experiència de major diocesanitat. D'altra banda, en segon lloc, també era una bona oportunitat per poder-nos presentar al nostre bisbe diocesà amb les nostres dificultats i encerts, i fer que ens conegués amb molta més proximitat. Finalment, en tercer lloc, com tot el que programem cada curs, volíem que tot plegat servís per dinamitzar les nostres comunitats parroquials i el nostre arxiprestat. Ara, que ja hem acabat, podem dir que ho hem aconseguit.

El primer acte al nostre arxiprestat en el que es va començar la Visita Pastoral va ser el dissabte 31 de gener del 2015, en la trobada arxiprestal que fem cada any per aquestes dates. En diem «Trobada Oberta» perquè, en principi, els qui estan convocats són tot el Consell Pastoral Arxiprestal amb tots els membres del diversos consells pastorals parroquials i oberta a totes les persones que vulguin. Gairebé sempre la fem a la parròquia de Sant Fèlix. Aquest any va consistir en una primera part d'exposició del que podria ser una experiència d'evangelització al nostre arxiprestat. La Trobada va estar presidida pel Sr. cardenal de Barcelona. Ens hi va ajudar brillantment en Bartomeu Chapa, representant del nostre arxiprestat al Consell Pastoral Diocesà i deixeble

de l'Escola d'Evangelització que dirigeix mossèn Xavier Morlans. Es va posar molt l'accent en el que representa aprofitar totes les oportunitats que ens donen les nostres activitats pastorals per poder fer el «Primer Anunci», a semblança del que feien els primers deixebles.

Després d'una estona per esmorzar i relacionar-nos, es va fer una segona part, amb testimonis que treballen en els àmbits que el Pla Pastoral ens proposava per enguany: la iniciació cristiana. Vam tenir les aportacions dels acollidors que a nivell arxiprestal reben els qui es volen casar i els pares que venen a batejar els seus primers fills. Testimonis molt engrescadors i que fan un molt bon treball, tant amb la simpatia del bon tracte com amb la profunditat reflexiva de l'evangeli. I la tercera presentació la van fer els joves que porten el Centre de Dia a la parròquia del Sagrat Cor i que a partir d'ara dirigirà directament la Fundació Pere Terrés, on cada tarda acullen un bon nombre de nois i noies per tal d'ajudar-los en el reforç escolar i evitar l'exclusió social. Finalment el cardenal va cloure la Trobada amb unes paraules d'engrescament a les comunitats i al treball pastoral i social del nostre arxiprestat, tot recordant-nos que Jesús a les noces de Canà va fer un miracle «material» (convertir l'aigua en vi) per a presentar-se davant de la humanitat. El cardenal també va poder visitar, abans de marxar, el menjador social que hi ha a la parròquia de Sant Fèlix.

Pel que fa a les visites del cardenal a totes les parròquies de l'arxiprestat del Poble Nou per poder-hi celebrar l'eucaristia dominical i parlar amb els fidels, es va seguir el següent calendari: la primera va ser Sant Francesc d'Assís, el 18 de gener del 2015. Després, el primer de març, a Santa Maria del Taulat. Al mes d'abril la parròquia de Sant Francesc de Pàola, el diumenge 19. Durant el mes de maig les del Patriarca Abraham, el dissabte 16 al vespre, i Sant Fèlix el diumenge 17. Al mes de juny, al Sagrat Cor, el diumenge 14. I finalment, per acabar, el 5 de juliol, la de Sant Pancraç. En totes aquestes celebracions el cardenal va poder presidir l'eucaristia principal dels diumenges i estar una bona estona amb els feligresos que volien parlar amb ell, saludar-lo o fer-se alguna fotografia.

Pel que fa a les visites externes a les parròquies hem de destacar la visita a la Presó de les Dones de Wad-Ràs, que està a dins del nostre arxiprestat i on el cardenal hi va presidir la missa del diumenge 26 d'abril, amb l'assistència d'unes 50 internes, amb una dotzena de voluntaris, alguns funcionaris, i la presència de la Directora del Centre i el Director General d'Institucions Penitenciàries. També, el diumenge 1 de maig, després de la missa a Santa Maria del Taulat, el cardenal va poder visitar la residència d'avis de les Llars Pere Relats i va poder fins i tot dinar amb ells.

Com també, el dijous 12 de març, després d'una llarga reunió de treball amb tots els capellans i diaques del nostre arxiprestat, el cardenal va poder visitar el Centre Moral i Cultural del Poble Nou, de clara inspiració cristiana, on va signar en el llibre d'honor

de la institució. Després, en el mateix «Menjador del Centre», el cardenal també va dinar amb tots els capellans i diaques en un to de cordial germanor i amb una animada sobretaula. Entre tots es va poder compartir la preocupació pastoral i social pel nostre arxiprestat. També, el dissabte 25 d'abril, el cardenal va poder beneir les noves instal·lacions de l'Escola Voramar, unes grans aules que s'han fet conjuntament amb les noves dependències de la parròquia de Sant Francesc d'Assís.

Pel que fa a les visites d'alguns delegats episcopals que, en nom del bisbe, venen a veure la nostra realitat pastoral, hem de destacar-ne tres. Primer, la del delegat per a la Vida Consagrada, mossèn Francesc Prieto, que es va reunir, el dissabte 21 de febrer al matí, amb les representants de les comunitats de religioses del nostre barri: les Franciscanes Missioneres i les Germanetes de l'Assumpció. Va ser una trobada molt enriquidora per compartir les dificultats (com l'envelliment de les comunitats, per la manca de vocacions) però també les il·lusions pel sentit i significat que té encara viure el compromís religiós enmig de la gent del nostre barri. La segona va ser la del delegat de Catequesi, mossèn Enric Termes, que va venir el dimarts 28 d'abril a la tarda per fer una sessió de formació a totes les catequistes, sobre el tema: «A l'Església, podem transmetre la fe?». Després de la seva exposició les catequistes es van poder presentar i explicar les seves activitats i junts vam celebrar l'Eucaristia del vespre a Santa Maria del Taulat. Finalment, la tercera visita va ser la del delegat i sotsdelegat d'Economia, mossèn Antoni Matabosch i mossèn Ramon Batlle, respectivament. La primera reunió amb ells va ser el dijous 11 de juny, amb l'assistència de tots els rectors i els respectius responsables d'economia de cada parròquia. Després, durant tot el dimarts 23 i el dimarts 30 de juny, van passar per totes les parròquies de l'arxiprestat i van veure les dependències parroquials i van poder avaluar les conservacions i manteniments que s'hi fan.

I encara ens queden pendents les visites del delegat de Patrimoni, sobretot per poder veure la Secretaria i l'Arxiu centralitzat del nostre arxiprestat. I la dels delegats de Càritas i de Pastoral Social quan tinguem més clar un possible projecte d'unificació dels serveis de distribució d'ajuda amb aliments.

Francesc Romeu i Torrents
Arxiprest del Poblenou

Visita pastoral a l'arxiprestat del Guinardó de Barcelona

El nostre és un arxiprestat petit i està format per tres parròquies: P. Mare de Déu de Montserrat, P. De Santa Isabel d'Aragó i Sant Joaquim i la P. de Crist Redemptor. El Guinardó, és un barri amb personalitat pròpia. Avui té, en la seva major

part, una configuració d'eixample, tot i que encara queden alguns petits passatges i racons que recorden els temps passats, quan hi predominaven les torretes amb hortet. L'arxiprestat, situat al peu i als vessants del turó de la Rovira, i del Carmel, té una orografia de muntanya amb desnivells bastant pronunciats. Les vivendes no tenen relació amb la quadrícula de ciutat sinó a l'ocupació de les antigues torretes i l'espai comprat.

La visita s'inicià el mes de febrer amb la presència del Sr. Cardenal a cada una de les parròquies de l'arxiprestat, amb la celebració de l'Eucaristia. Hi hagué a totes elles una gran assistència de feligresos i el Sr. Cardenal en les respectives homilies agrai la tasca que s'està duent a terme i ens animà a continuar sense defallir. En acabar l'eucaristia el Sr. Cardenal, sense preses, saludà personalment tots els feligresos amb un clima de molta cordialitat i alegria. No podem obviar que el nostre Pastor és fill d'aquest arxiprestat i això fa que molta gent el recordi de quan vivia al barri, de quan es va ordenar i exercir el seu ministeri a la parròquia de la Mare de Déu de Montserrat. Molts feligresos guarden un gran record d'aquella època.

Va cloure la visita amb la trobada amb els Consells Parroquials de les tres parròquies, i de l'Hospital de Sant Pau, oberta a tots els laics que hi volguessin participar. La trobada fou a la Parròquia de la Mare de Déu de Montserrat el dissabte 25 d'abril. Ens vàrem trobar a les 6 de la tarda i vàrem acabar-la amb una eucaristia presidida pel Sr. Cardenal i concelebrada pels tres rectors, el prior de l'Hospital de sant Pau, els dos vicaris, els diaques i feligresos de totes tres parròquies. Va ser un moment de molta solemnitat i d'esperança per seguir caminant. A la trobada amb els laics dels consells, el Sr. Cardenal es va interessar per les accions de les parròquies i es mostrà molt proper i cordial. El laics van valorar molt positivament aquesta proximitat del Sr. Cardenal.

El dimecres 11 de febrer, coincidint amb la reunió mensual del preveres i diaques de l'arxiprestat, vàrem tenir la trobada dels capellans i diaques amb el Sr. Cardenal. Va ser una reunió intensa i molt amena on vàrem informar dels reptes i de les dificultats que tenim les diferents parròquies. El Sr. Cardenal escoltava interessat i entre tots anàvem intentant donar respostes a les diferents qüestions que es plantejaven. Ens vàrem centrar principalment en els objectius del pla pastoral, especialment en la preparació i seguiment posterior dels sagraments de la iniciació i la preparació matrimonial. Vàrem acabar amb un dinar de germanor

Durant aquests mesos també vam rebre la visita dels diferents delegats diocesans. El delegat d'economia Mn. Antoni Matabosch, acompanyat de Mn. Ramon Batlle, visitaren totes les parròquies i parlaren amb els diferents consells d'economia on pogueren veure de primera mà les necessitats, problemes i situacions de cada comunitat parroquial. Acabaren aquesta visita amb una trobada conjunta a la parròquia del Crist

redemptor. Allà ens informaren de temes diocesans i qüestions que afecten tot l'arxiprestat. Va ser una trobada fecunda i positiva.

Mn. Martí Bonet, delegat del Patrimoni artístic i cultural del Bisbat, visità les diferents parròquies, comprovà l'estat dels llibres sacramentals, que signà i donà com sempre recomanacions molt oportunes. Restem ara a l'espera de escanejar tots els llibres parroquials.

Els delgats de Catequesis, Càritas i pastoral Social feren una visita conjunta a l'arxiprestat i ens trobàrem a la parròquia de Crist Redemptor. Ens reunirem a les diferents sales de la parròquia per a cadascuna de les activitats. Càritas i Pastoral Social pel fet de ser més sintòniques es trobaren de manera conjunta. Tant Mn. Salvador Bacardit, com Mn. Josep M. Jubany, escoltaren amb molta atenció tot els que els laics anaven explicant i donaren algunes idees de cara a coordinar-nos millor arxiprestalment i amb les respectives delegacions diocesanes. Mn. Enric Térmens es reuní amb les catequistes, de les diferents parròquies. Comentaren dinàmiques, llibres, i els aportà interessants suggeriments per a la catequesis.

El Delegat Episcopal de vida consagrada Mn. Francesc Prieto va convocar les comunitats de religioses i religiosos al convent dels PP. Mínims, el dissabte 18 d'abril. Va presidir la reunió el Sr. Cardenal Arquebisbe que, després de resada la pregària per la visita pastoral, es va adreçar als nombrosos religiosos assistents explicant els motius de la Visita pastoral, valorar i repensar els treballs apostòlics que es van realitzant, així com agrair tot l'esforç i donació que els consagrats estan oferint. Van assistir a la reunió els religiosos de l'ordre dels PP Mínims, les Franciscanes dels sagrats Cors, els Germans Missioners dels Malats Pobres, i les Serventes de la Passió. Varen manifestar la bona disposició entre les diferents comunitats de religiosos i entre ells i les respectives parròquies.

L'arxiprest visità els Consells Parroquials de les parròquies de la Mare de Déu de Montserrat i de la Parròquia de Santa Isabel d'Aragó i Sant Joaquim.

En la revisió que els diferents rectors i consells parroquials vàrem fer de la visita a les tres parròquies de l'arxiprestat, vàrem coincidir en què va ser una visita molt positiva i que va servir per millorar els llaços entre les parròquies i per dinamitzar algunes de les tasques parroquials i interparroquials. Totes les parròquies confiem que aquesta visita pastoral ens ajudarà a cercar noves propostes i a treballar més conjuntament per assolir els reptes del Pla Pastoral.

Mn. Jordi Cussó i Porredón
Arxiprest del Guinardó

Celebració dels cent anys de la benedicció i col·locació primera pedra de la basílica de Sant Josep Oriol

El 27 de juny de 1915, l'aleshores bisbe de Barcelona, Mons. Enric Reig i Casanova, va presidir la benedicció i col·locació de la primera pedra del temple de Sant Josep Oriol de Barcelona. Amb motiu d'aquesta efemèride va semblar bo al Consell Pastoral de la parròquia celebrar-la tot posant en relleu dos elements: en primer lloc, el valor arquitectònic i artístic del temple, amb el projecte inicial d'Enric Sagnier Villavecchia i la reconstrucció i reforma realitzada per Francesc Folguera Grassi als anys 40, després de la destrucció del temple en començar la guerra civil; i, en segon lloc, la vida que s'ha desenvolupat al voltant de la parròquia en aquests anys.

En la línia d'aquest doble objectiu s'han organitzat un seguit d'actes. El passat 23 de maig, el doctor en història de l'art i expert en l'obra d'Enric Sagnier, Sr. Santi Barjau, va oferir una interessant conferència sobre l'obra d'aquest insigne arquitecte; i tot seguit es va inaugurar una doble exposició: la primera resseguia sintèticament la història de la construcció del temple parroquial i la reconstrucció després de la destrucció durant la guerra civil; la segona constava d'un parell de centenars llargs de fotografies aportades pels feligresos on expressaven moments viscuts a redós de la parròquia.

Al llarg de les setmanes següents es van programar altres actes: la celebració de l'Eucaristia a la capella de la sang i la posterior visita a la Basílica de Santa Maria del Pi, lloc on desenvolupà el seu ministeri els darrers setze anys de la seva vida i on és enterrat sant Josep Oriol; un concert a càrrec de la Coral Sant Josep Oriol, el grup Glossa i el Cor Ariadna; un matí d'activitats per a infants animat per l'esplai Oriols; i dues visites comentades al temple, amb el guiatge del Sr. Josep Capdevila, arxiver de la parròquia, tot fent un recorregut històric i artístic pel temple basilical, detenint-se especialment en els mosaics que es conserven dels anys vint del segle passat, obra d'Eliseu Querol, Mario Marigliano i Lluís Bru; així com en les obres de Jaume Busquets, Manuel Martí i Cabré, Lluís Bru, Carles Collet o Pere Jou dels anys quaranta i cinquanta del segle passat.

Els actes havien de tenir un punt culminant amb la celebració de l'Eucaristia presidida per Mons. Lluís Martínez Sistach, cardenal-arquebisbe de Barcelona. Dificultats en l'agenda i finalment una intervenció van impedir la seva presència. Amb tot, el dissabte 27 de juliol la comunitat parroquial, i tots els qui s'hi van voler afegir, es va aplegar per donar gràcies per aquests cent anys de vida amb la celebració de l'Eucaristia. Un simbòlic número 100, format per llànties i situat en el lloc aproximat on es va posar la primera pedra del temple, va acompanyar la pregària, el cant, la Paraula proclamada i la Taula compartida. Al final, tots els assistents es van poder endur una

d'aquelles llànties com a record i compromís de futur: «Cent anys després, la comunitat parroquial de Sant Josep Oriol, donem gràcies a Déu per tot allò que hem viscut i encara volem viure».

Enric Termes Ferré
Rector de la parròquia de Sant Josep Oriol

Presentació del llibre del Sr. Cardenal Arquebisbe sobre la pastoral de les grans ciutats

El dilluns dia 13 de juliol de 2015, a les 11 hores, a la sala Jacint Verdaguer de l'Ateneu de Barcelona, tingué lloc l'acte de presentació del llibre que té com a editor el Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach. El llibre conté les actes i tota la documentació complementària del Primer Congrés sobre la pastoral de les grans ciutats celebrat a Barcelona durant l'any 2014. El llibre es titula *La pastoral de les grans ciutats*, editat en català per Editorial Claret, Barcelona 2015, 384 pàgines. En castellà ha estat editat per PPC i en italià per l'Editrice Vaticana. S'està preparant una edició en anglès.

Varen ocupar la presidència de l'acte amb el cardenal Martínez Sistach, el Dr. Francesc Torralba, professor de la URL i encarregat de fer la presentació del contingut del llibre; el Sr. Marcel·lí López, director d'Editorial Claret, i el Sr. Luís Aranguren, director de l'editorial PPC. Es dona la circumstància que en les tres edicions el llibre es ven al preu de 19 euros, preu reduït donada la dimensió del llibre. «És un petit miracle!», va dir el Cardenal.

Mn. Ramon Ollé, delegat de Mitjans de comunicació de l'Arquebisbat, va fer la presentació dels oradors i va moderar el diàleg amb els informadors. Varen assistir a l'acte el degà i el vicedegà de la FTC, Dr. Armand Puig i Joan Planellas, respectivament; els vicaris episcopals, Mn. Joan Cuadrench i Mn. Salvador Bacardit; el Dr. Antoni Pujals, Vicari de l'Opus Dei a Catalunya, altres sacerdots diocesans i religiosos i un bon grup de periodistes.

Parlà en primer lloc, el Sr. Cardenal, fent la història de la gènesi del llibre, remarcant que el Congrés nasqué i es va acabar al costat del papa Francesc, remarcant que el Sant Pare va seguir amb molt d'interès el Congrés en la seva gestació i en la seva realització.

El Sr. Cardenal va explicar les dues etapes que va tenir el Congrés: la primera dedicada a escoltar el que digueren sobre la realitat de la gran ciutat i la missió de l'Església els sociòlegs, els pastoralistes i els teòlegs; i la segona atapa, en la qual 25 bisbes, arquebisbes o cardenals de grans ciutats de quatre continents varen debatre les con-

clusions de la primera fase, sintetitzades en l'anomenat «Document de síntesi», també inclòs en el llibre.

El Sr. Cardenal també va explicar amb detall dos actes, el celebrat a la basílica de la Sagrada Família, el 25 de novembre de 2014, amb la presència dels 25 pastors dels quatre continents, acte de germanor universal, al qual el Papa va enviar un missatge especial, invitant a continuar els treballs del Congrés amb esperit creatiu. El Dr. Martínez Sistach també va parlar de l'acte de clausura del Congrés a Roma, amb l'assistència dels 25 pastors protagonistes de la segona fase, als quals el Sant Pare els dirigí un discurs centrat en aquests quatre temes: 1. La necessitat d'un canvi de mentalitat pastoral; 2. Practicar el diàleg amb la multiculturalitat actual, pròpia de les grans ciutats; 3. Donar una resposta positiva a la religiositat popular; i 4. L'atenció preferencial als pobres urbans, als exclosos, als «descartats».

En la darrera part de les seves paraules, el Cardenal Arquebisbe va expressar la sintonia de les propostes del Congrés amb el magisteri del papa Francesc, en especial amb l'exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium*, i concretament amb el que afirma en els nn. 71 a 75 en què diu que «Déu viu en les grans ciutats». També va fer referència a la constitució a Barcelona de la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats, aprovada com a fundació de caràcter civil. La publicació d'aquest llibre i la seva presentació es pot considerar com el primer acte de la fundació.

Paraules del Dr. Francesc Torralba

Inicià les seves paraules el Dr. Torralba dient que no explicaria la gènesi del llibre —ja exposada pel Sr. Cardenal en el seu parlament—, sinó que es referiria al diagnòstic que presenta i les propostes que formula. «Tant el diagnòstic com les propostes tenen una finalitat: fer present l'Església en la gran ciutat per poder evangelitzar».

En quant al diagnòstic sobre la gran ciutat, va dir que el llibre explica que la gran ciutat actual és profundament plural i que l'homogeneïtat d'abans s'ha convertit en una gran heterogeneïtat. La gran ciutat actual és també profundament ambivalent, ja que hi ha manifestacions del bé i del mal. «El Congrés ha tingut una mirada serena i objectiva de la gran ciutat, no s'ha deixat portar per una actitud pessimista, com si la ciutat moderna fos una síntesi dels mals. Ha reconegut que hi ha anonimats, por, violència, despersonalització i desconfiança en els seus habitants envers les persones i les institucions, però no s'ha quedat aquí. També hi ha vist esforços per humanitzar i fer més justa la vida en la ciutat moderna; i especialment ha vist que la religió és present i activa en les grans megàpolis, ja que no tot el món és, en aquest sentit, com el continent europeu». El Dr. Torralba cità especialment el pensament dels sociòlegs Manuel Castells, Javier Elzo i Marc Augé, tots tres ponents en la primera fase del Congrés.

Sobre les propostes que el llibre presenta sobre la missió de l'Església en les grans ciutats, el Dr. Torralba va posar l'accent en aquestes sis:

—Una Església que vol estar present en les perifèries geogràfiques i existencials, allí on es manifesta especialment la vulnerabilitat humana. En això, el llibre està en sintonia amb el document del Papa *Evangelii Gaudium* i també amb l'encíclica *Laudato si'*.

—Una Església que sigui una comunitat d'acollida, de consol i de guarició de les ferides emocionals dels habitants de les grans ciutats.

—Una Església que representi un model alternatiu de l'actual neoliberalisme excloent i que sigui capaç de crear uns espais on aquest neoliberalisme sigui corregit.

—Una Església present en el món digital, ja que cerca de ser sal i llum no només en la ciutat material —amb els seus carrers i places—, sinó també en la ciutat digital, essent una orientació i una resposta de sentit per a les persones perdudes en el món digital.

—L'Església com a espai de comunió, com a lloc de trobada, fent realitat el que el papa Francesc anomena «la cultura de la trobada».

—Una Església samaritana —citant el teòleg i expert del Congrés Carlos M. Galli— que mostri la presència de Déu, tant en l'espai ciutadà secular com en l'espai religiós, sobretot en la comunitat que celebra l'eucaristia.

Va parlar finalment el representant de l'Editorial Claret, agraint al Sr. Cardenal la seva confiança en demanar-los l'edició d'aquest llibre, i va dir que la seva editorial vol ser continuadora de l'esperit missioner de Sant Antoni Maria Claret, treballant a favor del diàleg entre la fe i la cultura, i d'una Església missionera i samaritana, i també al servei de la nova Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats.

Luís Aranguren, d'Editorial PPC, va recordar que aquesta editorial fou fundada l'any 1955, i que des dels seus inicis ha volgut fer un servei al diàleg entre la fe i la cultura i que vol estar present en tot el que afavoreixi una Església «en sortida». El llibre s'inscriu en una «mística d'ulls oberts», que cerca crear espais de sanació per guarir les ferides dels habitants de les grans concentracions urbanes. També va anunciar que el llibre es publicarà en castellà en edicions especials per a dos països d'Amèrica Llatina, Mèxic i Argentina, dues edicions que cada una portarà un pròleg de l'arquebisbe de la capital del propi país.

Acte de presentació a Madrid

El dia 14 de juliol el llibre fou presentat a Madrid, a la seu de l'Associació de la Premsa. Va acompanyar al Sr. Cardenal l'arquebisbe de Madrid, Mons. Carlos Osoro

Sierra, que va participar a la segona fase del Congrés a Barcelona. També varen participar en la presentació, com ho feren a Barcelona, el director de l'Editorial PPC, Luis Aranguren, i el director de l'Editorial Claret, Marcel·lí López.

El Sr. Cardenal Arquebisbe va començar dient que el 52% de la població viu actualment en ciutats de més de mig milió d'habitants i l'any 2050 es calcula que aquesta proporció arribarà al 70%. Va explicar la gènesi del Congrés i del llibre que en recull les actes. Indicà que la religiositat de la població urbana al món no baixa, sinó que augmenta. Finalment, anuncià la creació de la Fundació cultural que porta el nom de Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats, «l'objectiu de la qual no es refereix només a l'acció pastoral, sinó també a tot allò que pot interessar per a la millorar la vida en les metròpolis, i en aquest sentit l'Església pot fer una gran aportació».

El Sr. Miguel García Baró, professor de Filosofia de la Universitat de Comilles i també assistent al Congrés com a expert, va explicar els continguts fonamentals del llibre i va posar l'accent en el diagnòstic que va fer el Congrés sobre la situació humana i social de la gran ciutat i sobre la funció que la religió pot fer en les actuals megàpolis.

També varen intervenir els directors de les dues editorials que han editat el llibre en català i en castellà.

Paraules de l'arquebisbe de Madrid

Va cloure l'acte Mons. Carlos Osoro, que va agrair la presència del cardenal Martínez Sistach a Madrid, «una presència que ens obre camins d'obertura, camins nous a fi que el rostre de nostre Senyor sigui més conegut, de manera que cada vegada hi hagi més persones que desitgin incorporar-se a la manera de viure i d'entendre la vida que ens proposa Jesucrist».

També va dir que va participar en la segona fase del Congrés, i que «fou una experiència molt enriquidora pel fet de trobar-nos pastors de diverses procedències i cultures; fou una trobada de fraternitat, de missió i de senzillesa, centrada tota ella en la persona de Jesucrist i en les actuacions de l'Església en el món urbà. Totes les intervencions manifestaven la urgència de ser una Església en sortida missionera, una Església en nova sortida missionera amb un determinat estil evangèlic, amb aquell estil que proposava el beat Pau VI quan afirmava que l'espiritualitat del Concili Vaticà II es podia resumir en la paràbola del bon samarità: acostar-se a tot ésser humà amb esperit solidari. Aquesta cultura de la trobada és la gran tasca que tenim tots nosaltres, tots els cristians i per suposat els pastors, encara que les coses no es canvien en un dia, però Jesucrist mai no es separa de nosaltres».

Segons l'arquebisbe de Madrid, que manifestà una gran sintonia amb el pensament expressat pel nostre Cardenal Arquebisbe, «ens trobem en un moment important en

què el gran objectiu és l'evangelització, ens cal tornar a la tradició originària, sense caure en adaptacions superficials. En aquest moment hem de tenir en compte quatre aspectes importants: la primacia de la caritat, la permanència en la comunió per mitjà de la fe en Jesucrist, la paciència per evitar descensos i demores, i centrar-nos en allò que és essencial en la vida i en la persona de Jesucrist».

Sessió d'obertura de la causa de beatificació i canonització de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González

El dilluns dia 13 de juliol de 2015, a les 19.30 hores, a l'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona, tingué lloc la sessió d'obertura de la causa de beatificació de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González (1959-2004). Presidí l'acte el Sr. Cardenal Arquebisbe, Dr. Lluís Martínez Sistach. Amb el Sr. Cardenal varen presidir l'acte els membres del Tribunal nomenat per a instruir la causa i el Sr. Secretari General i Canceller, Mn. Sergi Gordo, que va conduir l'acte, acuradament preparat en tots els detalls per la Secretaria General del nostre Arquebisbat. Es va lliurar a tots els assistents un full en el qual hi havia el cant i la pregària inicial a l'Esperit Sant, una relació de tots els diversos tràmits a fer durant l'acte i el cant final a la Mare de Déu.

Els membres del Tribunal, que presidiren l'acte amb el Sr. Cardenal Arquebisbe, són: el Dr. Santiago Bueno Salinas, com a jutge delegat; el P. Vicente Benedito Morant, O.P., com a Promotor de Justícia, i la Sra. Chiara Rostagno, com a Notària Actuària.

L'aula magna era plena de gom a gom, van posar-se cadires suplementàries i tot i així un grup de persnes varen haver d'estar drets. Hi assistiren el Sr. Bisbe Auxiliar, Mons. Sebastià Taltavull; els pares de la Rosa Deulofeu, Joan i Montserrat —aquesta en cadira de rodes-; el germà sacerdot de la Rosa, Mn. Antoni, i altres familiars.

S'inicià l'acte amb el cant «L'Esperit del Senyor vindrà a vosaltres» i la pregària a l'Esperit Sant, resada pel Sr. Cardenal.

A continuació, el vicepostulador per a la fase diocesana, el Hno. Mariano Santamaría Rodríguez, FMS, va llegir i va presentar el manament procuratori i va demanar que es procedís a l'obertura de la causa.

El Sr. Cardenal examinà el manament procuratori i el lliurà al Jutge Delegat i al Promotor de Justícia perquè també ho fessin.

Carta de la Congregació per a les Causes dels Sants

Un cop admès el manament procuratori, el Secretari General i Canceller de la Cúria, Mn. Sergi Gordo, va llegir aquesta carta de la Congregació de les Causes dels Sants concedint el *nihil obstat* per a la introducció de la causa:

Congregació per a les Causes dels Sants
Prot. N. 3121-1/13

Roma, 21 de novembre de l'any del Senyor 2013.

Eminentíssim Senyor,

Per mitjà de les lletres enviades el 28 de juny d'aquest any de 2013, la Vostra Eminència preguntava a aquesta Congregació per a les Causes dels Sants si per part de la Santa Seu hi havia alguna dificultat per a iniciar la causa de Beatificació i Canonització de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González, cristiana laica, que va morir l'any 2004. Després d'haver estudiat la qüestió, em plau comunicar a la Vostra Eminència que per part de la Santa Seu no hi ha cap dificultat per tal que la causa de Beatificació i Canonització d'aquesta Serventa de Déu es dugui a terme, observant les «Normes que han de complir els bisbes en les investigacions per a les Causes dels Sants», donades per aquesta mateixa Congregació el dia 8 de febrer de 1983.

De la Vostra Eminència afectíssim en el Senyor,

+ Àngel Cardenal Amato, SDB
Prefecte

+ Marcel Bartolucci
Arquebisbe titular de Mevanien.
Secretari

A l'Eminentíssim i Reverendíssim Senyor
Lluís, de la Santa Romana Església Cardenal Martínez Sistach
Arquebisbe de Barcelona
Carrer del Bisbe, 5
08002 Barcelona.
Espanya.

Jurament dels membres del Tribunal

A continuació, el Sr. Cardenal Arquebisbe confirmà en els seus càrrecs els membres del Tribunal i aquests varen prestar el jurament prescrit, fent-ho abans el Sr. Cardenal Arquebisbe.

Després, invitat pel Sr. Cardenal Arquebisbe, va fer el jurament el Postulador per a la fase diocesana de la causa, el germà marista Mariano Santamaría.

El Postulador lliurà la llista de 40 testimonis que seran cridats a declarar davant del Tribunal; la llista fou acceptada pel Sr. Cardenal Arquebisbe i pel Jutge Delegat. Aquest, a continuació, assenyala com a lloc per a les sessions del Tribunal la seu del Tribunal Eclesiàstic de Barcelona, situat al carrer del Bisbe, 5, de Barcelona, i determinarà que la primera sessió fos el 10 de setembre de 2015, a les 9.30 hores, i com a primer testimoni cridat designà el Sr. Joan Deulofeu González.

El Sr. Cardenal i el Jutge varen demanar tot seguir el Secretari General i Canceller de l'arquebisbat que aixequés acta de la present sessió. Aquest la va llegir públicament i, unint-hi tota la documentació prèvia, la lliurà a la Notària Actuària, que manifestà haver rebut tota la documentació i firmà l'acta

El Sr. Cardenal pronuncià unes paraules el text de les quals es publica a la secció del Prelat en aquest mateix número del BAB, i que foren rebudes amb un llarg aplaudiment dels nombrosos assistents. L'acte es va cloure amb el cant del Virolai a la Mare de Déu de Montserrat, el popular «Rosa d'abril».

El Sr. Cardenal Arquebisbe i un grup de sacerdots joves visiten la diòcesi de Bordeus

Cada any, aprofitant les vacances d'estiu, el Sr. Cardenal Arquebisbe realitza un viatge de caràcter pastoral amb un grup de sacerdots joves, ordenats els darrers anys, que també té el sentit d'una activitat de fi de curs de les trobades periòdiques que realitza amb aquests sacerdots durant l'any a la casa d'espiritualitat de Tiana. Aquesta vegada, el Cardenal i vint preveres vam fer una visita a la diòcesi de Bordeus del 27 al 31 de juliol de 2015.

Com que el viatge es va fer en autocar, d'anada, el 27 de juliol, el grup visità la ciutat de Carcassona, sobretot el recinte medieval amb el seu gran castell, la basílica de Sant Nazari i Sant Celsi i la catedral, on vam fer una pregària a la capella del Santíssim Sagrament i vam admirar els grans vitralls dedicats a la Història de la Salvació de Jesucrist.

A Bordeus ens vam hostatjar a la Residència de la Companyia de Maria, conegudes entre nosaltres com les religioses del Lestonnac, on fórem molt ben acollits. El dimarts 28 de juliol, a les 9 del matí, celebràrem l'Eucaristia a l'església de Nôtre-Dame, de la qual és responsable Mons. Jean Rouet, que és també el Vicari General de la diòcesi, que ens acompanyà amablement durant tots els dies d'estada a la ciutat. A la plaça on hi ha aquesta església, vam admirar l'escultura de Francisco de Goya, ja que aquest famós pintor va morir en aquesta ciutat l'any 1828.

Després de la celebració de l'Eucaristia vam fer una visita a la catedral de Saint André, d'estil gòtic i un dels monuments principals de la ciutat, situada en l'anomenat «Camí francès» cap a Sant Jaume de Compostel·la. Després de la catedral, vam dedicar el matí a visitar altres indrets de la ciutat, com la Porte Cailhau i el Miroir d'Eau, tocant al riu Garona. El Sr. Vicari General, molt amablement, va voler invitar el Sr. Cardenal i a tot el grup a dinar aquest dia a casa seva.

Després del dinar, ens va fer una detallada explicació sobre la realitat pastoral de la diòcesi, que és la que té més extensió de França, amb una població d'1,5 milions d'habitants. Pastoralment està dividida en 10 conjunts o zones pastorals; compta amb 250 preveres —dels que només 22 tenen menys de 75 anys— i 36 di-aques permanents. S'ha fet l'experiència dels «agrupaments parroquials» —també practicada a la nostra arxidiòcesi de Barcelona—, però no s'han suprimit parròquies, fins i tot tenint en compte raons culturals, com el fet que les parròquies tenen vinculació amb la història de la ciutat i amb la important producció de vins de molt famoses denominacions.

Mons. Rouet ens va explicar amb detall la situació religiosa de la diòcesi i va dir que la majoria de responsabilitats pastorals estan compartides amb els laics. Existeix el projecte d'organitzar un Sínode diocesà per trobar la millor manera de realitzar, en les actuals circumstàncies, la missió evangelitzadora i pastoral de l'Església. El Seminari compta amb un número estable de 30 seminaristes i hi ha, una mitjana de quatre ordenacions sacerdotals cada any. Un 18% dels escolars segueix la classe de religió catòlica. Actualment el que té més vitalitat són els anomenats «Nous moviments», com el Grup de l'Emmanuel. També ens va explicar com realitzen la pastoral dels malalts en el centres hospitalaris i l'atenció religiosa a les presons. La diòcesi fa un esforç per acollir les comunitats cristianes de ritus orientals. La resta de la tarda d'aquest dia es deixà lliure perquè cadascú visités les diverses esglésies i altres llocs d'interès de la ciutat.

El dimecres 29, després de la celebració de la missa, vam visitar el «Château del Papa Clement», a Pessac, i ens van donar unes explicacions sobre l'elaboració dels vins en aquest indret tan ple d'història. Després el grup arribà fins a Archeton, on vam dinar prop de la platja i vam gaudir del clima atlàntic, abans de retornar a Bordeus.

El dijous dia 30, després de la pregària litúrgica i de l'eucaristia —cada dia molt ben preparades per Mn. Joan Obach, delegat diocesà de Pastoral Sacramental i Litúrgia—, vam dedicar el dia a visitar la seu de l'Ajuntament, el Palais Rohan, antic arquebisbat transformat en Casa de la Vila, on vam ser rebuts pel Sr. Jean-Louis David, adjunt de l'alcalde, que ens va fer una detallada explicació i ens va oferir un aperitiu. La visita al «Grand-Théâtre», completà una jornada marcada sobretot per l'atenció a la història i a la cultura de la ciutat.

El divendres dia 31 de juliol va estar dedicat al retorn en autocar a Barcelona. Durant el viatge de tornada, cada un dels components del grup vam anar passant pel micròfon per expressar les nostres impressions. Cal destacar que el mateix conductor de l'autocar va voler expressar la seva satisfacció i el seu agraïment per la bona companyia que li havia fet el grup durant tots els dies del viatge.

Mn. Alfred Sabaté

El Sr. Cardenal participà a la Trobada de Joves a Àvila

Set mil joves varen participar a la Trobada Europea de Joves amb motiu del cinquè centenari del naixement de Santa Teresa de Jesús, amb el lema «En tiempos recios, amigos fuertes de Dios». Va tenir lloc entre el 5 i el 9 d'agost. El grup dels joves catalans va ser un dels més nombrosos: de la diòcesi de Màlaga hi havia 532 joves, de les diòcesis catalanes, 500, i de la diòcesi d'Àvila, 451, etc.. També hi havia grups d'Itàlia, Letònia i França.

Dels joves catalans la majoria (uns 120) eren de la diòcesi de Barcelona. El diumenge 2 d'agost els pelegrins catalans van arribar amb autocar a la ciutat de Segòvia. Allí es va celebrar una missa al sepulcre de Sant Joan de la Creu, presidida pel bisbe de Solsona.

L'endemà, dilluns, es va fer la primera etapa del pelegrinatge a peu fins al poble d'Otero de Herreros, on va celebrar l'eucaristia el nostre Cardenal Arquebisbe, Dr. Lluís Martínez Sistach, que es va desplaçar fins allí per poder compartir la tarda amb els joves i celebrar-los la missa. «Seguiu aquesta gran dona que era Santa Teresa de Jesús —els va dir— i que ella us ajudi a descobrir Jesús, a estimar-lo i a obrir-li el cor». També animà els joves a descobrir la vocació, fent especial èmfasi en la vocació sacerdotal.

La segona etapa, de 22 quilòmetres, va portar els joves catalans fins a Villacastin, on es va celebrar una missa presidida pel bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova. L'última etapa, va ser la més curta: 15 quilòmetres. A l'arribada a Àvila els pelegrins varen assistir a una missa celebrada pel bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo, responsable de la pastoral de joventut en l'àmbit de les diòcesis catalanes.

Ja arribats tots els participants a Àvila, els joves de tots els indrets s'allotjaven en 17 espais, majoritàriament pavellons, poliesportius i escoles. La Trobada es va desenvolupar en tres vessants: les catequesis, els tallers i els actes centrals. Les catequesis varen ser impartides per diferents bisbes, agrupades en dos temes: l'oració segons Santa Teresa i el testimoni de la seva vida. Entremig de la catequesi, els joves tenien

una estona per parlar sobre la el tema que s'havia proposat. Finalment, hi havia uns moments d'oració i l'adoració eucarística, seguida de la missa.

Els tallers es feien especialment a la tarda. Hi havia una oferta àmplia d'activitats, com oració, música i evangelització. Hi havia confessionaris a l'aire lliure amb sacerdots sempre disponibles per a administrar el sagrament i també una capella amb adoració eucarística permanent, seguint en tot això el model de les Jornades Mundials de la Joventut. Un dels tallers més sol·licitats fou el de la parella catalana formada per l'Hèctor i la Sílvia, creadors del projecte evangelitzador «Ànima Nova», vinculats als Caputxins d'Arenys de Mar, i centrat en tres passos. «escoltar, rebre i donar».

També hi havia una oferta cultural, com la visita a la catedral i a les exposicions de les «Edades del home», concerts de músics cristiana, un musical sobre Santa Teresa i una representació interactiva damunt de la muralla de la ciutat, bellament il·luminada.

El dissabte dia 8 d'agost a la nit va ser molt emocionant l'acte d'adoració sobre la gespa davant de la muralla, amb els joves que portaven espelmes. El bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, com a responsable de la Pastoral de Joventut a la CEE, va fer la meditació final, sobre la paràbola del cep i les sarments, molt viva i molt aplaudida. Va dir que tothom buscava els endolls per carregar el mòbil i com els joves buscaven desesperats la connexió a internet. «Tu ets com el mòbil i Déu com la teva font d'energia. Tu sense ell no pots fer res, sense ell ets un aparell molt intel·ligent, però que no serveix, tu sense ell t'apagues. Ara, em faré present davant teu, et cobriré amb milions de megues d'amor, endolla't a mi, agafa la meva cobertura i no aniràs darrere altres mai més. El meu amor no té competidors».

La missa final fou presidida pel president de la CEE, Mons. Ricardo Blázquez, que en l'homilia va dir, entre altres coses: «Els joves amics de Jesús no perden l'esperança enmig de la foscor, no es queden ni en el desànim ni en la indignació.»

En aquesta última eucaristia es va llegir el missatge que va fer arribar el Papa Francesc als participants: «El lema de la trobada —«Amics forts de Déu»— té una ressonància especial quan es dirigeix als joves i al seu anhel de veritat, bondat i bellesa, per això us animo a no conformar-vos amb una vida mediocre i sense aspiracions i a esforçar-vos per créixer en l'amistat amb Jesús,»

Conferències del Sr. Cardenal a Rio de Janeiro i Sao Paulo

El Congrés Internacional de Pastoral de les Grans Ciutats va aplegar en la seva segona fase, celebrada a Barcelona el novembre del 2014, fins a 25 arquebisbes i cardenals

d'algunes de les principals metròpolis del planeta en les quals habiten més de 200 milions de persones. Entre els assistents es trobaven els cardenals de Rio de Janeiro i São Paulo, les dues conurbacions més populoses del Brasil, que han volgut fer arribar els fruits d'aquest esdeveniment a les seves respectives esglésies particulars tot convidant el cardenal Lluís Martínez Sistach a fer una sèrie de conferències durant el mes d'agost del 2015, en ple hivern austral.

Del 20 al 25 d'agost fou acollit pel cardenal Oraní João Tempesta, arquebisbe de Rio, amb el qual efectuà un programa de visites a la ciutat que inclogueren punts d'interès com el conegut Crist Redemptor del Corcovado, icona de la ciutat i de tot el país, i el monestir benedictí de São Bento, l'església del qual està dedicada des del segle XVI a la Mare de Déu de Montserrat. El diumenge 23 d'agost fou una jornada intensa de coneixement de realitats pastorals significatives de l'Arxidiòcesi.

La primera celebració pública fou a la parròquia i santuari de Nossa Senhora de Copacabana, situada a pocs metres de la platja a la qual dona nom aquesta advocació mariana, i que el 2013 fou marc de les celebracions centrals de la darrera Jornada Mundial de la Joventut, presidides pel Papa Francesc. Allí els agents de pastoral de la parròquia exposaren la missió porta a porta que estan realitzant en el seu entorn.

Ja a la perifèria de la ciutat Carioca visità els diversos centres de culte (capelles) de la Parròquia de Santa Rosa de Lima (barri de Jardim America), una animada per la comunitat Shalom dins d'un *Shopping* (centre comercial), i les altres situades en favelles on la precarietat econòmica dels seus habitants els ha empès a viure en espais no previstos per a aquest ús i en situacions de gran duresa.

La capella de Sant Josep Obrer, a Yakult, ha crescut a la riba d'un curs insalubre d'aigua, una immensa claveguera a cel obert. La presència de les germanes dominiques porta alegria, fraternitat i esperança al barri, on fa anys que la comunitat parroquial està plantant arbres per a dignificar l'entorn. Els dos cardenals hi plantaren també dos especimens envoltats dels nens de la comunitat. També aprofitaren per beneir les obres de la nova capella que estan en curs.

La favela de Ficap, controlada per un violent grup de narcotraficants que ha barrat els accessos al nucli per evitar l'acció de la policia, guarda en el seu cor la capella de Nossa Senhora Aparecida, un humil edifici dedicat a la patrona del Brasil. Després de fer un recorregut pel barri per saludar diversos malalts, i acompanyats sempre per un nombrós grup d'infants i dones, els dos cardenals ofrenaren a la comunitat una imatge de la Mare de Déu de Montserrat.

Una situació semblant de violència viu la favela de Dique, presidida per la capella de Sant Joan Baptista. En aquest barri la misèria arriba a ser extrema i queden encara

nombroses barraques fetes només de trossos de fusta, cartó i elements de recuperació. Tot i les dificultats econòmiques i socials, la vivència de la fe és intensa en aquests barris, com es va poder constatar en la celebració de la missa patronal de Santa Rosa de Lima a la matriu parroquial, presidida pel cardenal Martínez Sistach i a la que hi assistiren unes 1.500 persones provinents de totes les capelles i grups.

El dia 24 d'agost tingué lloc la trobada amb uns 40 arquebisbes i bisbes provinents de les principals ciutats del país: Brasília, São Paulo, Belem, Salvador, Portoalegre... que assistiren a dues conferències sobre la pastoral a les grans ciutats impartides pel cardenal de Barcelona seguides d'un enriquidor diàleg. Degut a l'interès per la temàtica i pels fruits del congrés fet a Barcelona, la Conferència Episcopal Brasileira editarà les actes d'aquest congrés en portuguès.

El clergat de l'arxidiòcesi de Rio de Janeiro fou convocat per escoltar unes altres dues conferències del Dr. Martínez Sistach el 25 d'agost, i al vespre del mateix dia els diaques, religiosos i laics amb compromisos pastorals.

La darrera jornada a Rio de Janeiro, el 26 d'agost, començà amb la celebració de la missa al Seminari Diocesà de Sant Josep seguida d'una conferència adreçada als seminaristes d'aquesta institució junt amb els del seminari Redemptoris Mater del camí neocatecumenal establert en aquella diòcesi.

El mateix dia 26 d'agost el Sr. Cardenal es desplaçà amb el cardenal Tempesta al santuari de Nossa Senhora Aparecida, patrona del Brasil, on després de la pregària davant la Mare de Déu, mantingueren un dinar de treball amb els cardenals d'Aparecida i São Paulo, ciutat on tot seguit es va desplaçar.

L'arxidiòcesi de São Paulo, megalòpoli de més de 20 milions d'habitants, va organitzar diverses conferències i col·loquis acadèmics amb motiu de la visita del Sr. Cardenal, que va ser acollit per l'arquebisbe paulista, el cardenal Odilo Pedro Scherer. El matí del divendres 28 la conferència fou a la seu de la Facultat de Teologia PUC-SP, a la tarda a la Facultat de Dret Canònic, sobre *Les facultats especials concedides per la Santa Seu als Bisbes en casos de dispenses/dimissions de l'estat clerical*, i al vespre amb els juristes catòlics de la UJUCASP, en aquest cas per tractar *Les relacions entre la família i el dret natural*.

El dissabte 29 al matí impartí una conferència titulada *Déu a la ciutat: Església a la metròpoli* a la reunió de responsables pastorals laics de l'Arxidiòcesi a la seu de la FAPCOM. El vespre del mateix dia presidí la missa de la parròquia personal per als hispanoamericans de Nuestra Señora de Guadalupe a l'església de la Mare de Déu de la Pau, seguit d'un alegre i emotiu sopar de germanor d'aquesta abundantíssima comunitat. Les jornades a São Paulo es concloueren amb la celebració el diumenge

30 de l'Eucaristia a la impressionant Catedral Metropolitana, retransmesa a tot Brasil, i al final de la qual el cor entonà impecablement el cant del Virolai.

Durant la seva estància al Brasil el Sr. Cardenal ha concedit diverses entrevistes als mitjans de comunicació, de les quals cal destacar la feta per a cadena O Globo a càrrec del reconegut periodista Gerson Camarotti, que va entrevistar el Papa Francesc amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut el 2013.

Mn. Robert Baró

Informació

Presentació de *El Cantoral Litúrgic Bàsic*.

Onze anys després de la seva primera edició, el dissabte 20 de juny, la Catedral de Tarragona va acollir la presentació de la segona edició de *El Cantoral Litúrgic Bàsic* promulgat per la Conferència Episcopal Tarraconense.

El coordinador de la Secció de Música de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mn. Joan Baburés, va explicar el sentit pastoral i els objectius del Cantoral. «Responent a la resolució 52 del Concili Provincial Tarraconense, la secció de Música de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia es va posar a la feina, i el mes d'abril de 2004 els bisbes de Catalunya promulgaven la primera edició de *El Cantoral Litúrgic Bàsic*. Intentant anar completant la feina encomanada, ara es presenta aquesta segona edició.» Mn. Baburés va explicar que durant aquests deu anys d'experiència s'ha pogut comprovar com les melodies dels cants d'entrada, especialment els dels temps forts —Advent, Nadal, Quaresma i Pasqua— han estat profusament coneguts i utilitzats.

Per la seva part, el Sr. Jordi Guàrdia, del Centre de Pastoral Litúrgica, que ha tingut cura d'aquesta edició, ha explicat les característiques del Cantoral. «Podríem dir que estem davant d'una edició completament nova tant pel que fa als continguts com al format. D'entre les característiques més importants el Cantoral recull l'ordinari de la missa de manera ordenada, en una sola secció; s'amplien el nombre de cants, especialment pel que fa els cants d'entrada de les festes de l'any litúrgic i del propi i del comú dels sants; s'amplia l'elenc de cants gregorians i s'ha incorporat els cants propis d'alguns dels rituals com són la iniciació cristiana, les ordenacions i les exèquies.» Guàrdia va remarcar que una de les grans ajudes del cantoral és l'índex alfabètic i general. El Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol, com a president de la Conferència Episcopal Tarraconense, va clausurar l'acte agraint la gran tasca duta a terme per tots els qui han col·laborat en l'edició d'aquest Cantoral «que és un fruit preciós del Concili Provincial Tarraconense», del que aquest any se celebra el 20è aniversari. «Gràcies també als meus germans bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya que avui s'han unit d'una manera espiritual a aquest acte.»

El Projecte Raquel a Barcelona

«Un avortament destrueix moltes vides. Volem ajudar-te a recuperar-ne una: la teva». Així presenten el Projecte Raquel a Barcelona els seus coordinadors, Gerard Manresa i Teresa Lamarca, una iniciativa de caràcter diocesà que vol oferir orientació i ajuda a les persones que sofreixen les conseqüències de l'avortament.

—*Molt breument, en què consisteix el Projecte Raquel?*

—Abans que res, vol ser una resposta al drama de l'avortament. El Projecte Raquel és una proposta de l'Església de caràcter diocesà, formada per una xarxa d'acollidors, psicòlegs, psiquiatres i sacerdots formats especialment per atendre i acompanyar les persones que viuen les conseqüències de l'avortament. S'ofereix un camí d'esperança, de reconciliació i de curació, en el centre del qual sempre hi ha el perdó.

—*Per què han decidit de posar-lo en marxa a Barcelona?*

—Ens hem adonat que existeix un buit en aquest àmbit. En una societat en la qual l'avortament és concebut com un dret i com un alliberament, no es preveu la possibilitat que tingui contraindicacions i que produeixi males conseqüències per a la persona. Ni tan sols s'estudia la síndrome postavortament, que és molt forta, i quan la persona es troba en ella sovint no és compresa. L'avortament provoca una ferida que afecta totes les dimensions de la persona. Ens hem trobat amb persones que varen avortar fa 35 anys i que ens truquen per telèfon i es posen a plorar. Les ferides de l'avortament són profundes i, si no es fa un procés, no es curen ni amb la confessió. Se senten culpables, sobretot les dones, i no es perdonen a elles mateixes. Necessiten saber-se perdonades per Déu i pel seu fill, i a la vegada elles perdonar aquelles persones a les quals culpen del seu avortament.

—*Que és proposa des del Projecte Raquel per a guarir aquestes ferides?*

—La clau és la misericòrdia de Déu, però abans cal preparar el terreny. El Projecte Raquel proposa un itinerari que s'inicia amb el coneixement i la comprensió del que ha passat. Cal obrir la ferida, encara que sigui dolorós, per poder després curar-la. La ferida de l'avortament és sobretot una ferida interior, espiritual, que es manifesta psicològicament i també físicament. És important que s'expressin i que reconeixin la seva història. Cal superar els mecanismes de defensa i obrir-se a la veritat. A partir d'aquí, els consellers, amb el suport d'especialistes, guien el camí vers la reconciliació. Una vegada rebut el perdó de Déu, queda encara un altre pas important, cal passar el dol i reconciliar-se amb el fill que varen concebre. Les ajuda molt saber que el seu fill viu i que les perdona. L'experiència ens diu que hi ha un abans i un després en les persones que han complet el trajecte.

Per a contactar: tel. 618 300 383, o info@proyecto-raquel.com.

Trobada de seminaristes menors de tot Espanya a Barcelona

Del 12 al 16 de juliol, 90 persones, entre formadors i seminaristes menors de 22 seminaris de tot Espanya, varen viure una trobada d'espiritualitat i d'esbarjo i turisme al nostre Seminari Conciliar, acollits pel rector del Seminari, Mn. Josep M. Turull,

i pel formador del nostre Seminari Menor, Mn. José Fernando Campoverde, amb la col·laboració d'altres membres de l'equip del Seminari.

El dia de l'arribada, 12 de juliol a la tarda, varen resar Vespres a la capella i varen sopar amb el Sr. Cardenal Arquebisbe, que els va donar la benvinguda a la nostra ciutat i diòcesi.

El dia 13, després de la pregària de Laudes i de l'esmorzar, varen dedicar el matí a visitar el Tibidabo, i varen assistir a la missa a la basílica del Sagrat Cor de Jesús, acollits pels Pares Salesians. El matí es completà amb la visita a Montjuïc. Durant la tarda, primer varen visitar l'estadi del Futbol Club Barcelona i el seu Museu de trofeus. Després, es varen traslladar a Badalona, on visitaren la parròquia de Sant Josep, acollits pel Sr. Rector. Varen tenir un temps de platja i varen sopar en un restaurant abans de retornar al Seminari per descansar.

El dia 14 va tenir un alt contingut espiritual, amb la visita al santuari de Montserrat, on varen participar a la missa conventual i foren rebuts pel P. Abat. Varen disposar d'un temps de silenci i pregària. Després de dinar, es traslladaren a Manresa, on varen tenir a la Santa Cova de Sant Ignasi una celebració penitencial i la pregària de Vespres. De retorn al Seminari Conciliar, varen tenir una reunió per grups.

El dia 15 varen dedicar la primera part del matí a la basílica de la Sagrada Família, assistint a la celebració de la missa a la cripta i fent una visita a tot el temple. Després varen visitar el Parc Güell i es varen traslladar a Castelldefels per tenir un temps de bany i el dinar.

Finalment, el dia 16 el varen dedicar a la Ciutat Vella i a la seu de l'Arquebisbat de Barcelona. Varen assistir a la missa a la catedral, que va presidir l'Arquebisbe bisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i visitaren les basíliques de Santa Maria del Mar i de la Mare de Déu de la Mercè, posant punt final a una reeixida trobada de fraternitat, esport, turisme i espiritualitat.

Presentació del llibre «La Unió de Graduats Catòlics», del Dr. Xavier Bastida i Canal

El dimecres 29 de juliol de 20125, a la sala Pere Casaldàliga, de l'Editorial Claret, va tenir lloc l'acte de presentació del llibre *La Unió de Graduats Catòlics. Història d'un moviment de laics a Barcelona*, (Editorial Claret, Barcelona 20015, 398 pp.), del que és autor el Dr. Xavier Bastida i Canal, canonge de la catedral i Vicari judicial emèrit del nostre Arquebisbat, membre actualment de la comunitat de preveres de la Residència de Sant Josep Oriol. Ha escrit el pròleg el Dr. Lluís Martínez Sistach, cardenal arquebisbe de Barcelona, que durant gairebé vint anys va ser consiliari general dels Graduats i que precisament va ser substituït en aquest càrrec el Dr. Bastida, quan el Dr. Martínez Sistach va ser nomenat bisbe de Tortosa.

Va presentar l'acte, en nom de l'Editorial Claret, el P. Ignasi Ricart i Fàbregas, remarcant que l'obra que es presentava era a la vegada «un llibre d'estudi, d'història i de pastoral aplicada». Va posar l'accent en la doctrina del Concili Vaticà II sobre els laics i la seva missió en l'Església i en el món secular i en la necessitat de l'apostolat laïcal associat. «Per això, aquesta història representa un enriquiment no només per a la història religiosa sinó també per a la pastoral de l'Església».

Presentació pel Dr. Joan Guiteras

La presentació de l'obra va anar a càrrec del Dr. Joan Guiteras i Vilanova, degà del Capítol de la Catedral de Barcelona, que va llegir uns folis que contenien una molt curada presentació del treball del Dr. Bastida. «En primer lloc —va dir—, desitjo felicitar l'autor per aquest volum magnífic, escrit amb molta cura, ple de detalls, i per això desitjo que tingui una bona acollida i sigui un èxit la seva publicació». Va indicar que el llibre fa la història d'un moviment que cal situar dins de l'esperit i els mètodes de l'Acció Catòlica especialitzada, en aquest cas, la història d'un moviment de laics que pertanyien al medi dels professionals (farmacèutics, metges, advocats, etc.) i que tenien consciència de la seva missió tant en l'Església com en el món, a fi que els valors del Regne de Déu puguin néixer i créixer en la societat.

El Dr. Guiteras va fer un repàs dels vuit capítols de l'obra, que qualificà sobretot com «un treball d'història que serà un punt de referència per tota persona que vulgui fer la història de l'Arquebisbat de Barcelona en els anys que seguiren al Concili Vaticà II. Ja coneixíem la tasca del Dr. Bastida, marcada sobretot per la seva dedicació al Dret Canònic, però aquest llibre ens el manifesta també com a bon historiador, de fets tan rellevants com l'anomenada «crisi de l'Acció Catòlica», amb les seves clares implicacions polítiques.»

Finalment, el Dr. Guiteras va cloure la presentació amb una invitació a viure amb pau i amb esperança el moment present, perquè nosaltres no som «els últims cristians». «Déu, també avui crida nous cristians i l'Església segueix essent el gra de mostassa que creix i el llevat que fa fermentar tota la massa». I va afegir: «Seguim l'exemple dels que foren els consiliaris generals d'aquest moviment, que foren sacerdots que van estimar l'Església, van secundar les orientacions del Concili Vaticà II i els ensenyaments dels Papes i que es mereixen una justa lloança, que cal estendre als laics que varen formar part del Moviment dels Graduats d'Acció Catòlica.

Paraules del Dr. Xavier Bastida

El Dr. Xavier Bastida va parlar a continuació per situar el seu treball, que inclou un període de més de 60 anys, des del 1955 fins al 2013. Recordà les característiques del moviment com a Acció Catòlica especialitzada, inspirada en la JOC fundada pel canonge Joseph Cardijn, amb les dues eines principals: l'enquesta i la revisió de vida.

Fent història dels orígens dels Graduats esmentà els noms de Mn. Joan Batlles, de Mn. Josep Bardés, de Mn. Josep M. Rovira Belloso —«que de fet inicià la feina de fer la història dels Graduats, que he mirat de completar amb aquest llibre»—. I també recordà la inspiració donada per la Federació de Joves Cristians de Catalunya, amb els noms del Dr. Albert Bonet i del beat Mn. Pere Tarrés.

Repassà els moments més significatius viscuts pels Graduats, citant especialment els noms d'Antoni Bascompte, d'Ignasi Puig Carrera (que fou «la veu profètica del Moviment»), i dels que en foren els presidents successius: Josep Ràfols, Jaume Pujol, Josep Alegre i Josep Gras. També va esmentar l'ajut rebut del cardenal Jubany, del bisbe Joan Carrera i del consiliari d'un grup, Mn. Ramon Prat.

Fent referència als últims esdeveniments del Moviment de Graduats, va dir que, en els seus darrers temps, es va iniciar un diàleg amb els membres del MUEC i del Moviment de Professionals —avui ben actius—, «però vam veure que, de fet, era com un diàleg entre els avis i els seus néts, i que els néts calia que fessin el seu propi camí, com de fet està succeint».

Un nombrós grup de persones, entre les quals bastants antics membres del Moviment de Graduats, varen omplir la sala que porta el nom del bisbe Pere Casaldàliga i varen aprofitar l'ocasió d'aquest acte per saludar els antics companys i evocar un passat que, tot i ser ben recent, ja és història. Un advocat i exmilitant del Moviment, Josep Manuel Dotú i Sanjuan, que tenia previst intervenir en la presentació i no ho va poder fer a causa d'una indisposició, però encara es va fer present al final de l'acte per saludar els seus antics companys.

Llibre del Dr. Josep M. Martí i Bonet sobre les visites pastorals a la nostra diòcesi

S'ha publicat el llibre del Dr. Josep M. Martí Bonet, canonge de la catedral i director de l'Arxiu Diocesà que fa història d'una institució pastoral de gran importància: les visites pastorals. El llibre, titulat *Visites pastorals a la diòcesi de Barcelona (1303-1939)*, Bubok Publishing, 2015, 347 pàgs, conté milers de referències sobre aquesta pràctica que es feia amb una periodicitat d'una per dècada i que es conserven a l'arxiu diocesà de Barcelona.

En una primera part es detallen les del bisbe Ponç de Gualba, les més antigues d'Europa. També s'hi descriuen les temàtiques que consten tractades en les visites, escriu Ramon Ribera.

SUMARI

Prelat

<i>Decrets</i>	365
<i>Normes i orientacions pastorals per a les agrupacions de parròquies</i> ...	367
<i>Homilies i al·locucions</i> : Paraules en l'acte d'obertura de la causa de beatificació i canonització de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González. Homilia en la missa exequial pel Sr. Leopoldo Rodés.....	370
<i>Paraula i Vida</i> : El monestir de Montserrat i la litúrgia; Conduir responsablement; «Cap infant sense colònies»; El valor del silenci; Pau VI, el Papa del Concili Vaticà II; La Mare de Déu d'agost; Exigències ecològiques; Juníper Serra, gran missioner; Francesc visitarà Cuba al setembre.....	374
<i>Comunicats de premsa</i>	383
<i>Articles i declaracions</i> : Pròleg al llibre sobre el centenari de l'«Església major» de Santa Coloma de Gramenet. Article sobre el Sínode de la família (OR). Diverses declaracions sobre el llibre «La pastoral de les grans ciutats» (Alfa y Omega, Presència, La Razón, Catalunya Cristiana). Intervenció en el Congreso Internacional sobre Santa Teresa de Jesús.	386

Secretaria General

<i>Ordes Sagrats</i>	410
<i>Nomenaments parroquials</i>	410
<i>Nomenaments no parroquials</i>	410
Institucions d'ensenyament superior	411
<i>In pace Christi</i> : Mn. Lluís Hernández Alcàsser. Mn. Antoni Verdura Roger. Mn. Jaume Aregall Comas.....	412
<i>Religioses difuntes</i> : Sor Genoveva Masip Torner, Germana Josefa Giralt Mestre, Germana Resurrecció García Roldán.....	417
<i>Capítols de religioses</i>	418

Conferència Episcopal Tarraconense

Comunicat de la reunió n. 215.....	419
------------------------------------	-----

Organismes diocesans i interdiocesans

Delegacions Diocesanes de Catequesi de la PEB: Carta dels Delegats sobre la Setmana Catequètica.....	421
--	-----

Delegació Diocesana de Catequesi. les XIV Jornades Interdiocesanes de Responsables de Catequesi i la Setmana Catequètica: Formar catequistes: dues iniciatives ben reeixides.....	422
Delegació Diocesana de Pastoral Familiar. Carta del Delegat sobre la VIII Trobada Mundial de les Famílies	423
Càritas Diocesana: Carta sobre l'exposició «Som migrants»	424
Delegació Diocesana de l'Apostolat del Mar: Carta del Delegat sobre la Diada de la Mare de Déu del Carme	425

Crònica

Visita pastoral a l'arxiprestat de Poblenou	427
Visita pastoral a l'arxiprestat del Guinardó.....	429
Celebració dels cent anys de la benedicció i col·locació de la primera pedra de la basílica de Sant Josep Oriol.....	432
Presentació del llibre del Sr. Cardenal Arquebisbe sobre la pastoral de les grans ciutats	433
Sessió d'obertura diocesana de la causa de beatificació de la serventa de Déu Rosa Deulofeu González.....	437
El Sr. Cardenal Arquebisbe amb un grup de sacerdots joves visiten la diòcesi de Bordeus.....	439
El Sr. Cardenal participà a la Trobada de Joves a Àvila.....	441
Conferències del Sr. Cardenal a Rio de Janeiro i Sao Paulo.....	442

Informació

Presentació del «Cantoral Litúrgic Bàsic»	446
El Projecte Raquel a Barcelona.....	446
Trobada de seminaristes menors d'Espanya a Barcelona.....	447
Presentació del llibre «La Unió de Graduats Catòlics», del Dr. Xavier Bastida i Canal.....	448
Llibre del Dr. Josep M. Martí i Bonet sobre les visites pastorals a la nostra diòcesi.....	450

Subscripció anual: 30,05 €

Exemplar solt: 3 €